könyveink

1986

893-314 Kossuth Könyvkiadó

Kossuth Könyvkiadó

Könyveink 1986

KOSSUTH KÖNYVKIADÓ

„A műveltség gyarapítása, a művelődés igényessége és rendszeressége fontos feltétele, hogy növekedjen a társadalomban és a világban eligazodni képes, önmaga illetékessége és felelőssége tudatában levő, tájékozott emberek köre. Az ideológiai és kulturális feladatok megoldása az emberi értékek kibontakoztatásának, társadalmunk további fejlődésének nélkülözhetetlen feltétele."

(A Magyar Szocialista Munkáspárt XIII. kongresszusának jegyzőkönyvéből.)

Kedves Olvasóink!

Kiadónk 1986-ban előreláthatólag az ebben a prospektusban ismertetett könyveket adja közre. Természetesen előfordulhat, hogy egy-egy fontos témáról, váratlan eseményről más könyv is megjelenik, vagy az ismertetett művek közül néhány megjelenésére később kerül sor.

Köszönettel fogadjuk észrevételeiket az itt jelzett vagy korábban megjelent könyveinkkel kapcsolatban, valamint javaslataikat is, hogy milyen témáról olvasnának szívesen. (Bp. V., Steindl I. u. 6. 1366.)

A prospektusban ismertetett könyvek előjegyezhetők és megrendelhetők a Kossuth Könyvkiadó megyei és kerületi kirendeltségein és Terjesztési Főosztályán (Bp. VI., Révay u. 16. 1065.), a Kossuth Könyvesboltban (Bp. V., Vörösmarty tér 4. 1051.), valamint a többi állami és szövetkezeti könyvesboltban.

Tisztelettel
KOSSUTH KÖNYVKIADÓ

A marxizmus–leninizmus klasszikusai

Marx és Engels művei

48. kötet

Kb. 600 oldal, 150 x 220 mm, kötve

Ára: kb. 32,– Ft

ISBN 963 09

E kötetben jelenik meg először Marx 1861–1863-ban készült politikai gazdaságtani kéziratának, „A tőke" második fogalmazványának befejező része, a 47. kötet folytatásaképpen. A könyv négy szakaszból áll. Az első szakasz fejezetei „A tőke" I. kötetébe tartozó témákat tárgyalják: a munka formai és reális alávetését a tőkének, a termelő és nem termelő munkát, az értéktöbblet tőkévé való visszaváltoztatását és az ún. eredeti felhalmozást.

A második szakasz, „A tőke forgalmi folyamata" „A tőke" II. kötetének témáival foglalkozik: az újratermelési folyamattal és a pénz visszaáramló mozgásaival a tőkés újratermelésben.

A harmadik szakasz címe „Tőke és profit", tárgya az értéktöbblet profittá változása, az átlagprofit kialakulása, a profitráta csökkenő tendenciája, valamint a kereskedő- és pénztőke elemzése.

A negyedik szakasz – „Különfélék" címmel – a kéziratnak más kérdésekkel foglalkozó töredékeit tartalmazza (pl. munkaerő értéke, női és gyermekmunka stb.).

V. I. LENIN

Aforizmák

Kb. 128 oldal, 124 x 183 mm, kötve

Ára: kb. 120,– Ft

ISBN 963 09 2767 5

Lenin elméleti és szervező tevékenységének harminc esztendeje alatt könyvek és brosúrák százait, cikkek és levelek ezreit írta, rengeteg előadást és beszédet tartott. A marxizmus alapeszméit kiválóan ismerő, azokat a teória és a praxis szintjén egyaránt alkalmazó és továbbfejleszteni képes gondolkodó

hatalmas örökségéből csupán ízelítőt kap az olvasó ebből a könyvből.

A szép kis könyv mintegy folytatása az 1985-ben megjelent Marx és Engels· Aforizmák című kötetnek, amelyet az olvasók és a kritika nagy érdeklődéssel és elismeréssel fogadott Válogatást tartalmaz Lenin rendkívül tömören megfogalmazott gondolataiból 52 témakörben. Az aforizmagyűjtemény általános érvényűnek tekinthető, a ma emberéhez is szóló megállapításokat közöl elméleti és gyakorlati kérdésekről, a forradalomról, a szocializmusról, a politikáról, a munkásmozgalomról, a háborúról és békéről, a nemzeti kérdésről és a nemzetköziségről, az élet egészéről. A kötet célja az olvasót arra ösztönözni, ha egy-egy részlet felkeltette a figyelmét, továbbgondolkodásra érdemes megfogalmazásokat talált, akkor az elmélyültebb tanulmányozás végett vegye kézbe Lenin Összes Műveinek megfelelő kötetét

A válogatás során a szerkesztő felhasználta az NDK-beli Dietz Kiadónál 1984-ben, harmadik kiadásban és a bolgár Partizdat gondozásában 1974-ben közzétett gyűjteményt

A kötetben közölt szövegek Lenin Összes Műveinek otvenöt kötetéből valók

Források

KARL KAUTSKY

A szociális forradalom

Németből fordította: Zalai Edvin

Kb. 240 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 35,– Ft

ISBN 963 09

1902-ben jelent meg Kautskynak e műve, amely a hollandiai szocialista értelmiségiek egy csoportja számára tartott előadásának kibővített változata. A könyv első részében olyan kérdésekről olvashatunk, mint a társadalmi reform és forradalom történelmi és logikai értelmezése, a demokrácia szerepe és lehetőségei, a forradalom formái stb. Különös figyelmet érdemelnek például a nyomor értelmezéséről és a szükségletek állandó növekedéséről, az értelmiség és a kispolgárság társadalmi-politikai szerepéről írt fejtegetések. Mai szemmel olvasva is jogosnak érezzük például a statisztikával történő manipulációk kritikáját, vagy annak a nézetnek a visszautasítását, amely szerint a részvénytársaságok a tőke demokratizálódását jelentik. *A szociális forradalom után* címet viselő második rész lényegében a proletariátus társadalomalakító tevékenységének, a szocializmus építésének kérdéseivel foglalkozik. Kautskynak e műve – bár számos kérdésben az ortodox marxistákra jellemző védekező álláspontot van –, fontos hozzájárulás a századforduló marxistáinak a revizionizmus ellen folytatott vitájához és az új társadalmi, politikai jelenségek értelmezéséhez.

A kötetet bevezető tanulmány és névmutató egészíti ki.

PALMIRO TOGLIATTI

Előadások a fasizmusról

Olaszból fordította: Vincze Istvánné

Kb. 192 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 26,– Ft

ISBN 963 09

A kötet annak az előadás-sorozatnak az anyagát tartalmazza, amelyet Togliatti 1935-ben Moszkvában a Komintern Lenin Iskolájának olasz hallgatói számára tartott. Ezekben az előadásokban részletesen kifejtette és összegezte a fasizmus problémáira vonatkozó, akkor már másfél évtizedes múltra visszatekintő elemzéseit. Ezek az előadások a szektás állásfoglalásoktól és szemlélettől való megszabadulás, a Komintern VII. kongresszusát előkészítő munka alkotó légkörében fogalmazódtak, akkor, amikor a Komintern politikai irányvonalának átértékelése zajlott.

A kötetből az olvasók tudományos színvonalú, reális elemzést kapnak az olasz fasizmus keletkezéséről, a fasiszta diktatúra lényegéről. Az előadások olyan témákkal is foglalkoznak, mint a fasiszta szakszervezetek, a fasizmus „szabadidő"-mozgalma és agrárpolitikája stb. Az előadások Togliatti életében nem jelentek meg. Az 1960-as évek végén előkerült szövegeket 1970-ben publikálta az OKP kiadója. Az olasz kiadás nyomán a kötet megjelent franciául, németül és oroszul is.

Marx és Engels életéről, munkásságáról

HEINRICH GEMKOW

Kettős életrajz

Marx és Engels

Németből fordította: Sz. Érdi Éva

Kb. 400 oldal + 16 oldal képmelléklet, 142 × 197 mm, fűzve

Ára: kb. 40,– Ft

ISBN 963 09 2784 5

Nagy egyéniségek, történelmi személyiségek alkotó tevékenységének bemutatása, a művek keletkezésének személyes háttere mindig érdekfeszítő olvasmány, az életrajzi események ismerete pedig emberközelbe hozza a nehezebben megközelíthetőt: az életmű lényegét is. A szerző erre törekszik Marx és Engels életútjának megrajzolásában. Bemutatja családi körülményeiket, kibontakozásuk, szellemi tájékozódásuk útját, érdeklődésük alakulását, sokrétű, színes, gazdag egyéniségüket. Az életpálya fordulópontjait – a harcokat, sikereket, fájdalmakat és örömöket – s mindezt szoros összefüggésben a korabeli Európa történelmével, társadalmi és szellemi mozgalmaival. E történelmi és életrajzi környezetbe beágyazva foglalkozik H. Gemkow a legjelentősebb Marx- és Engels-művek keletkezésével és elemzésével.

Feltétlen erénye a műnek, hogy sok eredeti idézetet kozol, nemcsak a két klasszikus műveiből, hanem leveleikből, kortársaik visszaemlékezéseiből, harcostársaik, barátaik és családtagjaik feljegyzéseiből, korabeli dokumentumokból.

Az egyszerű, olvasmányos stílusban megírt művet történész szerzője elsősorban „kedvcsinálónak" szánja a két klasszikus életének és életművének közelebbi megismeréséhez. Ezért főként az ifjúságnak ajánljuk, de haszonnal forgathatja a szélesebb olvasóközönség is. Jól felhasználhatják az oktatásban például a középiskolák történelem és filozófia óráin, a felvételi vizsgákra készülők, főiskolai, egyetemi hallgatók, középiskolai történelemtanárok, marxizmusoktatók és propagandisták.

A magyar kiadás – a mű eredeti felépítését, szerkezetét megtartva – igazodik a hazai oktatási igényekhez: a kozismertebb műveket például rövidebben ismerteti, míg Marx fő művét, „A tőké"-t részletesebben bemutató alfejezetet tartalmaz.

A kötet végén található képmelléklet a szemléltetés céljait szolgálja: szaggatott finom lénia mentén az egy oldalra nyomott képek kivághatók, faliújságra, olvasónaplóba, munkafüzetbe illeszthetők.

Időrendi áttekintés, forrásjegyzék és névmutató segíti a jobb tájékozódást.

DOMONKOS ANNA

Politika, politikai forradalom Marx és Engels műveiben az 1840-es években

Kb. 256 oldal, 124 x 183 mm, kötve

Ára: kb. 40,– Ft

ISBN 963 09

A szerző a marxista politikaelmélet forrásvidékére kalauzolja az olvasót. Végigkíséri Marx és Engels útját egy filozófiai síkon megfogalmazott, objektíve polgári tartalmú politikával és politikai forradalommal való azonosulástól – a politikával való átmeneti szembefordulásón keresztül – a proletár osztálytartalmú politika, politikai elmélet fontosságának felismeréséig, illetve kidolgozásának megkezdéséig. E fejlődési folyamat szerves részeként feltárul a könyvben Marx és Engels viszonya az elől és kortárs politikai eszmeáramlatokhoz, mindenekelőtt a különféle szocialista és kommunista irányzatokhoz, valamint a korabeli munkásmozgalomhoz.

Az elemzés középpontjában olyan elméleti kérdések állnak, mint a politikai forradalom és a társadalmi forradalom viszonya, a forradalmak objektív és szubjektív feltételei, a proletariátus történelmi szerepe, az elmélet és a mozgalom dialektikus kapcsolata, stratégiataktika és a végcél dialektikája, a permanens forradalom elméleti és gyakorlati kérdései, a forradalmak nemzetgazdasági és világgazdasági összefüggései, a forradalom megvalósításának lehetséges módjai stb.

Domonkos Anna arra törekszik, hogy az egyes fogalmakat ne mai tartalmuk visszavetítésével, hanem korabeli értelmezésüknek megfelelően használja – különösen fontos ez olyan alapkategóriáknál, mint szocializmus, kommunizmus, kommunista forradalom stb.

A könyvet elsősorban marxizmusoktatók, történelemtanárok, egyetemi hallgatók és a marxizmus keletkezéstörténete iránt érdeklődő olvasók figyelmébe ajánljuk.

THOMA LÁSZLÓ

A szabadidő termelése

A marxi szabadidő-koncepció és a mai problémák

Kb 160 oldal, 124 x 183 mm, kotve

Ara kb 30.– Ft

ISBN 963 09

A szerző, akı a Társadalomtudományı Intézet munkatársa, a marxı életmű egy eddıg vıszonylag kevéssé feltárt kérdését tárgyalja

Korunkat gyakran a „szabadıdő korá"-nak nevezık A marxı szabadıdő-elmélet rekonstruálása elméletı és történetfilozofıaı alapot teremt a modern kapıtalızmus ıdőgazdálkodásában a novekvő szabad ıdő gazdaságı, valamınt szocıológıaı jelentőségének és ellentmondásaınak kıfejtéséhez A marxı szabadıdő-elmélet a XIX szazadban szuletett, amıkor a munkasok számára valójában nem létezett szabad ıdő Am a munkaıdő megrovidítéséért folyó harcok arra osztonozték Marxot, hogy a kapıtalızmus ıdőgazdálkodásának torvényszerűségeıt feltárja Szabadıdő-elmélete elsősorban a kulonbozó utópısta szocıalısta ıskolákkal folytatott polémıákban fogalmazodık meg Marx, bár hangsúlyozza, hogy a munkaıdő megrovidítése a munkásosztály alapvető egzısztencıális érdeke, elveti azt az utópısta koncepcıót, amely a szabad ıdőt a szukségletek es a termelés morális vagy polıtıkaı korlátozásával akarja csokkenteni, bemutatva, hogy a termelőerők kıbontakozása teremtı meg a szabad ıdő novelésének lehetőségét

A marxı szabadıdő-elmélet jelentőségének jobb megértése érdekében a konyv ırója vıtákat folytat a kulonbozó modern, polgárı szocıológıaı elméletekkel azzal a céllal, hogy megszabadítsa a marxı szabadıdő-koncepcıót a rárakódott utópısta legendáktól és félreértésektől Bemutatja, hogy a marxı szabadıdő-elmélet utópısta félreértelmezésében kulonbozó, a létező szocıalızmussal szembeni pro vagy kontra dogmatıkus ıdeológıaı előítéletek rejlenek Végul a szerző felvázolja a szabadıdő egyenlőtlen fejlődésének néhány nálunk ıs aktualıs gazdaságı, társadalmı és kulturális osszefuggését, elsősorban jelenlegı fejlődésunk ellentmondásaıra koncentrálva

Marxista–leninista világnézet

SZIKLAI LÁSZLÓ

Proletárforradalom után

Lukács György munkássága 1930–1945

Kb. 132 oldal, 124 x 183 mm, fűzve

Ára: kb. 35,– Ft

ISBN 963 09 2779 9

Sziklai László e tanulmányában a lukácsi életútnak azt a szakaszát dolgozza fel, amelyben lezárulnak a kommunista teoretikus „tanulóévei", s kiteljesedik marxista–leninista világnézete. E másfél évtized során nemcsak munkásságának színhelyei változnak – Moszkva (1930–1931), Berlin (1931–1933), Moszkva (1933–1945) –, hanem tevékenységének hangsúlyai is: egyes időszakokban elsősorban gondolkodóként-tudósként, máskor pártmunkásként, a magyar és a nemzetközi kommunista mozgalom cselekvő ideológusaként lép fel. De mindenhol és minden szerepében Lukács e kor, az októberi forradalom utáni szocialista fejlődés és a fasizmus elleni harc feladataival néz szembe, és annak történelmi problémáira keresi az elméleti és gyakorlati választ.

Ennek az állandóan megújuló válaszkeresésnek a történeti és elméleti összefüggéseit elemzi a szerző, jelzi életrajzi vonatkozásait, értékeli Lukács fejlődésének eredményeit, rávilágít ellentmondásaira.

1930 és 1945 között Lukács tematikailag rendkívül nagy területet vont be kutatásaiba: a klasszikus német filozófia és a polgári gondolkodás 1848 utáni fejlődése; a XIX. századi német, angol, francia, orosz esztétika és irodalom; a XIX. századi polgári és szocialista művészet történeti és elméleti kérdései; Marx, Engels és Lenin esztétikai nézetei; a fasizmus ideológiájának és kultúrpolitikájának bírálata; az esztétika és a realizmus elméletének módszertani problémái. Lukács kutatásai során arra a következtetésre jut, hogy az imperializmusban a polgárság nem képes többé korábbi nagy filozófiai-művészeti értékeit megőrizni és továbbfejleszteni, s hanyatlása során eljut az irracionalizmushoz, a fasizmus ideológiai előkészítéséhez, a művészetben pedig a dekadenciához. A fasizmus sötétjéből a kivezető fénysugár csak a demokráciáért folytatott küz-

delem, a népfrontpolitika jegyében megújuló demokratikus szellem lehet. A klasszikus és modern polgári realizmus hagyományait a szocialista realizmus folytatja. Lukács elutasítja a sematikus, illusztratív műveket éppúgy, mint az avantgarde alkotásokat, valamint a naturalista és a valóságnak rezignáltan hátat fordító művészetet. Ezeket az elméleti megállapításokat Sziklai László – a magyar Lukács-intézet vezetője – Lukácsnak a 30-as években írt művei tükrében (pl. „A történelmi regény", „Goethe és kora", „A fiatal Hegel") vizsgálja részletesen.

Az élő Lukács

Szerkesztette: Sziklai László

Kb. 600 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 98,– Ft

ISBN 963 09 2770 5

A nagy magyar gondolkodó centenáriuma előtt tisztelgő események sorában kiemelkedő jelentőségű volt a Budapesten 1985 áprilisában megrendezett nemzetközi tudományos tanácskozás. Ennek teljes anyagát foglalja magába a kötet. A szerzők között ott találjuk Aczél Györgyöt és Huszár Istvánt; továbbá olyan neves filozófusokat, társadalomtudósokat, mint Almási Miklós, Ancsel Éva, Bayer József, Lukács József, Király István, Köpeczi Béla vagy Tőkei Ferenc; a külföldi résztvevők közül a hazánkban is ismert szovjet Teodor Ojzermant és Marija Hevesit, a lengyel Tadeusz Jaroszewskit, az olasz Guido Oldrinit és Alberto Scarponit, vagy a nyugatnémet Lukács-összkiadást szerkesztő Frank Benselert.

Az „élő Lukácsról" szóltak az előadások, kettős értelemben is. A lukácsi gondolatok életét, alakulását kutatták: a „megélt gondolkodásnak" a század történelmével, a kommunista mozgalom sorsával összefonódott, kanyargós fejlődési folyamatát. S a vizsgálódás nézőpontját az szabta meg: milyennek látjuk e hatalmas eszmei hagyaték életét a jelenben. Miért lobbant lángra újabb és újabb vitákat a *Történelem és osztálytudat?* Milyen tanulságokkal szolgál az eszmék mai harcában *Az ész trónfosztása?* Mit üzen napjaink művészetének és művészetteóriájának, filozófiai és morális öntudatának *Az esztétikum sajátossága?* Miképpen ösztönzi új utak keresésére a marxista filozófiát *A társadalmi lét ontológiájáról* szóló, befejezetlenségében is grandiózus kései főmű? Milyen termékeny kérdésfölvetésekre ösztönöz a filozófus 1945 utáni kultúrpolitikusi tevékenysége, valamint utolsó, a demokrácia problémáit feszegető írásainak politikaelméleti töltete?

ÁGH ATTILA

A demokrácia mítosza és valósága

Kb. 240 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 45,– Ft

ISBN 963 09

A marxizmus és a polgári ideológiák vitájában, valamint a két világrendszer versenyében mindig is előtérben állt a demokrácia kérdése. A hetvenes évek végétől e kérdés Nyugaton egyre hangsúlyosabbá vált a neokonzervativizmus elméletének és politikai gyakorlatának térhódításával.

A demokrácia elvét Nyugaton számos mítosz terheli, amelyeknek elmélyült elemzése híján a marxizmus számos ponton defenzívába szorult. A szerző ezeknek a mítoszoknak a leleplezésével a demokrácia marxista elmélete megalapozásához akar hozzájárulni, mégpedig egyfelől elméleti-ideológiai elemzéssel, másfelől a tényleges társadalmi struktúrák bemutatásával, a demokrácia történelmi formáinak és jelenlegi sokféleségének a feltárásával. Ennek megfelelően a könyv két nagyobb részre tagolódik.

Az első rész a demokráciaelméletekkel foglalkozik. Ezen belül a szerző olyan jelentős kérdéseket elemez, mint pl. a klasszikus demokrácia elvének válsága; a neoliberalizmus, a neokonzervativizmus és a polgári politikaelmélet más irányzatainak vitái a demokráciáról, különös tekintettel az Egyesült Államok és Nyugat-Európa különbségeire.

A második rész a tényleges demokratikus struktúrák világtörténelmi dinamikájának vizsgálatánál áttekinti a politikai struktúrák történetét, különös tekintettel a demokratizmus és a nemzeti fejlődés történelmi összefüggéseire. Elemzi a modern polgári demokráciákat, politikaelméleti és szociológiai analízist nyújt a polgári demokráciák főbb típusairól, az érdekegyeztetés és érdekképviselet mechanizmusainak működéséről, és az állam osztályjellegének dialektikájáról.

Ágh Attila elemzései nem tisztán elméleti jelentőségűek, hanem a szocialista demokrácia fejlesztése során is hasznos tanulságokkal szolgálhatnak.

NYÍRI KRISTÓF

Európa szélén

Kb. 256 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 35,– Ft

ISBN 963 09 2818 3

Nyíri Kristóf ebben a könyvében a dualista monarchiában gyökerező konzervatív gondolkodás kialakulásával és történeti alakváltoztatásaival foglalkozik. A szerző megállapítása szerint ez a konzervativizmus és a hozzákapcsolódó – elsősorban ismeretelméleti megalapozottságú – történetfilozófia és antropológia gyökeresen más, mint a hasonló irányú nyugat-európai elméletek. Az írás ennek a különbözőségnek mibenlétét és a kelet-közép-európai retardált fejlődésben fellelhető elméleti gyökereket kutatja.

A mű foglalkozik a konzervatív osztrák emberkép fejlődésével annak kialakulásától (Hofbauer-kör) utolsó markáns, már XX. századi megfogalmazásáig (Hayek).

A szerző boncolgatja a periferikus helyzetből és a retardált fejlődésből kinövő, a nyugati polgári fejlődést és életformát romantikus-messianisztikus alapról tagadó elméleteket. (Ehreufels késői vallás- és történetfilozófiája, illetve Lukács György korai Dosztojevszkij tanulmányai.)

Karl Wittgenstein (az osztrák nehézipar megteremtője) pályája, s életműve kapcsán a tőkés nagyipar „Európa szélén" való megteremtésének lehetőségeit és buktatóit elemzi a továbbiakban.

Végül az osztrák konzervatív gondolkodás eddigi csúcsát képviselő Ludwig Wittgenstein antropológiáját és ennek ismeretelméleti megalapozottságát vizsgálja.

Nyíri Kristóf e művével az 1980-ban megjelent „A Monarchia szellemi életéről" című nagysikerű – a Szovjetunióban megjelenés előtt álló – könyvének tematikáját folytatja.

EFTICHIOS BITSAKIS

Fizika és materializmus

(Második bővített, átdolgozott kiadás)

Franciából fordította Sipos János

408 oldal, 170 x 240 mm, kotve

Ára 100,– Ft

ISBN 963 09 2647 4

„Mi lehet a filozófia tárgya, tartalma, létjogosultsága korunkban, melyet a tudományos ismeretek rohamos fejlődése jellemez?" – kérdi a szerző, s a választ keresve a mikrofizika és a kozmológia legújabb eredményei alapján vizsgálja a dialektikus materializmus kategóriáit, s közben mindkét oldal új összefüggéseit és fejlődési lehetőségeit feltárja.

A gorog szerző könyvének első kiadása 1976-ban jelent meg kiadónknál, és mind a fizika, mind a világnézeti kérdések iránt érdeklődők körében sikert aratott Az új, átdolgozott kiadást a fizika legújabb és a „józan ész" számára megdöbbentő eredményeinek alapos elemzésére építi. Így például a leptonok és hadronok viselkedésének szaktudományos elemzése, az erőterek és „elemi" részecskék struktúrájának, kolcsonhatásainak, átalakulásainak vizsgálata, a ma elfogadott kozmológiai modellek kritikája, a kvantummechanika egy realista interpretációjának részletes kidolgozására tett újszerű, egyéni kísérlet segít a filozófiai gondolkodásmód megújításában is, az engelsi programnak megfelelően „A materializmusnak a természettudomány területén tett mindegyik korszakalkotó felfedezéssel meg kell változtatnia formáját "

A kötet a materialista dialektika szinte minden kérdéskorére kitér. Az ellentmondás, a folytonosság és megszakítottság, az anyag és a tudat, a tér, az idő, a mozgás kategóriáinak alkotó értelmezésével igazít el a mikrorészecskék és a kozmológia végtelenjeiben.

Bitsakis könyve a fizikában járatos olvasónak filozófiai konklúzióval, a világnézeti kérdések iránt érdeklődőknek a fizikai megalapozás mélységeivel nyújt sok újat

ANCSEL ÉVA

Pszichikum és történelem

Kb 224 oldal, 124 x 183 mm, kötve

Ára: kb 45,– Ft

ISBN 963 09

A kiváló filozófus új könyvének alapproblémája miként lesz a pszichikum a társadalmi-történelmi viszonyok tükre és visszhangja, és hogyan szól bele az emberi cselekvésbe Míg korábbi írásaiban az emberi cselekvést lényegében a történelem és az etikum erőterében vizsgálta, most oly módon elemzi az emberi tevékenység lehetőségeit és korlátait, hogy a társadalmi és az egyéni pszichikumot is bevonja a determinánsok körébe. Ehhez megvizsgálja, milyen módon, milyen közvetítő mechanizmusokon keresztül tevődnek át a makrotársadalmi folyamatok, hogyan válnak egyénivé az emberekben a történelmi változások. Nem elvont elemzésről van szó, hiszen a társadalmi fordulatok végbemenetele nem szakítható el a kollektív és az egyéni pszichikum változásaitól. És mert a kettő üteme nem esik egybe, egyenlőtlenül alakul, az így keletkezett feszültségek számbavétele elengedhetetlenul szükséges a jelen pontosabb, jobb megértéséhez

CSEPELI GYÖRGY

A hétköznapi élet anatómiája

Kb 128 oldal + 16 oldal képmelléklet, 124 x 183 mm, fűzve

Ára: kb. 20,– Ft

ISBN 963 09 2781 0

A könyv a hétköznapi élet legelemibb szociálpszichológiai jelenségeibe vezeti be az olvasót közérthetően, sok példával A tudományos ismeretterjesztő írások megismertetnek a szociálpszichológia közhasznú fogalmaival. A hétkoznapi élet két „főszereplőjéről", az „énről" és a vele elválaszthatatlan kapcsolatban levő „másikról" szólva kifejti a szerző, hogy kettőjuk viszonyát csak a kölcsönösség elvét követve lehet értelmesen elrendezni. A szerepek, szabályok, normák mind hidak a többi ember felé, akikkel ily módon úgy vállalhatunk kozösséget, hogy egyben megmaradhatunk önmagunkkal azonos egyénnek.

A kölcsönösségből kizökkent kapcsolatokkal foglalkozva a konfliktust, a munkahelyi fúrást, a hízelgést, féltékenységet és irigységet mutatja be Csepeli György A kölcsonosség pozitív, építő értelemben is meghaladható, erre a segítségnyújtás és az együttműködés a példa.

A társadalmi megismerést megnehezítő társadalom-lélektan eredetű képződmények az előítéletek, stigmák, megbélyegzések, a bűnbak keresése. Ezek önkéntelen követése csábító alternatívát jelenthet mindenkinek, aki nem hajlandó a társadalmi jelenségek lényegébe belegondolni, nem tud és nem akar saját feszültségeinek okaival szembenézni és leszámolni. Köznapi józanságra, beidegzett gondolkodási, érzelmi rutinmegoldásokra mindnyájunknak szüksége van, azonban ha nem vetünk számot a mindennapi józan gondolkodás korlátaival, nem kételkedünk egy-egy megfellebbezhetetlennek hitt ítéletünkben, nem tűrjük el mások tőlünk különböző véleményeit, akkor könnyen „csalhatatlansági komplexus" törhet ki rajtunk, mely fölöslegesen nehezíti és merevíti életünket.

A személyes és a társadalmi kommunikáció néhány gyakorlati fontosságú témája kapcsán, a hatás, a hatáskeltés, a befolyásolás módjait vizsgálja a szerző, de semmiképpen sem ad kész recepteket. Hiszen a meggyőzés és befolyásolás nem egyszerűen a lélek „szakácsmesterségének" műhelytitka; lehetőségeit jelentős mértékben meghatározza az aktualitás.

Végül szó esik néhány tömegjelenségről, amikor is mintha felolvadna az egyén kapcsolatával együtt a sokaságban, s az így keletkezett bizonytalanságérzet pánikot, rémhírek forgalmazását, sajátos tömeglélektani állapotot idéz elő.

A kötetet Vajda Béla Cannes-i nagydíjas rajzfilmrendező illusztrálta.

Szociológia

Társadalmi beilleszkedési zavarok Magyarországon

Tanulmányok

Kb 208 oldal, 142 × 197 mm fűzve

Ára kb 50,– Ft

ISBN 963 09

A kiadó e tanulmányok megjelentetésével egy már megkezdett munkát folytat A kotet előzménye a Tarsadalmi beilleszkedési zavarok Magyarországon című összefoglalo, elemző jelentés kiadása volt, mely – a társadalomtudományi koordinációs bizottság irányításával – áttekintette a társadalmi beilleszkedés zavarait, a társadalmi deviáció tényeit Igy az első kotet foglalkozott az alkoholizmus, a bűnozés, az ongyilkosság, a mentális zavarok és a veszélyeztetett fiatalok helyzetével, s javaslatokat tett a megelőzés lehetseges modjaira

A Tanulmányok alcímet viselő második kotet célja, hogy teret adjon azoknak – az összefoglaló elemzéshez is alapul szolgáló – színvonalas írásoknak, melyek rávilágítanak az emlitett társadalmi deviáció korébe sorolt jelenségek kialakulásának gyokereire, okaira A szerzők megkisérlik felvázolni a kiútkeresés esetleges módjait, irányait

Néhány téma a tanulmánykotet írásaiból Az alkoholizmus kérdéseinek magyarországi kutatásai, A bűnozés alakulasa az elmúlt negyven évben, Az ongyilkosság kutatásának újabb eredményei, A hazai „tobblet" deviancia jellegzetességei Szocializáció és deviancia, Prediszpozíció és deviancia

A szerzők kozott e témakorok olyan kiváló ismerőit találjuk, mint Andorka Rudolf, Bayer István, Buda Béla, Kolozsi Bela Pressing Lajos és mások

A magyar értelmiség a nyolcvanas években

Szerkesztette: Huszár Tibor

Kb. 384 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 85,– Ft

ISBN 963 09

A tanulmánygyűjtemény az 1978-ban megjelent *Értelmiségiek, diplomások, szellemi munkások* című kötet folytatásaként ad számot az értelmiségszociológiai kutatások friss eredményeiről.

A részint empirikus vizsgálatokon alapuló, részint esszéjellegű tanulmányok a közérdeklődés előterében álló időszerű kérdéseket tárgyalnak az értelmiség egészével és egyes rétegeivel kapcsolatban. Néhány téma a sok közül: a párt értelmiségpolitikája, az értelmiségiek nemzeti tudata, a szakértelmiség részvétele a helyi közéletben, a köztisztviselői értelmiség jellegének változásai, az orvosszerep és a pedagógusszerep mai ellentmondásai, a színészek és az újságírók életkörülményei.

A közgazdászokkal és mérnökökkel több tanulmány is foglalkozik. Nyomon követik a mérnökökre vonatkozó közkeletű vélekedéseket pl. a mérnöki pályák leértékelődése, túlképzés, alulfoglalkoztatás, és összehasonlítják őket a valóságos helyzettel, egyben megvilágítva e sztereotípiák keletkezésének alapjait.

A könyv érdekes és újdonságszámba menő ismereteket nyújt a szakemberek és az értelmiségi olvasók mellett a szélesebb olvasóközönség számára is.

Felsőszölnök – Dobronak

Egy magyarországi szlovén és egy szlovéniai magyar település nemzetiségi viszonyai

Írta: szerzői kollektíva

Kb. 288 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 45,– Ft

ISBN 963 09

1983-ban öt magyarországi és öt jugoszláviai kutató Európában példa nélkül álló tudományos vállalkozásba kezdett. Intézményeik – a budapesti Állami Gorkij Könyvtár nemzetiségi kutatócsoportja és a ljubljanai Nemzetiségi Kérdések Intézete – támogatásával közös kutatást szerveztek a magyarországi szlovénlakta Rábavidéken és a szlovéniai Muramente magyar-

lakta területén. Bár vizsgálódásuk a határ két oldalán elsősorban két többségében nemzetiségiek által lakott község: Felsőszölnök (Gornji Senik) és Dobronak (Dobrovnik) lakóinak életkörülményeire, nyelvhasználati jellemzőire, nemzetiségi tudatára összpontosult, nem nélkülözte a tágabb kitekintést sem; tájegységeik helyzetét, sőt Magyarország és a Szlovén SZSZK nemzetiségpolitikájának néhány általános jellemzőjét is elemezték.

A kutatás a két faluban teljesen azonos módszer és forgatókönyv szerint zajlott le: reprezentatív kérdőíves szociológiai felmérés, írásos és szóbeli nyelvi tesztek, valamint a terület nemzetiségpolitikájáért felelős személyekkel interjúk és konzultációk. A kisebbségi lét sokrétűségéből, sokágúságából következően a vizsgálat több tudományágat átfogó, több szakterületet érintő volt: nyelvészek, szociológusok, történészek, statisztikus-demográfusok és politológusok vettek benne részt. A két ország szakemberei közösen dolgozták ki a kérdőíveket, együttes volt a terepmunka és a tanulmányok megfogalmazása is. A két település azonos szerkezetű monográfiáját tartalmazó, nemzetközi együttműködésben készült kötet főszerkesztője: Joó Rudolf és Silvo Devetak, a magyar és a szlovén kutatócsoport vezetői.

Vallástörténet

GECSE GUSZTÁV

A keresztény-katolikus bölcselet

A szemelvényeket válogatta és fordította: Redl Károly

Kb. 400 oldal + 160 oldal szemelvény, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 120,– Ft

ISBN 963 09

A filozófiai gondolkodás fejlődése aligha követhető nyomon maradéktalanul a keresztény filozófia mellőzésével.

Világnézeti szempontból is szükséges a keresztény filozófia történetének marxista szemléletű áttekintése. Enélkül ugyanis nem ítélhetők meg bizonyos meglevő és nálunk is ható irányzatok, amelyekkel pedig párbeszédet és vitát kell folytatnunk.

Gecse Gusztáv a keresztény filozófiai gondolkodás történetét kíséri végig, mindig a fő kérdések és a kiemelkedő filozófusok köré csoportosítva a mondanivalót. Külön gondot fordít a történelmi-társadalmi háttér bemutatására, és igyekszik feltárni a legelvontabb metafizikai kérdések mögött is több-kevesebb bizonyossággal fellelhető társadalmi mozgatórugókat. Röviden összefoglalja a keresztény filozófia magyarországi fejlődésének történetét is.

A kötethez tartozó szemelvénygyűjtemény a legjelentősebb filozófusok műveiből kiemelt jellemző részletekkel segít végigkísérni ezt a fejlődést, kezdve a keresztény ókor olyan képviselőivel, mint Aranyszájú Szent János és Nazianzi Gergely Keleten, illetve Tertullianus és Szent Ágoston Nyugaton. Gazdagon illusztrálják a középkori keresztény filozófiát Anselmus, Abélard, Bonaventura, Aquinói Szent Tamás és Duns Scotus műveiből vett részletek, míg az újkort többek között Francisco Suarez képviseli.

A keresztény-vallásos filozófia főbb kérdéseit összefoglaló és illusztráló művet haszonnal forgathatja oktató, tanuló és érdeklődő olvasó egyaránt.

POÓR JÓZSEF

A protestáns teológia Magyarországon

1945–1985

Kb. 320 oldal, 124 x 183 mm, kötve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09 2715 2

A könyv a két legjelentősebb magyarországi protestáns felekezet, a református és az evangélikus egyház teológiatörténetét tekinti át a felszabadulástól napjainkig. E két egyház útjának nemcsak hazai, hanem nemzetközi jelentősége is van. Marxista elemzése olyan vállalkozás, amely mai ideológiai életünk igen jelentős területét tárja fel.

A tanulmány három fő részből áll. Az első rész a felszabadulástól az egyházak és az állam közötti egyezmények megkötéséig, a második az egyezmények megkötésétől, 1948-tól az ellenforradalom utáni konszolidációig, a harmadik pedig az 1958-tól napjainkig terjedő időszak. A tanulmány bemutatja a református és az evangélikus egyház legjelentősebb teológusait, végigkíséri azt a folyamatot, ahogyan az egyházakon belül megindul a szocialista építés feladatainak teológiai feldolgozása, az egyházak népünk munkáját segítő szolgálata útjainak és formáinak keresése (a szolgálati egyház teológiája, diakóniai teológia).

Poór József könyve a kor legjelentősebb teológusainak munkái tükrében, valamint az egyházi kiadványokat is felhasználva igyekszik felvázolni, hogy Magyarországon a szocializmus építésével azonosulni akaró és tudó egyházi-teológiai fejlődés bontakozik ki. Ez mind a hazai hívők körében, mind a nemzetközi egyházi életben példát mutat a szocialista és a tőkés országok egyházai és hívői számára. Alátámasztja, hogy a hívő emberek és az egyházak hitük megőrzése mellett eljuthatnak korunk nagy problémáinak reális megismeréséhez és azok megoldásának segítő támogatásához.

IOSZIF R GRIGULEVICS

Pápaság a XX. században

Oroszbol fordította Zalai Edvin

368 oldal, 142 x 197 mm, kotve

Ara 75,– Ft

ISBN 963 09 2711 X

A pápaságról szóló történeti feldolgozások iránti érdeklődés napjainkban számos forrásból táplálkozhat A széles kozvélemény, s ennek főleg katolikus része, a legutóbbi papaválasztás óta fokozott érdeklődéssel tekint Róma felé Az új pápa származása, de még inkább eddigi teátrális szereplése állandóan ébren tartja ezt az érdeklődést

Az új típusú vatikáni aktivitás mogott – úgy tűnik – átgondolt politikai szándékok húzódnak Ennek kovetkezményei nemcsak a lengyel belpolitikára gyakorolnak hatást, hanem érezhetően jelentkeznek nálunk is Mindez egyértelműen fontossá tesz egy, a pápaságról alkotott marxista szemléletű történeti alapozású politikai értékelést

A könyv három nagy részre tagolódik Az elsőben a XIX századbeli pápákat mutatja be a szerző Viszonylag nagyobb terjedelmet szentelve IX Piusnak (1846–1878), aki a XX századi vatikáni politika egyik megalapozójának tekinthető

A második nagy fejezet a századforduló fejleményeivel foglalkozik, a középpontban XIII Leó pápaságával Grigulevics ezzel nem túlozza el jelentőségét, hiszen XIII Leó nagyszerű diplomáciája, konkordátumai, európai méretű politikai tevékenysége már kozvetlenul előkészítette a modern egyházpolitikát

Legváltozatosabb és legérdekesebb a harmadik, s egyben legterjedelmesebb része a konyvnek A szerző itt olyan arcképcsarnokot varázsol az olvasó elé, amelyhez hasonlóval még aligha találkozott megeleveníti X Piust, akit elsősorban belső egyházi kérdések foglalkoztattak, XV Benedeket akit középszerűnek ábrázol, XI Piust, aki konkordátumával illeszkedni igyekezett a polgári, sőt a fasiszta rendhez, XII Piust, a talán legellentmondásosabb „politikus-pápát", XXIII Jánost, a „voros pápát", a világjáró VI Pált, I János Pált a „mosolygó pápát", végul a lengyel Wojtylát, II János Pál pápát Meganynyi élő, érzékletes portré, találó és szellemes megállapítások melyek olvastán szinte észrevétlenul gyarapszunk tudásban korunk nemzetkozi politikájának és szellemi áramlatainak egyik fontos osszetevőjéről, a pápai államról (Az uzsgorodi Kárpáti Konyvkiadóval kozos kiadás)

GERGELY JENŐ

II. János Pál és a társadalmi kérdés

Kb. 224 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 30,– Ft

ISBN 963 09

A könyv a katolikus egyház mai szociális és politikai tanítását ismerteti, elemzi, annak marxista kritikáját adja. A mű két részből áll: egy bevezető tanulmányból és egy dokumentumrészből. A bevezető tanulmány rövid „történelmi" visszapillantással kezdődik, a szerző XXIII. Jánosig visszanyúlva ismerteti a pápaság álláspontját a társadalmi és politikai kérdésekben. Ezt követi a II. János Pálról rajzolt pályakép – a lengyel pápa enciklikái, nyilatkozatai alapján. A könyv elfogultságok nélkül, kritikával mutatja be azokat az okokat és folyamatokat, amelyek a pápai állásfoglalásokban jelentkező változásokhoz, különösen a felszabadítás teológiájának elítéléséhez vezettek. A pontos, objektív ismeretközlést szolgálja a kötet második része is, amely dokumentumokat tartalmaz: XXIII. János, VI. Pál, II. János Pál enciklikái olvashatók itt, valamint II. János Pál néhány fontos beszéde.

Univerzum Könyvtár

BURCHARD BRENTJES

Izmael fiai

Fordította: S. Takács Zsuzsanna

Szerkesztette: dr. Schütz Ödön

Kb. 140 oldal, szöveg közti képekkel, 188 x 248 mm, kötve

Ára: kb. 80,– Ft

ISBN 963 09 27 59 4

Az NDK-beli Burchard Brentjesnek már több, a Kelet történelmével és kultúrhistóriájával foglalkozó könyve szerzett nemzetközi elismerést. *Izmael fiai* című kötete a VII. században délnyugatról, az Arab-félszigetről útjára induló nagy történelemformáló erőnek, az iszlámnak első 800 évét mutatja be. A Mohamed tanaival és a „szent háború" eszméivel föllelkesített nomád-arab áradat rázúdult a Közel- és Közép-Keletre, eljutott egészen az Aral-tó mellékéig, sőt vallási és kulturális hatása a messzi Indiára, s még Kínára is jelentős befolyással volt. Feltartóztathatatlanul viharzott végig egész Észak-Afrikán, s elárasztotta a Pireneusi-félszigetet is. A XV. századig virágzó kulturális centrumokat hoztak létre távol az anyaországtól.

A gazdagon megrajzolt történelmi körképből két nagy dinasztia, az Omajjádok (650–750) és az Abbászidák (750–1100) históriája emelkedik ki. A kötet bemutatja (képekkel gazdagon illusztrálva) a középkor mohamedán művészetét is a granadai Alhambrától a mekkai nagy mecsetig, egyszerre érzetetve az iszlám művészet általános és régiónként sajátos vonásait.

E kötethez térben és időben szorosan kapcsolódik Brentjes másik, *Kánok, szultánok, emírek* című munkája, amely a közelmúltban szintén az Univerzum Könyvtár sorozatban jelent meg. E két mű együttesen nyújtja az arabok és az iszlám világ történetét a Hidzsrától a XX. század kezdetéig.

RUDOLF DRÖSSLER

Amikor a csillagok istenek voltak

Németből fordította Sipos Attila

Kb 220 oldal, szöveg közti rajzokkal, 188 x 248 mm, kötve

Ára kb 90,– Ft

ISBN 963 09 2783 7

Rudolf Drossler könyve a legrégibb időktől a modern kor kuszobéig végigkíséri azokat az elképzeléseket, amelyek a Nap, a Hold, a csillagok, az ustokosok, általában az égitestek mibenlétére, emberi életunkre, sorsunkra való hatására vonatkoznak, s ezek kapcsolódását a kulonféle népek mítoszaihoz és az egyes vallások hiedelmeihez A szerző roppant széles tudásanyag birtokában az európai és a „klasszikus" tradiciókon kívul teret szentel a magyar olvasók előtt jobbára ismeretlen őskori kultúrák és távoli földrészek embereinek asztralis és kozmikus elképzelései bemutatására is

Elkápráztató ez a mitológiai anyag Gorogok, rómaiak, babiloniak, egyiptomiak, maják, aztékok, ismeretlen ócianiai kulturák népei mind mást és mást képzeltek a fénylő égitestek mogé, de valahogy mégis hasonló elképzeléseik voltak S ez a tény a kultúrák kulonbozőségeit és lényegi (emberi) azonosságát bizonyítja

A teruleti sokféleségen túl a műfaji gazdagság is megragadó A szerző rengeteget merít a nép-, ipar- és képzőművészeti ábrázolásokból, s azok hiedelembéli és vallásos hátterét gyakran újszerű módon rekonstruálja, illetve interpretálja

Drossler egy-egy égitest vagy szimbólum egész mitológiatortenetét végigkíséri, olyannyira, hogy még a jelenkori irodalom is helyet kap művében, ha egy adott mitológiához szervesen kapcsolódik Így a kotet hatalmas ismeretanyagot kozvetitő, magas színvonalú és érdekes kalandozás az ősi és mai, klasszikus és népi, európai és kelet-ázsiai asztrális-kozmikus hiedelmek világában

Kultúra, esztétika

Kulturális kisenciklopédia

Főszerkesztő: Kenyeres Ágnes

Kb. 1150 oldal, 170 x 240 mm, kötve

Ára: kb. 220,– Ft

ISBN 963 09 2783 7

Kiadónk lexikális kiadványai – a Filozófiai Kislexikon, az Esztétikai Kislexikon stb. – sorában újszerű kézikönyv lesz a Kulturális Kisenciklopédia. A kötet, mint címe is utal rá, a kultúra legkülönbözőbb területeit igyekszik átfogni, mégpedig a mai értelemben vett kultúráét, mely éppen olyan fontos részének tartja az egzakt tudományokat (fizikát, kémiát, matematikát, számítástechnikát stb.), mint a hagyományos értelemben vett humán kultúrát, illetve a mindennapi, gyakorlati életben megjelenő kultúrát. Célja, hogy az egyes tudományágak, témakörök legjobb ismerőinek segítségével, a korszerű műveltségfelfogás alapján nyújtson áttekintést azokról az ismeretekről, melyek az egyes tárgykörökben elengedhetetlenek. A kiadó szándéka olyan kézikönyvet adni az olvasó kezébe, mely címszavainak sokféleségével érdeklődést kelt, olvasgatásra biztat, alapvető tájékoztatást nyújt. Az egyes cikkekben megtalálható a tárgy magyarázata, kifejtése, a tudományágak történeti vázlata, oktatásának múltja és jelene. Különösen figyelemre méltók a kötetben a kultúraelméleti, kultúrfilozófiai, illetve kultúrtörténeti címszavak. Ebből következik, hogy az „anyagi kultúra" rovására látszólag túlsúlyba került a „szellemi kultúra", melynek témakörei között nemcsak az alap-, közép- és felsőfokú oktatás, az anyanyelvi kultúra, a tömegkommunikáció, a könyvtárügy, a művészet, az esztétika, a filozófia, a vallás stb. található meg, hanem pl. a különféle kultúrafelfogások legkorszerűbb ismertetése is. A hozzávetőleg 500 bővebben kifejtett címszó körülbelül másfél ezer fogalom ismertetését is tartalmazza. Az utalások és a szócikkek végén közölt bibliográfiák segítségével elmélyültebb ismeretre tehetnek szert az érdeklődő olvasók. A kötet e lexikális tartalmát tárgymutató teszi hozzáférhetőbbé. A szerzők: Bácskai Tamás, Batta András, Buda Béla, Czeizel Endre, Czére Béla, Fischer Sándor, Fukász György, Fülep Ferenc, Gonda János, Granasztói Pál, Haiman

György, Halász László, Hegedűs Géza, Jóboru Magda, Kaán Zsuzsa, Kosáry Domokos, Köpeczi Béla, Kulin György, Major Máté, Maróti Andor, Nemes Károly, Német G. Béla, Pomogáts Béla, Raj Tamás, Sőtér István, Szerdahelyi István, Szilágyi János György, Vekerdi László, Voigt Vilmos és mások. A Kulturális kisenciklopédia szerkezetét és tartalmát tekintve egyaránt újszerű vállalkozás a hazai lexikális művek sorában, s jóllehet a kötet szerzői néhány kérdés megfogalmazására elsőként vállalkoztak, az esetleges aránytalanságokra inkább a vállalkozás úttörő jellege szolgál magyarázatul. Elsősorban középiskolai és főiskolai diákoknak, egyetemistáknak ajánljuk, illetve mindazoknak, akik valamilyen szinten tanulnak és továbbtanulnak, no meg természetesen az egyszerű érdeklődőknek is.

KÖPECZI BÉLA

A magyar kultúra útja 1945–1985

Kb. 400 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 65,– Ft

ISBN 963 09

Köpeczi Béla akadémikus, művelődési miniszter a magyar kultúra harminc évéről írott korábbi művének felhasználásával dolgozza fel hazánk kulturális fejlődésének utóbbi negyven esztendejét. A korábban két kiadásban is megjelent összefoglaló műnek nem egyszerű kiegészítéséről, hanem alapos átdolgozásáról, új számszerű és bibliográfiai adatokkal való alátámasztásáról van szó. Az elmúlt tíz évben sok minden megváltozott hazánk és a világ kultúrájában is. S éppen e változások miatt igényel az olvasó olyan kézikönyvet, amely tájékoztatja őt a kulturális politikáról, a tudomány és a művészetek fejlődéséről, a kultúra befogadásáról, az oktatásról és a közösségi művelődésről. Az elmúlt évtized fejleményei még inkább felhívták a figyelmet arra, hogy a kultúra, a gazdaság és a társadalom között az összefüggések rendkívül bonyolultak, hogy a kultúrán belül ellentmondásos folyamatoknak is tanúi lehetünk, s hogy a külföldi és a hazai társadalmi-kulturális jelenségek hatnak egymásra. A szerző könyve tárgyának elemzése során mindezt igyekezett tekintetbe venni. A mű valójában az 1945 után Magyarországon végbement kulturális forradalom történetét tartalmazza, tehát haszonnal forgathatja mindenki, aki akár tanárként, diákként, akár népművelőként, illetve érdeklődő olvasóként foglalkozik ezekkel a kérdésekkel.

BALOGH EDGÁR

Magyarok, románok, szlávok

Kb 384 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára kb. 85,– Ft

ISBN 963 09 2811 6

1986-ban lesz nyolcvanéves Balogh Edgár, az erdélyi irodalmi és közélet nagy alakja. Kevés olyan területe van az irásnak és a publicisztikának, amely ne viselné keze nyomát. A temesvári születésű író első írása 1922-ben jelent meg Hamarosan bekapcsolódott a kommunista mozgalomba 1931-től már Fábry Zoltánnal együtt szerkesztette az *Út* című prágai baloldali folyóiratot. Megszervezte a romániai magyar ifjúság 1937-es vásárhelyi találkozóját. 1941-től Móricz Zsigmond megbízásából lett a *Kelet Népe* szerkesztője. Részt vett az ellenállási mozgalomban. Tevékenykedett a Magyar Népi Szövetség alelnökeként Mint a művelődési osztály vezetője aktív részese volt a romániai magyarság új művelődési intézményei megszervezésének, a régiek demokratizálásának. 1948–1949-ben a Bólyai Egyetem tanára, majd rektora 1949-ben koholt vádak alapján elítélték, 1956-ban rehabilitálták. 1957–1971 között az újrainduló *Korunk* főszerkesztő-helyettese.

E kötet az 1957 és 1983 között megjelent több mint félszáz publicisztikai írását és tanulmányát gyűjti egybe, a szerző saját válogatásában. Az írások tematikai sokszínűsége megnehezíti a kötetnek egy jelzővel való jellemzését Ady-tanulmányok, Féja Gézáról, Kós Károlyról, Gaál Gábor és Fábry Zoltán barátságáról írott visszaemlékezések, történelmi tanulmányok (Rákócziról, 1848-ról, Kossuthról), visszapillantások a *Sarló* indulására, a népességről, falukutatásról, a nemzetiségi kérdésről szóló átfogó tanulmányok sorakoznak a kötetben, mely mindezeken kívül Benkő Samu, Kántor Lajos, Beke Gyorgy Balogh Edgárral készített interjúit is magában foglalja A kötethez Sütő András írt bevezetőt

A gyűjtemény egy irodalmár és közéleti ember gondolatainak összképe Közép-Európáról, történelmünk mába való átöröklődéséről, mai gondolatainknak és tetteinknek a holnap figyelembevételével való alakításáról.

Esztétikai Kiskönyvtár

BERKES ERZSÉBET

A mai magyar líra

Kb. 256 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára. kb. 40,– Ft

ISBN 963 09

Különös görbét írt le az utóbbi húsz esztendő magyar költői termése. A hatvanas évek közepe még egy soha nem látott fellendülés ígéretével kecsegtetett, ekkor léptek színre a megújult közéleti költészet képviselői, ekkoriban nyertek polgárjogot új formák és új hangok. Akkor még élő klasszikusaink költészete is újabb virágzásnak indult, hallgató vagy ritkán megszólaló költők minden egyes jelentkezése valóságos szenzációnak számított. A hetvenes években azonban további felívelés helyett előbb stagnálás, majd hanyatlás következett. Ma pedig, a nyolcvanas évek közepén elmondhatjuk, hogy irodalmunk műnemei közül éppen a líra kelti a legkisebb figyelmet, ez kullog leghátul a valóság felfedezésében, új igazságok kimondásában. Ennek a változásnak egyenes következménye, hogy a költészet olvasótábora is megcsappant, sőt, a lapokban és könyvekben jelentkező verstúltermelést gyanakvás övezi. Teret nyert a költői blöff, modernség címén nyilvánosság elé nem tartozó, privát ügyek zavaros tálalása vált divattá. A líra élő nagyjai közül sokan hosszabb időre elhallgattak, más műnemekhez pártoltak. Mi lehet ennek a különös jelenségnek az oka? Melyek az összetevői? Berkes Erzsébet tanulmánya ezekre és még számos más, izgalmas kérdésre keresi a választ.

Az éles, pontos, egyéni stílusú kritikáiról, szenvedélyes hangjáról, elkötelezettségéről ismert kritikus nagy sikert aratott első könyve 1984-ben „Pillanatképek" címen vázolta fel a mai magyar próza helyzetét. Újabb könyve, amely líránk utóbbi húsz évéről igyekszik átfogó képet rajzolni, nem egyes különálló portrékat tartalmaz, nem elszórt kritikák gyűjteménye, hanem olyan tanulmány, amely a folyamatokra figyel elsősorban, a tendenciák kialakulását, tartalmát vizsgálja.

Megpróbál válaszolni olyan, minden olvasót érdeklő problémákra, mint a költészet „érthetetlenségének" vagy „kozért-

hetőségének" dilemmája, a költő „váteszi" szerepkörének elavulása, illetve felváltódása más funkcióval, a lírai örökség kérdése, a legfrissebb izmusok és hazai követőik eredetisége vagy másodlagossága stb.

A szerző, aki a *Magyar Nemzet* munkatársa, illetőleg az *Élet és Irodalom* vezető kritikusa, nemcsak hasznos könyvet, de élvezetes olvasmányt is kínál mindazoknak, akik érdeklődnek a mai magyar költészet iránt.

ÉZSIÁS ERZSÉBET

A mai magyar dráma

268 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: 35,– Ft

ISBN 963 09 2735 7

Irodalmunkban többnyire a líra s olykor a próza járt az élen, nemcsak a művek minőségét, de az új témák meghódítását illetően is. A hatvanas évek második felétől azonban új tendencia kezdett kibontakozni: előretört a magyar dráma. Új írók sora jelentkezett, új látásmódok és új formák törték szét a megszokott naturalista életképek vagy a polgári szalondrámák hagyományát. A hazai valóság meghódításából részt követelt magának a dráma, s a megváltozott korban – természetesen – megváltozott hanggal tette ezt. Örkény István „Tóték"-ja iskolát teremtett: utat tört magának a groteszk szemlélet, fel-felbukkantak az abszurd magyar változatai. Gyökeresen átalakult a történelmi dráma is: mind több parabolát láttunk, melynek talányos jelentése félreérthetetlenül inkább szólt a jelenről, mint a példázatként felhasznált múltról. Mennyiségi változás jelezte, hogy bár a drámaírók sorsa hazánkban változatlanul mostoha, viszonyuk a színházakkal mindennek mondható, csak harmonikusnak nem, a drámaírás mégis valósággal divatba jött. Módosult a színpadi realizmus tartalma is, változatosabbak lettek megjelenésének formái, művészi eszközei. Az egymásba átjátszó, korántsem vegytiszta irányzatok között mind nehezebbé válik az eligazodás. Ezen a helyzeten kíván segíteni az Esztétikai Kiskönyvtár új kötete, Ézsiás Erzsébet ismeretterjesztő szándékkal írott, mintegy kétszáz új magyar színpadi alkotást bemutató munkája. Elemző s egyben leíró igényű kisportrékban vázolja fel olyan ismert és nagyhatású írók drámairói munkásságát, mint Illyés Gyula, Örkény István, Sütő András, Csurka István, Karinthy Ferenc, Szakonyi Károly, Hubay Miklós és mások. A szerző születési évük sorrendjében tárgyalja drámaíróinkat, az 1901-ben született Illés Endrétől, élő irodalmunk doyenjétől az 1950-ben született Vámos Miklósig. A pályaképek nem törekedtek, nem is törekedhettek teljességre: a szerepeltetett íróknak főként a hatvanas évek

középétől napjainkig terjedő munkásságával, azon belül is csupán drámáikkal foglalkoznak. Ahol azonban az összefüggések megkívánják, természetesen más műfajú és más időben keletkezett alkotásokra is utal a szerző.

Nem lehetett feladata e könyvnek, hogy a mai magyar színházkultúra kérdéseit is tárgyalja, ezért elsősorban nem a bemutatott, hanem a nyomtatásban megjelent drámákra koncentrált. Alakuló, fejlődő, változó írói műhelyekről lévén szó, a megrajzolt pályaívek csak az eddigi utat rögzíthették. Jóslásokba a szerző már csak azért sem bocsátkozhatott, mert elkötelezett híve (kritikusa) a mai magyar drámának (korábban a *Színház* című folyóirat, jelenleg a *Film, Színház, Muzsika* munkatársa). Legfőbb óhaja, hogy kedvező változások cáfolják meg mindazt, amit visszahúzó erőnek, gátló tényezőnek, káros tendenciának tartott.

A kötetet haszonnal forgathatják mindazok, akik nem az irodalmi-színházi szakma belterjes, tudományos szempontjaira kíváncsiak, hanem egyszerű, áttekinthető, világos képet akarnak az utóbbi húsz év magyar drámatermésről.

TŐKEI FERENC

A kínai elégia születése

Kb. 160 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 30,– Ft

ISBN 963 09

Tőkei Ferenc akadémikus műve másodszor kerül a magyar olvasó kezébe, valójában azonban ez az igazi első kiadása, mert első ízben az ötvenes évek végén csak alig pár száz példányban látott napvilágot. Nem sinológiai szakmunkáról van szó, hanem olyan műfajelméleti tanulmányról, amely a modern irodalomban (a magyarban is) nagy szerepet játszó ún. hosszúvers elméletével foglalkozik. A szerző korábbi műveiben megismert formában most is marxista társadalomfilozófiai módszerrel vizsgálja, hogy a kínai elégia miképpen tükre a korabeli kínai társadalom viszonyainak. Hogy a kérdés mennyire fontos, mutatja az is, hogy a mű időközben Franciaországban és Japánban is megjelent. A műfajelméleti elemzés K'ü Jüan és kora problematikáját állítja középpontba. A szerzőnek az a meggyőződése, hogy műfajelméleti tájékozódás nélkül a kritikai vagy esztétikai, poétikai stb. irodalom éppúgy az üres elvonatkoztatások szférájában mozog, mint például a társadalomelmélet vagy szociológia a különös társadalomformák elmélete nélkül. Mivel Kína és kultúrája iránt amúgyis megnőtt az érdeklődés, ez a kis könyv bizonyára felkelti az olvasó figyelmét, annál is inkább, mert a távolinak látszó korszak vizsgálatát a szerző az utószóban (és a főszövegben egyebütt is) összekapcsolja mai irodalmunk egyes érdekes jelenségeivel.

Vélemények/Viták

A regényről

Szerkesztette: Szerdahelyi István, Ungvári Tamás

484 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: 60,– Ft

ISBN 963 09 2730 6

Az utóbbi tíz-tizenöt évben jelentős változások zajlottak le a magyar szépprózában. Kialakult és legalábbis mennyiségileg túlsúlyban van a neoavantgarde-nak nevezett irodalmi irányzat, amely létrehozta a maga esztéta-kritikus gárdáját is. Ez a jelenség kérdőjeleket állított az irodalomelmélet-irodalomtörténet elé is, szaporodtak e témában a publicisztikai írások, az avatott kritikusi áttekintések, mígnem 1983–1984-ben terjedelmes vita alakult ki a mai magyar regény helyzetéről, lehetőségeiről a *Kortárs* hasábjain

A regényvitát Ungvári Tamás írása robbantotta ki, és elmondta a véleményét a kérdésről számos irodalomtörténész-esztéta-kritikus (Béládi Miklós, Kiss Ferenc, Domokos Mátyás, Bata Imre, Kulcsár Szabó Ernő, Balassa Péter, Szegedi-Maszák Mihály és mások), de hozzászóltak olyan jelentős, különböző alkotói irányzatokat képviselő írók is, mint Gáll István, Ottlik Géza, Sőtér István.

A Vélemények / Viták sorozat újabb kötete azonban több, mint a *Kortárs*-vita reprodukálása. A szerkesztők régi nagy viták felelevenítésével történeti távlatba helyezték a mai polémiát. Babits Mihály Halálfiai című regénye volt az a mű, amely az egész műfaj lehetőségeinek átgondolására késztette a két világháború között az írókat, kritikusokat (pl Szabó Dezső és Kolozsvári Grandpierre Emil írása a Babits-műről). A szerkesztők arról is gondoskodtak, hogy irodalomelméleti írások szintén helyet kapjanak a kötetben a regény műfajáról Ezért áll a kötet élén Lukács György két irodalomelméleti és egy elemző-kritikai írása.

A legfontosabb azonban a mai kérdés, merre tart irodalmunk, hogyan kapcsolódik a magyar próza alig több mint százesztendős hagyományaihoz, a társadalmi-közéleti töltés erősödik-e vagy inkább a közéleti magyar irodalom pozícióvesztéséről beszélhetünk, meddig terjed a dokumentarizmus jótékony hatása, hol válik a tényirodalom eluralkodása a mű-

vésziség kárára, hol a határ a puszta artisztikum, az önmagáért való formabontás és a tartalom által indokoltan új művészi lehetőségekkel megformált modern próza között. Ezekre a kérdésekre keresik a választ a kötet írásai.

Áru-e a kultúra?

Szerkesztette: Radnai György

Kb. 420 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 55,– Ft

ISBN 963 09 2776 4

Ezt a kötetet is – mint a sorozat többi darabját általában – a közelmúlt élénk sajtóvitái hívták életre. Minden bizonnyal főként a gazdasági élet megszaporodó nehézségeivel és a kultúra ebből fakadó gondjaival magyarázható, hogy a kultúra és gazdaság viszonya, mindenekelőtt e viszony pénzügyi vonatkozásai most markánsan felszínre kerültek.

Ezek a válaszra váró kérdések: sok-e a pénze a kultúrának vagy kevés? Pazarolnak-e a kulturális intézmények vagy már annyi pénzük sincs, hogy a korábbi színvonalon gazdálkodjanak? Fölösleges, lassan vagy egyáltalán meg nem térülő befektetések (illetve befektetések-e) a kulturális szolgáltatások? Leértékelődik-e vagy éppen ellenkezőleg, megnő a kultúra szerepe? Mindebből látható, hogy a problémakomplexum legfeljebb csak metaforikusan redukálható az „Áru-e a kultúra? kérdésre. A témának ugyanis számos összefüggése van. És nem vethető fel a kérdés általánosságban, a kultúra és a szocializmus viszonyaként, hanem mindig a konkrét történeti helyzetnek megfelelően, itt és most kell vizsgálni a gazdaság és a kultúra összefüggéseit, egymásrautaltságát. A *Kritika* „Áru-e a kultúra?" vitáját ezért jól egészíti ki a kötetben a *Szakszervezeti Szemlé*ben lezajlott „Kultúra és gazdaság" vita. Ennek fő csomópontjai: a kultúra szerepe, funkcióváltása a gazdaság szemszögéből; a hétköznapi és a „magas" kultúra; a gazdaságosság a kulturális gazdálkodásban; az érték problematikája.

A kötet a továbbiakban a kultúra szerepéről, értékéről szóló elvi cikkeket, a gazdaság és a kultúra összefüggésével kapcsolatos politikai állásfoglalásokat, illetve a XIII. kongresszus ezzel kapcsolatos megállapításait és határozatait foglalja magában.

Végül is azt sugallja, hogy – ha ez a gyakorlatban nem is mindig nyilvánvaló –, a gazdasági fejlődés intenzív szakaszában a kultúra szerepe nem csökken, hanem épp ellenkezőleg, növekszik. Erre lenne jó ráébreszteni mindkét terület dolgozóit: közeledni kell egymáshoz, a görcsöket oldani, közös nyelvet kialakítani. Változtatni kell a kultúra finanszírozási feltétele-

in is, szakítva a hagyományos „maradékszemlélettel". A társadalmi értékek változásának idején meg kell vizsgálni a szabad idő eltöltésének elsősorban gazdasági okoknál fogva átalakult módjai között a kultúra lehetséges helyét, szerepét – nélkülözhetetlenségét!

Történelem, munkásmozgalom-történet

Egyetemes történelem

GEORGE RUDÉ

Zendülők, forradalmárok

Angolból fordította: Zinner Tiborné

Kb. 272 oldal, 142 × 197 mm, kötve

Ára: kb. 40,– Ft

ISBN 963 09 2700 4

Az 1730 és 1848 közötti angol és a francia népi és városi tömegmozgalmakról, forradalmakról, fegyveres felkelésekről és városi zavargásokról a híres kanadai történészprofesszor nyújt történelmi-szociológiai elemzést. E mozgalmak, forradalmi megmozdulások egy része ismert: a nagy francia forradalom, az 1830. évi júliusi napok, a párizsi februári forradalom stb.

De sok, a maga korában nagy jelentőségű népi mozgalom valahogyan kihullott a kollektív emlékezetből; kevesen hallottak Swing kapitány mozgalmáról vagy a dél-walesi bányászföldbérlő összetételű népi megmozdulásról, amelyet „Rebecca lányai" vezettek, voltaképpen női ruhába öltözött férfiak. Ismeretlenek továbbá a nagy forradalmak árnyékában olyan városi zavargások, mint a londoni Gordon-zavargás 1780-ban, vagy a nagy francia forradalmat előre jelző Réveillon-éhséglázadás.

A könyv két nagy részre tagolódik. Az első címe: „A tömeg akció közben." Ez a népi mozgalmak genezisét, heves tüneteit, majd gyors leszerelését tárgyalja. A második rész kiválóan elemzi a mindenkori népi-forradalmi mozgalmak társadalmi összetételét. Egykori források gondos elemzésével bizonyítja Rudé, hogy pl. a városi tömegmozgalmak társadalmi hajtóerejét mindenkor a kézművesek és a boltosok adták; meglepő, hogy a bérmunkások és a manufaktúrák csekély számú „előproletárjai" kisebb szerepet játszottak, akár az 1789–1794-es mozgalmakban is. Cáfolja a szerző a mindenkori ellenforradalmi történetírás vádjait, amelyek szerint a népi mozgalmakban és az erőszakcselekményekben a „csőcselék" játszott volna szerepet. A nagy francia forradalom korából, de az előző és a későbbi népi mozgalmak esetében is, pontos rendőrségi listák maradtak fenn a résztvevők társadalmi összetételéről, sőt életkoráról.

Dogmatikusnak értékeli azokat az elemzéseket, amelyek nem veszik figyelembe a radikális értelmiség (Danton, Robespierre!) a kézművesek és a kisegzisztenciák szerepét, sőt: döntő szerepét.

A kiváló marxista munka rendkívül jól használható a történelemoktatásban mind a középiskolákban, mind az egyetemeken.

A Német Szövetségi Köztársaság története

Szerkesztette: Mann Miklós

Kb. 368 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 65,– Ft

ISBN 963 09 2732 2

Ez a könyv, szándéka szerint, egy új sorozat indítókötete. A második világháború óta eltelt időszak történetének feldolgozása lehetővé teszi, hogy szélesebb összefüggésben lássuk, honnan merre tart egy-egy fontos európai ország, milyen belső erők határozzák meg társadalmi és gazdasági életének alakulását, melyek azok a nemzetközi politikai tényezők, amelyek hatással vannak az adott országban zajló eseményekre, esetleg politikai fordulatokra. A Német Szövetségi Köztársaság kiemelkedő fontosságú szerepet tölt be a háború utáni Európa politikai, gazdasági életében. A Nyugat-Európa legerősebb gazdaságával rendelkező ország egyúttal Magyarország legfontosabb tőkés gazdasági partnere.

A szerzők – az ELTE Tanárképző Karának történész oktatói – megkísérlik, hogy a maga teljességében, tudományos precizitással mutassák be azt a több mint négy évtizedes folyamatot, amelynek során előbb megszületett, majd megerősödött, gazdaságilag hihetetlenül gyorsan talpra állt a tőkés német állam, mely ma Nyugat-Európa elvitathatatlanul legerősebb hatalma. Végigkísérik azt a nagyívű fejlődést, mely az adenaueri korszak szélsőjobboldali irányvonalától vezetett el több stáción keresztül az 1969-es fordulatig, amikor a szociáldemokraták a szabaddemokratákkal koalícióban sikeresen vezették új pályára a bonni politikát, s hajtották végre az áttörést, a kelet-európai országokhoz fűződő kapcsolatok rendezését. A könyv befejező része a szociál-liberális periódust vizsgálja, végül bemutatja a szociáldemokrata kísérlet sikertelenségét, az unió-pártok és a liberálisok szövetségének kialakulását, amely ma meghatározza az NSZK politikáját.

KARSAI LÁSZLÓ

Flamandok és vallonok

Kb. 160 oldal, 124 x 183 mm, fűzve

Ára: kb. 28,– Ft

ISBN 963 09 2761 6

„Felség, engedje meg, hogy kimondjam az igazságot, a nagy és rémisztő igazságot: nincsenek belgák" – Jules Destrée szocialista párti képviselő 1912-ben levelet írt királyának, ebben fogalmazta meg a fent idézett gondolatot.

Karsai László pontosan arra a kérdésre igyekszik választ adni, hogy léteznek-e belgák, beszélhetünk-e belga nemzetről? A flamandok és vallonok közötti vallási-nyelvi ellentéteknek mik a történelmi, gazdasági, társadalmi okai? Valóban Julius Caesart kell-e felelőssé tennünk a mai helyzetért, vagy későbbi történeti korokban alakult ki a napjainkban tapasztalható, sok vita, ellenségeskedés forrásává vált megosztottság?

Belgium egész történetét röviden áttekintve ad választ Karsai László a felvetett kérdésekre, felhasználja a mai flamand és vallon történetírók munkáit, de ugyanakkor cáfolja bizonyos nacionalista jellegű állításaikat.

Véleménye szerint sem a „nemzethalálról" vizionáló, a beolvadástól félő, a második világháború után a gazdasági-politikai hatalomból kiszoruló vallon közép- és kispolgárok, akik a szélsőséges vallon nacionalisták fő társadalmi bázisát alkotják, sem a történelmi sérelmeiket gondosan ápoló flamand katolikus középrétegek (körükben a legnépszerűbbek a flamand szeparatisták) nem értik meg a belgiumi nemzeti-nemzetiségi probléma lényegét, amelyet a kommunista vezető, J. Tervfe egy évtizede plasztikus tömörséggel így fogalmazott meg: „Belgiumban a nemzeti problémának az a jellegzetessége, hogy nem az egyik nemzeti közösség burzsoáziája nyomja el a másik nemzeti közösséget, hanem az egységes államhoz kötődő burzsoázia támogatja-feláldozza egyik vagy másik közösséget – a maga érdekei szerint."

A sok történelmi ismeretet, információt tartalmazó, színesen és érdekesen megírt könyvet a nemzetiségi problémák iránt érdeklődő olvasók mellett ajánljuk mindazoknak, akik mélyebben és alaposabban kívánják megérteni napjaink politikai eseményeit.

Évfordulók, 1987

Összeállította: Gárdos Miklós

Kb. 320 oldal, szöveg közti képekkel, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 48,– Ft

ISSN 0139 – 3898

Az 1987-es Évfordulók – hagyományaihoz híven – megemlékezéseket, összeállításokat közöl politikai, társadalmi ünnepeinkről. Jelentős terjedelmű a könyvben a magyar és nemzetközi vonatkozású politikatörténeti, munkásmozgalmi anyag (emlékezés az 1912-es Vérvörös Csütörtökre, az 1937-es salgótarjáni bányásztüntetésre, a Vásárhelyi Találkozóra, a Dolgozók Lapja ebben az évben történt megindítására, írások az 1887-es nagyhatalmi hármasszövetség létrejöttéről, a faji törvények ellen kiadott 1937-es pápai enciklikáról, Japán Kína elleni háborújáról stb.). 1987-ben számos író, művész születésének kerek évfordulóját ünnepeljük. Közöttük szerepel *Tolnai Lajos, Kassák Lajos, Örkény István, Karinthy Frigyes, Áprily Lajos, Csáth Géza,* írók, költők; a világirodalom nagyjai közül *Ch. Dickens, A. Puskin, Arnold Zweig;* továbbá *Rózsavölgyi Márk* zeneszerző, *Uitz Béla* és *François Chagall* festőművészek, *Le Corbusier* szobrász, *Török Erzsébet* énekművész. Az alkotókról és életművükről egyaránt közöl írásokat a kötet. Hasonlóképpen emlékező, ismertető írások szólnak jelentős kulturális és más közintézmények, ipari létesítmények alapításáról, megnyitásáról (pl. a Pesti Magyar Színház kapunyitása, a Magyar Nemzeti Múzeum alapkövének lerakása, a budapesti Önkéntes Mentő Egyesület működésének megindulása, a budapesti Állatkert megnyitása, az új Déli pályaudvar felavatása, a Barátság kőolajvezeték felépülése stb.). Ebben az évfordulós könyvben is igen gazdag a kultúrtörténeti, technikatörténeti anyag.

A jelentős évfordulókat, eseményeket havonkénti bontásban, 4–6 oldal terjedelmű írásokban mutatják be a szerzők. Írásaikat képes illusztrációk teszik még szemléletesebbé, a szócikkek végén válogatott bibliográfia segíti az olvasó szélesebb körű tájékozódását.

Nemzetközi munkásmozgalom-történet

JEMNITZ JÁNOS

Május elseje születése

Kb. 224 oldal, szöveg közti képekkel. 124 x 183 mm, kötve

Ára: kb 25,– Ft

ISBN 963 09 2773 X

Május elseje előtörténete régi korokra nyúlik vissza, s a modern május elsejei ünnep „születésnapja" sem határozható meg egyértelműen. Az első bizonyítható dátum az 1886. évi május elseje: Amerikában azt megelőzően indult országos mozgalom a nyolcórás munkanapért, majd bekövetkezett a chicagói vérengzés. Az események során több ember mártíromságot szenvedett, amì világszerte tiltakozó mozgalmat váltott ki. Az Egyesült Államokban, Franciaországban, Belgiumban egyre-másra születtek „az egyazon napra tervezett nemzetközi munkásakciót" sürgető kezdeményezések, amelyeket 1889-ben hivatalosan megerősítettek a II. Internacionálé alakuló kongresszusán. Ez a kongresszus és ennek határozata tekinthető május elseje második születésnapjának. De a kongresszusi határozat még csak terv, irányelv volt, és nem maga a valóság.

Az első nemzetközi május elsejének a „megünneplésére" 1890-ben került sor. Már a gondolat is hatalmas szenvedélyeket mozgatott meg, hiszen az akció a munkásság felnövését, politikai függetlenedését jelentette. Éppen ezért nemcsak a reakciós kormányok és a sajtó részéről ütközött ellenállásba, a munkáltatók megtorlásaiba, hanem a polgári demokraták, radikálisok zöme is elítélte a mozgalmat. Mert igaz ugyan, hogy a radikálisok tanulmányozni kívánták a munkáskérdést és reformokat sürgettek, de mindezt saját politikai vezérletükkel akarták kialakítani, s ezért igyekeztek szétválasztani a munkásokat és a szocialista vezetőket

Nem volt könnyű a szocialista munkásegység kialakítása sem. A barikád innenső oldalán is nem kevés gondot jelentettek a szektások, a vérmes reményeket támasztó voluntaristák, akik lebecsülték a mindennapi reformmunkát, és a szocialista forradalom azonnali győzelmében hittek. Még a szervezett munkásmozgalom vezetői körében is sokan lehetetlennek

vélték, hogy a munkásokat ki lehessen vinni az utcára, hiszen ez egynapi bérük elvesztését, sőt elbocsátásukat is jelenthette. Vagyis a „munkásünnep" a szó szoros értelmében áldozatvállalást jelentett. A tengernyi akadályt, zavaró mozzanatot leküzdve 1890-ben utat tört magának május elseje, elsősorban Bécsben és Londonban. De a mozgalom ekkor már átfogta egész Európát, azt is bebizonyítva, hogy nem egyszeri, „véletlen" akcióról van szó.

A második május elsején kiderült, hogy az új „hagyomány" máris mély gyökereket eresztett.

A II. Internacionálé 1891. évi második brüsszeli kongresszusán a sikerek és tapasztalatok ismeretében nemcsak megerősítették az 1889. évi határozatot, hanem követelték is, hogy lehetőleg mindenütt egy időben, május elsején – és ne az első vasárnap – emlékezzenek meg a munkások nemzetközi ünnepéről.

A május elsejei megmozdulások kísérői voltak a kor zenei, képzőművészeti és irodalmi alkotásai. A kötetben közölt illusztrációk segítenek felidézni a régi május elsejék ünnepélyes, olykor tragikus emlékeit.

A nemzetközi munkásmozgalom történetéből

Évkönyv, 1987

Kb. 340 oldal, 170×240 mm, fűzve

Ára: kb. 60,– Ft

ISBN 963 09

A sorozat újabb, tizenharmadik kötete a hagyományos rovatok mellett újabbakkal is bővült.

A Tanulmányok rovat érdekessége egy olyan írás, amely bemutatja a német szociáldemokrácia 100 év előtti nagy választási sikerét. Osztrák szerző elemzi az 1934 utáni politikai emigráció problémáit egy másik tanulmányban. Folytatódik a jugoszláv kommunisták nemzeti politikájának feldolgozása, ezúttal az 1934–1945 közötti időszakban.

Külön rovat tárgyalja a skandináv munkásmozgalom helyzetét a II. Internacionálé megalakulása előtt. Egy másik rovat a harmincas évek „neoszocialista" irányzatának keletkezését és jellegét vizsgálja több szerző nézőpontjából. Tovább folytatódik a fél évszázad előtti francia és spanyol események bemutatása. Az 1917-es oroszországi forradalmak 70. évfordulójára külön rovat készült, és a magyar olvasó számára eddig ismeretlen dokumentumokat tartalmaz.

A Dokumentum rovat közli egyebek között a munkásmoz-

galom első világháború előtti béke-erőfeszítéseinek dokumentumait; a norvég munkáspártok 1937-es levélváltását az egységről, valamint az algériai és a francia haladó erők állásfoglalásait az új Algéria kialakulásával kapcsolatban (1962–1963)

A Háttér rovat az amerikai társadalomban az 1960-as években kibontakozott nagy tiltakozó mozgalmakat mutatja be, valamint a munkásmozgalom és a nyugat-európai „új szocialis mozgalmak" kapcsolatát értékeli A Munkássajtó rovat ezúttal a 150 éves *Northern Star*ról, a 100 éves osztrák *Gleichheit*ről és az 50 éves baloldali szocialista *Gauche Révolutionnaire*-ről emlékezik meg.

Svéd, olasz, román, kínai és mexikói eseményeket elevenít föl az Évfordulók rovat Igazi szenzációja azonban az August Blanqui Marxhoz írt kiadatlan levelének méltatása és kozlése Az Életutaknál többek kozött *Citrine, Eberlein, Herzen, Koblos Elek, Prit, John Reed* és mások rovid életrajzi vázlatát olvashatjuk. A Visszapillantás rovat az 1984. december 1 és 1985 november 30 közötti munkásmozgalmi eseményekről ad korképet

Megemlékezéseket közol a kotet a nemzetkozi munkásmozgalom több, nemrégiben elhunyt személyiségéről, koztuk *K. V. Csemyenkó*ról és *E Berlinguer*ről

Az 1987-es Evkönyvet tudományos ulésszakokról szóló beszámolók, könyvismertetések és az újabban kulfoldon megjelent munkásmozgalmi vonatkozású konyvek válogatott bibliográfiája egészíti ki

Magyar történelem

VERES PÉTER

Az Alföld parasztsága

Kb. 112 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 100,– Ft

ISBN 963 09

A szociológiai és szépirodalmi indítékkal megírt könyv a két világháború közötti alföldi parasztság kilátástalan jövőjének hiteles dokumentuma. Az egykező, pusztuló parasztsággal szemben a helytálló parasztság társadalmát mutatja be, a közöttük lejátszódó folyamatokat érzékelteti.

Veres Péter közvetlenül, saját sorsán érzékelte osztályostársai, a parasztság társadalomalatti helyzetét. Könyvében ennek ellenére nem a parasztság nyomorúságos mindennapjait dokumentálja, hanem az ezt előidéző okokat igyekszik feltárni. A táj és a nép bemutatása után az alföldi parasztság kultúrájával, erkölcsével és mindennapi életével foglalkozik. Elemzését a jövő felrajzolásával zárja, s úgy látja, hogy ha a jövőt „pozitív, haladó értelemben vesszük, úgy az alföldi parasztságnak mint ilyennek jövője nincs". Ennek következtében pedig, ha nem jön egy társadalmi rendszerváltozás, elpusztul.

A kötet ma már – néhány nagyobb könyvtár kivételével – hozzáférhetetlen, ezért a fakszimile kiadás hiányt pótol.

SZABÓ ZOLTÁN

A tardi helyzet

Kb. 384 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 100,– Ft

ISBN 963 09

Szabó Zoltán írásának célját így foglalja össze: „A kötelesség egy volt: minél mélyebben nyúlni ujjaimmal a sebekbe, hogy a sebekből ismerhessem meg a szerszámokat, amikkel ütötték őket. Ma érezzük, hogy végzetes mulasztások, bűnök és hibák történtek.

Ennek érzésével ment el az ember és a bizonyossággal tért vissza. Az élmény kötelezése elől kitérni lehetetlen volt, inkább az élményhez kellett hű maradnom, mint az eredeti célhoz: lehet, hogy a mai szegénység nagyobb szerepet kap az írásban mint az örökebb szabályok . . ."

Egy 24 éves fővárosi középosztálybeli fiatal értelmiségi szembe találkozik a falu valóságával és felvállalja a nagybirtok árnyékában élő falusi szegénység érdekeit. Ez jelzi Szabó könyvének erényeit és korlátait. „. . . közösségünket rádöbbentette . . . parasztságunk rettenetes sorsára, kilátástalan helyzetére" (Ortutay Gyula).

A könyv vihart kavart, a jobboldal az országos lapokban támadást indított ellene, a baloldal egyöntetűen mellé állt, mégha bírálták is, hogy nem a teljes falu, csak a szegénység helyzetét tárja fel.

Valóban a szegénységvizsgálat áll a kötet középpontjában, de ne feledjük: a kortársak ebből tudhatták meg először, miként él egy summás legény, milyen a falusi gyerekek étrendje.

A kötet a Cserépfalvi Kiadó gondozásában 1936-ban megjelent könyv fakszimile kiadása. Függelékben tartalmazza a korabeli sajtóvisszhangot is. (A Magvető Könyvkiadóval közös kiadás)

Kelet Népe

1935–1942

360 oldal, 284 x 197 mm, kötve

Ára: 100,– Ft

ISBN 963 09 2740 3

Kelet Népe – a Széchenyi István azonos című könyvének alapgondolatát programjául választó, a legjelentősebb korszakában Móricz Zsigmond által szerkesztett folyóirat szerzői között az 1930-as, 1940-es évek nagy nevű írói, író-politikusai jutottak publikációs lehetőséghez: Veres Péter, Kovács Imre, Erdei Ferenc, Németh László (*Iszony* című regénye itt jelent meg folytatásokban), Illyés Gyula, Szabó Pál, Szabó Lőrinc, s maga Móricz Zsigmond, aki több regényét (*Árvácska*, a *Rózsa Sándor*-regények) közölte folytatásokban a folyóirat hasábjain. De írt a lapba a kommunista Földes Ferenc, a kiváló munkásszociológus, Rézler Gyula, nemkülönben az erdélyi és felvidéki mozgalmak vezető személyiségei, mint Balogh Edgár, Jordáky Lajos, Jócsik Lajos – lehetetlen volna felsorolni valamennyiüket.

Itt bontakozott ki az akkor és ma is nagy vihart kavaró vita a kitűnőek iskolájáról Ziliahy vitaindítójával, a népfőiskoláról Móricz Zsigmond, Németh László, Veres Péter, Féja Géza és Illyés Gyula hozzászólásaival, a paraszt név használatáról, a

munkásirodalomról, a mezőgazdaság strukturális átszervezéséről, a kor – és a jövő – megannyi megoldandó problémájáról.

S itt fogalmazta meg Kovács Imre a népi és a népfrontmozgalom egyetlen célját, hogy „a proletárországból a magyar dolgozók demokratikus, független országa legyen".

Szép Szó
1936–1939

Kb. 240 oldal, 170×240 mm, kötve

Ára: kb. 100,– Ft

ISBN 963 09

A folyóirat 1936 márciusa és 1939 augusztusa között jelent meg, ez alatt az idő alatt összesen 28 száma látott napvilágot.

A *Szép Szó* a századelő polgári radikalizmusának kései utóda: „Folyóiratunk megalapítására az a közös kívánság ösztönzött, hogy a humanizmus, a reform, a liberalizmus és a szocializmus eszméinek visszaadjuk régi ragyogásukat s tisztaságukat, megfontoljuk egy szintézis lehetőségeit, éles harcot folytassunk az ifjabb és idősebb nemzedék opportunizmusa és defetizmusa ellen, s kritikával illessük az elharapózó fogalomzavar terjesztőit. Egy mondatban: szabad, bátor, nemzeti társadalmunkban gyökerező, de európai szellemű és színvonalú irodalmat akarunk egy szabad, jól berendezett, művelődésre, haladásra képes és büszke országban. Integer magyar demokráciát akarunk, s erőnk szerint küzdünk érte" – írta a folyóirat egyik szerkesztője és vezető esszéistája, Fejtő Ferenc.

A fakszimile kötet ebből a folyóiratból közöl válogatást, nem mellőzi a népi-urbánus ellentétek kritikus bemutatását sem.

Dokumentumok a magyarországi cigányság történetéhez

Összeállította: Mezei Barna, Pomogyi László, Tauber István

Kb. 368 oldal, 150×220 mm, kötve

Ára: kb. 65,– Ft

ISBN 963 09

A XIV-XV. században Európába özönlő cigányság nagy része Közép-Kelet-Európában telepedett meg. A feudális anarchia, majd az oszmán-török hódítást követő tisztázatlan hatalmi viszonyok miatt konzerválódott a cigányok sajátos életmódja.

Egészen a török kiűzéséig nem volt cigánykérdés, és külön a cigányok ügyével foglalkozó jogi tevékenység sem folyt. Látszólag „beolvadtak" a feudális társadalom alsó régióiba. A változás a Rákóczi-szabadságharc bukását követően észlelhető leginkább. Ekkor a magyar társadalom is elérte már azt a fejlődési fokot, amikor az államhatalom már nem tudta az általa egyébként korábban privilegizált cigány életformát tolerálni. A cigányoktól lehetetlen volt azt követelni, hogy ősi szokásaikat, életvitelüket egyik napról a másikra föladják, és egymással is szakítsák meg kapcsolataikat. Ezért kellett a feudális államnak az 1848-as forradalmak utáni burzsoá államra hagyományoznia a cigánykérdést. A kötet összeállítói a cigánylakosság és a cigánykérdés dualizmuskori történetének megrajzolását életmódjuk felvázolásával kezdik. Külön foglalkoznak az akkori magyar államapparátusnak hallatlanul nagy gondot okozó cigánybűnözéssel. A cigánykérdés fogalmán akkoriban (csak) a vándorcigányok életmódját és deviáns magatartását értették. A probléma okait kutatva a szemelvényekből kirajzolódik a korabeli magyar gazdaság és társadalom jó néhány érzékeny pontja is.

A cigánykérdés rendezésére tett kísérleteket levéltári anyagok dokumentálják. Ezekből az iratokból kiderül, hogy a megoldásra háromféle elképzelés, irányzat is létezett. Az egyik végletnek a nagynevű politikus, Porzsolt Kálmán adott hangot 1907-ben: „Kiirtani! Igenis ez az egyetlen mód." A másik irányzat – vármegyei bizottságok, politikusok – a törvény útján való rendezés mellett tört lándzsát. A cigánykérdés megoldási kísérleteiben azonban az adminisztratív módszereket tartalmazó harmadik irányzat kapott leginkább jelentőséget, amely az állam közigazgatási szervezetrendszeréhez kapcsolódott. A cigánykérdést a burzsoá állam sem tudta megoldani, főként azért, mert e népcsoport problémáját közigazgatási ügynek tekintette. A felszabadulás után a szocialista államra várt a valódi, tartalmi megoldás feladata.

ÁCS ZOLTÁN

Nemzetiségek a történelmi Magyarországon

(Második kiadás)

Kb. 336 oldal + 80 oldal kép és térkép. 168 x 188 mm, kötve

Ára: kb. 65.– Ft

ISBN 963 09

Az első világháború előtt az Osztrák–Magyar Monarchiát nem kevesebb, mint 14 nép lakta. Magyarország Horvátország nél-

küli területén hat nagyobb (magyar, német, szlovák, román, szerb, rutén) s ugyanannyi kisebb (bolgár, bunyevác-sokác, horvát, krassován, lengyel, vend) nép élt. S akkor még nem szóltunk a görögökről, örményekről, zsidókról, szászokról, svábokról stb. vagy a már középkor folyamán a magyarságba beolvadt jászokról és kunokról.

A fiatal szerző népszerű, olvasmányos, ugyanakkor tudományos igénnyel megírt könyvében átfogó képet rajzol a magyarországi nem magyar etnikumok fejlődéséről és a magyarokkal való együttélés fő kérdéseiről. Nem törekszik átfogó politikatörténetre, inkább a nemzetiségek gazdaság- és társadalomtörténetét, a nemzetiségek életrajzát adja.

A nemzetiségek történeti bemutatása három nagyobb részből áll. Az első a XVII. század végéig tartó fejlődést tekinti át. Az egyes betelepülő népelemekről külön-külön ír, némelyiknél – néprajzi anyagra támaszkodva – a mindennapi életről is beszél. A második rész a török kiűzése utáni korszakot, az újabb nagy telepítéseket veszi számba, az egyes nemzetiségek fejlődését az 1848–1849-es forradalomig tárgyalja. Külön érinti az asszimilációt, a népek közötti kapcsolatokat. Végül a harmadik rész a kapitalizmus korát elemzi, a kulturális kapcsolatoknál visszautalva a XIX. század első felére is. Külön rész szól a kapitalizmus kori asszimilációról.

A történelem és a nemzetiségi kérdés iránt érdeklődőknek hiányzott egy olyan könyv, amely a szélesebb közvéleményt marxista nézőpontból tájékoztatja, arról, hogy milyen népek, etnikumok éltek a Duna-medencében, Magyarország területén a honfoglalás és a török megszállás között, s hogyan alakult az ország népességének összetétele a török alóli felszabadulás után, a XIX. századig. Ezt a hiányt pótolja Ács Zoltán könyve.

Pártprogramok

1919–1944

Szerkesztette: Pölöskei Ferenc, Gergely Jenő, Glatz Ferenc, Stier Miklós

Kb. 608 oldal, 170×240 mm, kötve

Ára: kb. 120,– Ft

ISBN 963 09

A már korábban megjelent, az 1945 után létező pártok programjait közreadó dokumentumkötet nagy sikere után aktuálissá vált az 1919 és 1944 között működött pártok programjainak közreadása is.

A kötet a Horthy-korszak pártprogramjainak szöveghű és teljes kiadása a következő tematikus csoportosításban: kormánypártok, kormányzó vagy a kormányt támogató keresztény pártok, ellenzéki és legitimista keresztény pártok, liberá-

lis polgári pártok, parasztpártok, munkáspártok, jobboldali ellenzéki pártok, nemzetiségi pártok. Az összeállítók minden programhoz bevezetőt, illetve magyarázó jegyzeteket készítettek, amelyekben jelzik a dokumentum keletkezésének körülményeit és további sorsát. A bevezető tanulmány a két világháború közötti politika színterébe helyezve elemzi a politikai pártok tevékenységét, programjaik „elméleti" és gyakorlati hatását, a pártok tömegbázisát és felépítését.

Történészeknek, propagandistáknak, középiskolai tanároknak, valamint a két világháború közötti időszak iránt érdeklődő olvasóknak ajánljuk a kötetet.

DOMBRÁDY LÓRÁND

Hadsereg és politika Magyarországon

1938–1944

404 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: 70,– Ft

ISBN 963 09 2728 4

A szerző az 1938–1944 közötti időszak magyar katonapolitikájának történetét dolgozza fel. A gazdag forrásanyagra épülő munka a magyar katonai vezetésnek az eseményekre gyakorolt meghatározó szerepét alaposan, eddig ismeretlen összefüggéseket is feltárva mutatja be. Nyomon követi politikai, hatalmi elképzeléseiket és törekvéseiket, melyeket a kormány politikájával szemben is eredményesen képviseltek és igyekeztek érvényre juttatni. Céljaik érdekében támogatták a Németország melletti elkötelezettséget, a szélsőjobboldali tendenciák erősödését, a háborúhoz vezető németbarát külpolitika érvényre jutását, s kialakították az ennek megfelelő katonapolitikát. A katonai vezetés tevékenységével meghatározó szerepet játszott az ország háborúba sodrásában, akadályozta a kormánynak a háborúból való kiválás érdekében tett felemás törekvései kibontakozását.

A politika alakításában meghatározó szerepet játszó Werth Henrik vezérkari főnök és Teleki Pál miniszterelnök, majd a Szombathelyi Ferenc vezérkari főnök és Kállay Miklós miniszterelnök közötti ellentét kialakulásának és elmérgesedésének bemutatásával a szerző bepillantást nyújt e történeti folyamat kulisszái mögé. Részletesen elemzi a magyar katonai vezetés hatalmi harcait, módszereit, amelyekkel sikerült érvényre juttatnia akaratát.

A szerző tárgyalja és elemzi az olyan nagy érdeklődésre számot tartó és az ország sorsát is meghatározó eseményeket, mint a vér nélküli területszerzés, a háborúba lépés, a második magyar hadsereg frontra küldése, a kiugrási törekvések

kudarca, ezekben a katonai vezetés szerepét, felelősségének megállapítását.

Az olvasók széles körű érdeklődésére tarthat számot e könyv, amely valós megvilágításba helyez több, korábban megjelent bestseller katonai memoárkötetet.

SZABÓ BÁLINT

Az „ötvenes évek"

Kb. 400 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 75.– Ft

ISBN 963 09 2775 6

A közelmúltban látott napvilágot a „Négy Évtized" sorozatban a szerző kismonográfiája „Új szakasz az MDP politikájában" címmel, amely az 1953. júniusi politikai fordulat eseményeit nagyrészt először feltárt és publikált levéltári forrásanyagok felhasználásával mutatta be az olvasóknak. Új könyvében is a kismonográfia módszerét követi, ám nem egy év egy kiemelkedő eseményét, hanem egy évtized eseményeit – 1947 végétől az 1957. júniusi pártkonferenciáig – világítja meg, ezúttal is sok új forrásanyag alapján. Ennek köszönhető, hogy a könyv a korábban közreadott feldolgozásokhoz képest nemcsak sok új ismeretet nyújt, hanem számos vonatkozásban helyesbíti, pontosítja azok értékítéleteit is.

A szerző mindenekelőtt arra keres választ, hogy milyen történelmi események, nemzetközi hatások, elméleti, politikai megfontolások vezettek a szocialista építés kezdetén elkövetett súlyos hibákhoz. Eközben rámutat, hogy pontatlan és félrevezető az „ötvenes évek" kifejezéssel jelölni azokat az eseményeket, negatív jelenségeket, amelyek a szocialista építés első éveiben mentek végbe. Az ismert hibák ugyanis már korábban, az 1940-es évek végétől megmutatkoztak, s 1953 júniusa után lényeges változások következtek be a párt politikájában, majd az évtized végére jelentős sikerek születtek az új társadalom építésében. A szerző bemutatja, hogy milyen okok következtében nem sikerült az új politikai irányvonalat 1954 után megvalósítani, miként bomlott meg az MDP egysége, amely 1955 végén Nagy Imrének a pártból való kizárásához, 1956 nyarán pedig Rákosi Mátyásnak a párt vezetéséből való kirekesztéséhez vezetett.

Fontos helyet foglal el a könyvben annak az elméleti és politikai útkeresésnek a feltárása, amely 1953 nyarától Magyarországon is elkezdődött, s amelynek újabb nagy lendületet adott az SZKP XX. kongresszusa. Külön fejezetben foglalkozik a szerző az újjászervezett párt, az MSZMP politikai irányvonalával, melynek segítségével a párt a korábbi időszakban elkövetett hibákat felszámolta s új szakaszt nyitott a marxista elmélet fejlődésében Magyarországon.

A szocialista építés első időszakának izgalmas és fontos kérdéseit elemző polemikus hangvételű írást a történészek és más társadalomtudományokkal foglalkozó szakemberek körén túl az olvasók széles táborának is figyelmébe ajánljuk.

Képes Krónika

1956–1986

Összeállította: Bassa Endre

Kb. 320 oldal színes és fekete-fehér képekkel, 236 x 207 mm, kötve

Ára: kb. 100,– Ft

ISBN 963 09

A rohanó idő újabb kerek évfordulóra hajtja naptárunkat: 30 év telt el az 1956-os nemzeti katasztrófa óta. Három évtizede kezdődött el fokozatosan az ellenforradalom fölé kerekedő nemzeti és szocialista megújulás. Ennek folyamatát, fontos állomásait örökíti meg a képeskönyv.

Kevés szöveggel, ám annál több képpel, rajzzal, karikatúrával, szemléletes statisztikai összeállítással mutatja be a kötet a nemzetközi bonyodalmakkal, sok-sok belső akadállyal és nehézséggel teli bel- és külpolitikai, társadalmi, gazdasági folyamatokat

1956 végén egy romokból tápászkodó, nemzeti presztízsét újra elveszejtő ország szocialista elvek és módszerek segítségével kezdett el újra építeni népének igazi otthont adó hazát. Az élet több területén is kiváltották az elismerést, olykor pedig a rokonszenvező érdeklődést a szocialista gondolat jegyében fogant sajátos nemzeti megoldások.

A képeskönyv összeállítója témák szerint csoportosította a gazdag képanyagot. Bár a fizikai és politikai „helyreállítás" első hónapjait (1956. nov.–1957. jún. vége) még időrendbe illesztett képsorok elevenítik fel. Innen azonban témacsoportokba rendeződik az anyag. A nemzet és állama, a szövetségi politika, a gazdaság, a termelői és fogyasztói szolgáltatások (pl. lakás, iskola, egészségügy stb.) a kultúra, a külpolitika a képeskönyv egy-egy tematikai egysége. Így aztán pontosabb a „látlelet" is: már egyszerű lapozás után is világossá válik, mely területen alkottunk maradandóan értékest, eredményest, továbbfejlesztésre méltót, s melyek azok a területek, ahol sok a pótolnivalónk, ahol még meg kell találnunk a leginkább nekünk megfelelő megoldásokat.

HOLLÓS ERVIN–LAJTAI VERA

Ellenforradalom Magyarországon 1956-ban

Kb. 400 oldal + 32 oldal képmelléklet, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 80,– Ft

ISBN 963 09

Harminc év telt el 1956 őszének tragikus eseményei óta. Kellő történelmi perspektíva ahhoz, hogy a napjainkban is nagy közérdeklődést kiváltó ellenforradalmi eseményeket objektív történeti elemzés tárgyává lehessen tenni. Pontosan mi is történt 1956. október végén–november elején Magyarországon, hogyan változott az 1956. október 23-i tüntetés véres ellenforradalmi lázadássá? Kik álltak az események hátterében? Mi volt az ellenforradalmárok célja?

Ezekre a kérdésekre ad választ a népszerű szerzőpáros új könyve, pótolva azt a hiányt, ami történeti irodalmunkban az ekkori események teljes feldolgozása tekintetében – számos részkérdésekkel foglalkozó tanulmány, illetve publikáció mellett – tapasztalható.

A szerzők napról napra haladva mutatják be a történteket, levéltári anyagokra és dokumentumokra, visszaemlékezésekre, népbírósági perekre, a Magyarországon és Nyugaton megjelent könyvekre, tanulmányokra támaszkodva. Kitérnek az utóbbiakban tapasztalható ellentmondásokra, hamisításokra.

Bemutatják, miként alakult át az október 23-i tüntetés ellenforradalmi harccá, hogyan alakultak ki a fegyveres ellenforradalmi csoportok, kik voltak a vezetőik, kik vettek ezekben részt, milyen szociális bázisra építve növelték erejüket, milyen szerepet játszottak befolyásuk növelésében a nyugat-európai sajtótermékek és hírszerző szervek. Mi volt a szerepe a Szabad Európa Rádiónak, illetve a Budapesten működő egyikmásik nyugati követségnek, miként következett be az ellenforradalmi erők elszigetelődése, majd szétesése.

A tragikus események tárgyalásával párhuzamosan – a kronológia elveit követve – bemutatják a forradalmi munkásmozgalom erőinek szerveződését, újjászületését, a pártvezetés határozott forradalmi fellépését, a Szovjetunió és a szocialista országok internacionalista segítségnyújtását, az új forradalmi központ kialakulását, a népköztársasághoz hű erők tömörítését, az MSZMP újjászervezését, a forradalmi ellentámadás megindítását, majd győzelmét.

Érdeme a feldolgozásnak, hogy vizsgálódásai körét az egész ország területére kiterjeszti, s így átfogó történetét adja az 1956. október 23. és november 4. közötti eseményeknek.

GERÉB SÁNDOR–HAJDU PÁL

Az 1956-os ellenforradalom fegyveres csoportjai

Kb. 320 oldal + 16 oldal képmelléklet, 150 x 220 mm, fűzve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09

A könyv célja, hogy 1956. november 4-ét követő időszak eseményeit március közepéig részletesen feltárja. Márciusra szerették volna az ellenforradalmárok rendezni soraikat és újra kezdeni (MUK), ami 1956 októberében nem sikerült. Ismerteti az ellenforradalom katonai erőinek, politikai alakulatainak változó taktikáját és célkitűzéseit, valamint a szocializmus híveinek aktivizálódását, majd ennek nyomán a tömeghangulat megváltozását. Végül bemutatják a szerzők, hogyan nyeri meg a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a tömegek teljes támogatását. Az 1956 óta felnövekedett generációk számára különösen fontos lehet, hogy a korszak távolinak tűnő eseményeit megismerjék.

A könyv a következő öt részből áll: 1. A fegyveres ellenforradalmi csoportok helyzete, összetétele, szerepe november 4-e után; 2. Az ellenforradalmi fegyveres csoportok szétzúzása; 3. Fegyveres kísérletek a konszolidáció megakadályozására; 4. Az MSZMP újjászervezése és a forradalmi munkás-paraszt kormány megalakításának történelmi szükségszerűsége; 5. Harc a politikai konszolidációért.

A szerzők az egyes témák tárgyalásánál az ellenséges propaganda állításait is cáfolják, olyan dokumentumok alapján, amelyek e korszakról eddig még nem kerültek nyilvánosságra.

A magyar antifasiszta ellenállás kisenciklopédiája 1941–1945

Írta: szerzői kollektíva

Kb. 408 oldal + 16 oldal képmelléklet, 170 x 240 mm, kötve

Ára: kb. 120,– Ft

ISBN 963 09

Utolsó csatlós vagy ellenálló nemzet? Két szélsőséges álláspont Magyarország, a magyar nemzet háborús magatartásának tömör jellemzésére. De az általánosságokban mozgó cáfolatok nem alkalmasak régi és újkeletű balhitek eloszlatásá-

ra, a legjobb ilyenkor a cáfolhatatlan tények és adatok nyelvére fordítani a szót. Ez ösztönzött arra, hogy címszavakban és az ezeket kifejtő szócikkekben, egyszóval: lexikálisan tárjuk az olvasó elé a magyar antifasiszta ellenállás 1941–1945 közötti történetét.

Minden lexikon legfontosabb, legérdekesebb és „legkeresettebb" része a személyiségeket ismertető címszavak. Ezek teszik ki a lexikon anyagának nagy részét.

Önálló szócikk ismertet minden jelentős partizáncsoportot, partizánalakulatot és ellenállási szervezetet. E cikkek informálnak a csoportok kialakulásáról, tevékenységéről, név szerinti összetételéről. Ugyancsak önálló címszavakként szerepelnek: az egyes csoportok lapjai, kiadványai, továbbá a kiemelkedően jelentős akciók, események, tüntetések, fegyveres rajtaütések, robbantási akciók stb. A szócikkek külön csoportja világítja meg az ellenállási mozgalom fogalomtárát, módszereit, formáit, a fegyvereseket és a politikaiakat egyaránt. Bepillantást nyújt a kisenciklopédia az ellenfél megtorló szerveinek a tevékenységébe (a politikai rendőrség, a csendőrség nyomozó osztálya, a VKF 2. osztálya, a Nemzeti Számonkérő Szervezet stb.) és intézményeibe (börtönök, internáló és koncentrációs táborok, büntető munkásszázadok stb.) is. A magyar ellenállási mozgalom egyik sajátossága volt, hogy részben a békeszerződések, részben pedig a levert forradalmak, a gazdasági bajok miatt igen népes volt az emigráció, milliónyi magyar maradt a határon túl, és ezekből sokan csatlakoztak az antifasiszta küzdelemhez. Franciaországtól a Szovjetunióig, Olaszországtól Dániáig, a Szlovák Nemzeti Felkelésben, Jugoszlávia népfelszabadító háborújában mindenütt megtaláljuk a magyar ellenállókat. Közülük a legáldozatkészebbek, és azok a külföldiek, akikhez sok magyar tartozott, szintén helyet kaptak a lexikonban.

Minden korábbi tanulmánynál, feldolgozásnál szélesebb színképet tár az olvasó elé ez a közel 1500 címszót tartalmazó kötet. A munkásmozgalom, a kommunisták ellenállásán túlmenően bőséges helyet kapnak a népi, a polgári, a liberális, a konzervatív, a vallásos ellenállási mozgalmak, csoportok, az ezek nevében fellépő személyek, sőt 1944 márciusa után az uralkodó körök németellenes csoportjai, személyiségei is. Egyszóval teljes keresztmetszetet ad a lexikon a munkásmozgalomból kinövő ellenálláson túlmenően a polgári szervezkedésekről is. A kötetben névmutató segíti a jobb eligazodást. (A Hadtörténeti Intézettel és a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetségével közös kiadás.)

Magyar munkásmozgalom-történet

Az első szocialista kongresszus Magyarországon

Szerkesztette. Gábor Sándorné

168 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: 25,– Ft

ISBN 963 09 2717 9

A kötet a magyarországi szocialista munkásság első egységes politikai pártjának, az 1880. január 25-én a Nemválasztók Pártja és a Magyarországi Munkáspárt egyesülésével létrejött Magyarországi Általános Munkáspárt 1880. május 16–17-i kongresszusának jegyzőkönyvét adja közre.

A bevezető alapos tájékoztatót nyújt a párt létrejöttének körülményeiről, a párt ideológiájáról – tartalmazza magát a pártprogramot is –, jelentőségéről a magyar munkásmozgalom történetében. Ezután következik a jegyzőkönyv, amely részletesen ismerteti a pártprogram feletti vitát, a hozzászólásokat, az elfogadott határozati javaslatot. A napirendi pontok előadóinak, a hozzászólóknak a felszólalásaiból igen érdekes kép bontakozik ki a korai magyar munkásmozgalom vezetőinek, a párt tagjainak gondolkodásáról, szocialista meggyőződéséről, az elmélet akkori állásáról.

A kötet befejező része a kongresszuson jelen volt budapesti főkapitány iratanyagából közöl dokumentumokat, többek között feljegyzését a kongresszusról. Ezek a belügyminisztériumi anyagok híven tükrözik az uralkodó osztály álláspontját a munkásmozgalomról, egyben azokat az akadályokat is, amelyekkel a párt alapítóinak az első pillanattól meg kellett küzdeniük.

A kötet „szereplőinek" rövid életrajzát is tartalmazza a könyv.

KUN BÉLA

Az egységfrontról, a népfrontról

Összeállította: Deme Péter, Milei György

Kb. 320 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 25,– Ft

ISBN 963 09

A kötet 16 dokumentumot ad közre Kun Béla írásaiból, beszédeiből és a Kommunisták Magyarországi Pártja Központi Bizottságához írt leveleiből. Ezek a dokumentumok – 1933 végétől 1936 végéig, utolsó ismert írásáig – azt a fejlődési folyamatot mutatják be, melynek során a KMP, a Komintern kiemelkedő személyisége a nemzetközi kommunista mozgalom akkor élenjáró osztagait, irányítóit követve, a magyar kommunisták közül elsőként értette meg és tette magáévá a munkásegységfront, a népfront, az antifasiszta demokratikus erők összefogásának politikáját.

A közölt dokumentumok érzékeltetik ennek az útnak nehézségeit, ellentmondásosságát, azt a harcot, melyet Kun Bélának magának is meg kellett vívnia az új politikai irányvonal elfogadása, megfogalmazása, majd a gyakorlatba való átültetése érdekében. Felvillantják ugyanakkor azt a közeget is, melyben ez a történelmi fordulat a nemzetközi és a magyar kommunista mozgalomban végbement.

A kötetbe foglalt anyagok többsége most kerül először nyilvánosságra magyarul, kisebb része már megjelent mintegy negyedszázaddal ezelőtt.

Az összeállítás természetesen nem tartalmazhatja Kun Bélának valamennyi, ebből az időszakból származó és az utóbbi évek kutatásai nyomán egyre nagyobb számban előkerülő írását. Mindenekelőtt az 1930-as évek kommunista mozgalmának időszerű kérdéseit, a kibontakozó antifasiszta népfrontmozgalommal kapcsolatos állásfoglalását tükrözi a tematikus kötet.

A gyűjteményt jegyzetek és névjegyzék egészíti ki, ezzel is segítve az olvasó jobb tájékozódását.

TILKOVSZKY LORÁNT

A Szociáldemokrata Párt és a nemzetiségi kérdés

1919–1945

180 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: 30,– Ft

ISBN 963 09 2704 7

Az utóbbi évek történeti kutatásainak egyik érdekes s nem kevés tanulságot hordozó területe a magyarországi munkásmozgalom nemzetiségi politikájának vizsgálata. Főként a kommunista párt nemzetiségpolitikai elveinek és gyakorlatának teljesebb feltárása gazdagította a témával kapcsolatos történeti képet. Ezt teszi most teljesebbé Tilkovszky Loránt könyve, amely a másik munkáspárt, a szociáldemokraták két világháború közötti nemzetiségpolitikai tevékenységét dolgozza fel.

Az SZDP az egész ellenforradalmi korszakban eredményes munkát végzett az ekkor – egészen az 1938–1941 közötti revíziós területgyarapodásokig – egyetlen számottevő hazai nemzetiségi kisebbség, a mintegy félmilliós németség nemzetiségi jogainak védelmében. Egyaránt szembefordult a magyar sovinisztákkal és a német nacionalista szélsőségesekkel. Nemzetiségpolitikai munkája különösen akkor vált jelentőssé, amikor megerősödött a magyarországi volksdeutsch mozgalom, amellyel szemben mindvégig demokratikus törekvéseket képviselt. Amikor pedig a revíziós „sikerek" az ország lakosságát más nemzetiségekkel is gyarapították, a szociáldemokrácia velük is foglalkozni kívánt. Nemcsak helytállni igyekezett a nehéz években, a háború alatt, hanem felkészülni is próbált a nemzetiségi kérdés háború utáni rendezésére.

Kun Béla műveinek bibliográfiája

Összeállította és szerkesztette: Varga Istvánné, Ripp Zoltán

Kb. 160 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09 2718 7

Az MSZMP KB Párttörténeti Intézete közreadásában megjelenő, mintegy 2000 információból álló bibliográfia három fejezetben követi nyomon Kun Béla életének főbb állomásait, közéleti, politikai tevékenységének ismert területeit (pl. Erdély, Budapest, Bécs, Moszkva stb.). Az első fejezet Kun Béla

önálló kiadványként megjelent munkáit, a második a szerkesztéseket, fordításokat dolgozza fel, míg a harmadik a további munkák időrendbe szedett felsorolása

A bibliográfia Kun Béla minden olyan munkájának adatait tartalmazza – köztük azokét az írásokét, cikkekét is, amelyek Európa különböző országainak kommunista sajtójában, illetve az amerikai emigráció orgánumaiban láttak napvilágot –, amelyeket a szerkesztők, összeállítók teljes biztonsággal azonosítani tudtak. Feldolgozza a kötet az álnéven vagy név nélkül megjelent Kun Béla írások közül azokat, amelyeket a kutatás biztosan azonosítani tudott Egyszóval a bibliográfiát csak azért nem tekinthetjük „összesnek", mert egyrészt számos olyan írás ismert e korszakból, amely nincs szignálva és csak valószínűsíthető, ám nem bizonyos, hogy Kun munkája, másrészt nem tudható, mi minden szunnyad még a kulfoldi levéltárak mélyén; harmadrészt az ugyancsak kulfoldi korabeli sajtóanyag szinte feltárhatatlan. Mindezekkel egyutt, a bibliográfia a ma elkészíthető legteljesebb gyűjtemény Kun Béla munkáinak adataiból

A kötetet az alkalmazott jelzéseket feloldó, magyarázó fuggelék zárja, amely főként a bibliográfia „nem hivatásos" használóinak, (pl a Marxizmus–Leninizmus Esti Egyetem hallgatóinak) nyújt segítséget.

Visszaemlékezések, életrajzok

BENOÎT FRACHON

Emlékeim

1902–1936

Franciából fordította: Nagy Géza

Kb. 240 oldal, 124 x 183 mm, fűzve

Ára: kb. 38.– Ft

ISBN 963 09

Benoît Frachon a francia munkásmozgalom egyik vezető személyisége – aki történelmi szerepét tekintve Maurice Thorez és Jacques Duclos mellé állítható –, visszaemlékezései megírásakor egy gazdag életút tapasztalataiból meríthetett.

A Lyon környéki bányászcsalád gyereke már 16 évesen kapcsolatba került a szakszervezeti mozgalommal, s egy életre elkötelezte magát a munkásosztály felszabadításáért vívott harc mellett. Az anarchoszindikalizmustól az első világháború viharai után jutott el a marxizmushoz. A Francia Kommunista Párthoz megalakulásakor csatlakozott. S bár élete során jelentős párttisztségeket töltött be, tagja, majd egyik titkára volt az FKP Központi Bizottságának, illetve Politikai Irodájának, tevékenységét elsősorban szakszervezeti téren fejtette ki. 1933-tól 1936-ig a forradalmi szakszervezet, a CGTU főtitkára volt, és jelentős szerepet játszott az egységes szakszervezeti mozgalom megteremtésében.

A könyvben 1902-től, az első sztrájkélménytől 1939 szeptemberéig, a szakszervezeti mozgalomban ismételten bekövetkezett szakításig idézi fel emlékeit.

Frachon nem történelmet ír, és nem akarja újraértékelni a történelmet, hanem a történelmi szereplő szubjektív élményein keresztül enged bepillantást egy elmúlt korszak mindennapjaiba. A munkásmozgalom történetét érzékelhetővé, élménnyé teszi. Szemléletes képet nyújt a francia munkásság helyzetéről, életkörülményeiről, a munkásmegmozdulásokról, a hatósági elnyomásról. Frachon az események szemtanújaként számol be – saját feljegyzéseire és dokumentumaira is támaszkodva – arról a folyamatról is, amely 1934–1936-ban az egységes francia szakszervezeti mozgalom megteremtését

eredményezte, illetve a szakszervezeti tevékenységről a Népfront időszakában.

Visszaemlékezéseit a stílus finomsága, helyenként megragadó líraisága, az írásból áradó emberi melegség, illetve a franciákra jellemző finom irónia teszi élvezetes olvasmánnyá. Az anarchoszindikalizmustól a kommunista mozgalomhoz eljutó harcos írása: az osztályelkötelezettség és az osztályharcos álláspont történelmi igazsága melletti kiállás, amely bizonyos pontokon elbírja a tévedések elismerését is.

Miután a munkásmozgalomtörténet-írásban a politikatörténethez és a párttörténethez képest mind ez idáig kevés figyelem jutott a szakszervezeti mozgalom történetének, Frachon könyve kétségtelenül hiánypótló jellegű.

A francia szakszervezeti harcok veteránja a fiatal nemzedék okulására idézte fel emlékeit, amelynek megjelentetésével az ebben az évben ötvenedik évfordulóját ünneplő francia Népfrontról is szeretne megemlékezni a kiadó.

Kun Béla a kortársak szemével

Szerkesztette: Petrák Katalin

428 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: 80,– Ft

ISBN 963 09 2690 3

Kun Béla születésének századik évfordulója alkalmából az MSZMP KB Párttörténeti Intézete munkatársai olyan kötetet állítottak össze, amelyben 58 kor- és harcostárs emlékezik vissza a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom nagy egyéniségére. A szerzők többsége hosszabb-rövidebb ideig együtt dolgozott Kun Bélával, vagy legalábbis ismerte őt mint nagyváradi újságírót, mint az első világháborús orosz hadifogolytáborokat járó agitátort, az internacionalisták fáradhatatlan szervezőjét és fegyveres harcaik egyik vezetőjét, a Magyarországi Tanácsköztársaság népbiztosát, a bécsi, majd a szovjetunióbeli magyar emigráció irányítóját, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom, a Komintern kimagasló személyiségét.

A kötet nemcsak magyar, hanem szovjetunióbeli, bolgár, jugoszláviai, román harcostársaktól, sőt francia és angol kommunistáktól származó írásokat is tartalmaz. Így Kun Béla egyéniségét és munkásságát élete különböző korszakaiban sokoldalú megvilágításban ismerhetik meg az olvasók.

Az egymástól teljesen független írások egymás mellé kerüléséből adódóan a kötet kissé mozaikszerűen áll össze, de ez a változatosság és szubjektivitás még érdekesebbé teszi,

megmutatva, hogy az egyes emberek milyennek látták őt színes egyéniségének melyik oldala ragadta meg képzeletuket A mozaikokból egyben kirajzolódnak az első és második világháború kozotti időszak szinterei s bennuk a kommunista mozgalom helyzete, a kommunisták szerepe, élete, sorsa

A kotet emberkozelbe hozza Kun Bélát, a Magyarorszagi Tanácskoztársaság sokáig méltatlanul mellőzott vezéregyéniségét, s reális képet ad róla az utókor olvasójának

Az írások egy része nem új a Párttorténeti Intézet archivumában őrzott visszaemlékezések részletei, vannak olyanok is amelyek már konyvben, vagy régebbi lapokban megjelentek egy részuket azonban kulon e kotet számára írták a még élő kulfoldi és magyar kortársak Szerepel kozottuk Kun Béla feleségének és fiának visszaemlékezése is

TILKOVSZKY LORÁNT

Bajcsy-Zsilinszky

Írások tőle és róla

Kb 320 oldal, 142 x 197 mm, kotve

Ara kb 55,– Ft

ISBN 963 09 2749 7

A kotet Bajcsy-Zsilinszky szuletésének (1886 június 6) századik évfordulójára jelenik meg A teljes életutat méltató bevezető után válogatott dokumentumok kovetkeznek irathagyatékából, mégpedig pályájának legjelentősebb szakaszából, az 1941–1944 kozotti évekből E dokumentumok megértését, kritikai feldolgozását bevezetők és jegyzetek segítik Onéletrajzi vallomásokban bővelkedő történetpolitikai vitairata, amelyet Szekfű Gyulához intézett, a fuggetlenségi mozgalom polgari szárnya politikai ideológiájának egyik legjelentősebb hagyatéka Kulonos érdeklődésre tarthatnak számot naplófeljegyzései, illetve azoknak a tervezett memoárja számára irodalmi ambícióval kidolgozott részei, bizalmas politikai levelei egy-egy memoranduma, illetve el nem mondott parlamenti beszédének szovege Helyet kap a kotetben befejezetlenul maradt programtervezete, amelyben kifejtette a magyar állam és társadalom újjáépítésének alapelveire vonatkozó általános, majd az alkotmányreformra, a követendő kulpolitikára, gazdaságpolitikára, nemzetiségpolitikára vonatkozó részletes elgondolásait, a megvalósítandó foldreform és általános társadalombiztosítás tervét A kotet zárótanulmánya az ellenállási mozgalomban betoltött szerepét vizsgálja, azt a koncepcionalis korlátain a dontő pillanatban tullépni tudo, a mártírhalallal is szembenéző hősies feladatvállalást, amellyel méltán emelkedett nemzeti történelmunk legnagyobbjai sorába

Az utak összefutnak

Politikusportrék

Szerkesztette: Vámos György

Kb. 240 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 40,– Ft

ISBN 963 09

A kötetben szereplő interjúkban olyan emberek beszélnek, akik ismert közszereplők (politikusok, tudósok, művészek), de eddig magukról, saját sorsuk alakulásáról, fordulatairól – mert magánügynek tekintették csupán – nem nyilatkoztak.

A címbeli metaforánál maradva, a megszólaltatottak az elmúlt évtizedek útjait együtt járták sok millió magyarral, hol maguk tapostak új ösvényeket, hol a mások által megjelölt irányt követték. Minden életút máshonnan indult és sokféleként közeledett a mához. Összetartozásuk alapja a közös felelősségvállalás az ország, a nemzet sorsáért. Szolgálat – a szónak minden értelmében, ahogyan Péter János megfogalmazta. Közéletiségük együttes cselekvésben, közös akarat kialakításában találkozik, ám meghatározók a személyiségjegyek Ez adja a portrék (interjúk) igazi érdekességét. Néhány név a mintegy húsz interjúalany közül: Apró Antal, Benke Valéria, Berki Mihályné, Péter János, Polyák János, Pulai Miklós, Szabó István, Varga Imre.

Az interjúkat Egyed László, Farkas Zoltán, Győrffy Miklós, Győri Béla, Mester Ákos és Rapcsányi László készítették.

FÖLDESI JÓZSEF

Perben, hűségben

Kb. 304 oldal + 16 oldal képmelléklet, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09

Mező Imre nyolcvan évvel ezelőtt kezdődő életútja Ramocsaházától, a kis Szabolcs megyei falutól a Köztársaság téri pártház ostromáig, s innen másfél napra még a Péterfy Sándor utcai kórházig vezetett. Nem volt 51 éves, amikor meghalt.

E sajátos feldolgozás hitelesen, gördülékenyen, olvasmányosan mutatja be Mező Imre életét, személyiségét, az általa megélt kor eseményeit és körülményeit; a szikes, kopár nyíri tájat, a gyermekkori cselédmunkát, a kisvárdai tanoncéveket, bekapcsolódását a mozgalomba, szerelmét, életre szóló barátságok szövődését Antwerpenben, a fasiszták elleni harcot Spanyolországban és Franciaországban, hosszú menetelése-

ket Szibériában, Libanonban, szemináriumokat, politikai szervező munkát a különböző táborokban és végül mindazt, ami itthon történt vele 1945 és 1956 között.

Földesi József írása jól érzékelteti azt is, hogy Mező Imre nemcsak átélője, elszenvedője volt korának, hanem olyan formálója is, akinek életcélja, sőt életeleme volt a szocialista Magyarország megteremtéséért való munkálkodás. S akiről túlzás nélkül elmondható, hogy sok-sok cselekvésénél valóban az élete volt a tét.

Visszaemlékezők szavai nyomán megelevenednek a hajdan volt események, Mező Imre a főváros széli falvakban, peremvárosok, nagyüzemek sűrűjében szervezi a Magyar Kommunista Pártot, munkástüntetések, falujárások „felelőseként" küzd az ország szocialista átalakulásáért. Később már azt a folyamatot kísérhetjük figyelemmel, ahogyan felismeri a pártvezetés hibáit, mindenekelőtt a párton belüli leninі normák és a szocialista törvényesség megsértését

A szerző számos levéltári forrásanyaggal, dokumentummal hitelesíti a Mező Imre életútjára vonatkozó személyes közléseket. Mező Imre nézeteinek jó része máig megőrizte időszerűségét. Olyan poszton szerezhetett tapasztalatokat, vonhatott le tanulságokat, ahonnan jól áttekinthette, akár a politika helyzetét, akár az egyes ember helyzetét a politikában

E könyv nemcsak azzal a céllal íródott, hogy tisztelgés legyen a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő személyisége, mártírja előtt, hanem azzal is, hogy nemzeti történelmi önismeretünk részévé tegye mindazokat a tanulságokat, amelyekkel Mező Imre küzdelmes élete és tragikus halála szolgált.

STERN DEZSŐ

Nehéz utakon

248 oldal, 124 x 183 mm, fűzve

Ára. 28,– Ft

ISBN 963 09 2693 8

Stern Dezső egy már majdnem teljesen eltávozott nemzedék emlékeit idézi az 1914–1921-es, számunkra s a világ számára sorsfordító évekről, eseményekről. Az első világháború frontélményei, az orosz hadifogság, majd az oroszországi forradalmak, a szovjethatalom és a polgárháború szibériai eseményei elevenednek fel egy fiatal, forradalmárrá lett magyar értelmiségi tapasztalatainak, tetteinek tükrében.

A szerző személyes élményeit a Szibéria és a Szovjet-Oroszország egészét érintő korabeli eseményekkel együtt beszéli el. Visszaemlékezésének adatai a 100 000 magyar internacionalista történetének eddig feltárt tényeihez illeszkednek,

miközben gazdagítják, színesítik, sokrétűbbé teszik korábbi ismereteinket.

Az orosz fogságba eséstől a Bajkálon túli berezovkai (ma Ulan-Ude) hadifogolytábor (úgynevezett értelmiségi tábor) életének bemutatásával kezdődik a könyv. A továbbiakban ismerteti a szerző, hogy látták ők akkor a februári és az októberi forradalmat, hogyan formálódott, ismerkedett ő maga a szocialista eszmékkel. Majd bemutatja a bolsevikokkal való kapcsolat nyomán kialakult szocialista szervezet életét a táborban. Érdekfeszítően írja le saját internacionalista szakaszának az 1918-as bajkáli fronton való harcait. A kalandos visszavonulást, a menekülést, a fehércsehek fogságába való esés körülményeit, a verhnye-udinszki börtönéletet.

Továbbá ismerteti a japán koncentrációs tábor foglyaiból gyári munkássá lett volt internacionalisták életkörülményeit 1918–1919-ben.

A novonyikolajevszki magyar pártiskola 1921 tavaszi–nyári kurzusáról, tanárairól, hallgatóiról, tanulmányaikról, az éhséggel, szegénységgel, járványokkal küszködő városban zajló életükről vall a szerző a kötet utolsó lapjain a tények szerény, de beszédes nyelvén.

(Az uzsgorodi Kárpáti Könyvkiadóval közös kiadás.)

SZOBEK ANDRÁS

Egy munkásélet emléke

Kb. 176 oldal + 16 oldal képmelléklet, 124 x 183 mm, kötve

Ára: kb. 30,– Ft

ISBN 963 09

Szobek András visszaemlékezéséből egy dinamikus, cselekedni akaró és ennek lehetőségeit kereső, tetteinek minden ódiumát keményen vállaló, elkötelezett forradalmár harcát és konfliktusait ismerhetjük meg. A gazdag és változatos életút a Viharsarokból indul. Itt találkozik a munkásmozgalommal, amely életében mindvégig meghatározó lesz. A Tanácsköztársaság idején a Vörös Hadsereg katonája, a két világháború között pedig a Békés megyei szociáldemokrata mozgalom egyik vezetője lesz. Igazi nagy fordulatot életében a felszabadulás hoz. Bár életkoránál fogva nem sorolhatjuk a „fényes szellők" nemzedékéhez, mégis fiatalos lendülettel, tenniakarással kapcsolódik be a „világot megforgató" harcba. Cselekedeteit mindig az elkötelezettség vezérli, s nem játszik szerepet ebben az, hogy pártmunkásként, miniszterként vagy nagykövetként tevékenykedik, szolgálja hazáját, pártját, dolgozó társait.

*

KERTÉSZ ERZSÉBET

A fejedelemasszony

Zrínyi Ilona élete

176 oldal + 8 oldal képmelléklet, 124 x 183 mm, fűzve

Ára 40,– Ft

ISBN 963 09 2713 6

Halovány képet mindnyájan őrzünk magunkban II Rákóczi Ferenc anyjáról, Munkács várának hős védőjéről, Zrínyi Ilonáról Ám a régebbi életrajzok kissé idealizálták alakját, és olyan piedesztálra helyezték, hogy igazi lénye, érző, vívódó személyisége ismeretlen maradt Korának legtobb asszonyával ellentétben nem sodródott az eseményekkel, hanem igyekezett irányítani azok alakulását Céltudatos, határozott jellemének kialakulásában döntő szerepe volt családi környezetének „Politikus volt apja, anyja, nagybátyja, a költő és hadvezér Zrínyi Miklós, akit eszményképének tekintett Politikai meggondolásból lett I. Rákóczi Ferenc felesége, ez vitte őt a szelíd adriai tájról az ország zordabb, északkeleti részébe, először Zboróba, majd Munkácsra, ahol kegyetlen szelek nyargalásznak a Kárpátok felől, és még nyáron is hó fedi a hegyek ormait" Szervezői és vezetői adottságai legínkább Munkács védelme során mutatkoztak meg, amikor második férjétől, Thokoly Imrétől, a törökök oldalán harcoló „kuruc királytól" elszigetelten lelket tudott önteni embereibe, és három esztendőn át dacolt az osztrák túlerővel „De nemcsak politikus volt, hanem gyermekei érdekeit elsősorban szem előtt tartó anya és amellett szerelmes nő, hűséges feleség, a nélkülözéseket bátran, méltósággal tűrő, kora és talán az egész magyar történelem egyik legnagyszerűbb asszonya"

FÖLDES ANNA

Kaffka Margit

Kb 224 oldal + 8 oldal képmelléklet, 124 x 183 mm, fűzve

Ara kb 40,– Ft

ISBN 963 09

Kaffka Margit egyes alkotásairól, verskoteteiről, regényeiről a magyar irodalom jelesei írtak Életművének irodalma mégis szegényes Családjáról, neveltetéséről, élményeiről, kuzdelmes életútjáról, a nőkérdésben vallott nézeteiről, pedagógiai elveiről regényei vallanak a leghitelesebben

Földes Anna könyve nyomon követi az elszegényedett dzsentri család lányának osztályából való kiszakadását, értel-

miségivé válását, a katedrára ítéltetett író hétköznapi kuzdelmeit, a szélesre taposott, hagyományos úton induló poeta onmagára, saját hangjára találását Mérlegre teszi a novellista tekintélyes életművét a nagy regények lélektani előtanulmányának tekinthető prózai kísérleteket Kaffka Margit legtobbet olvasott regényeinek elemzése során felmutatja, hogyan kapcsolódik egymásba a generációk számadása, hogyan folytatódik a *Színek és évek* felejthetetlen Pórteleky Magdájának és kenyérkereső, tanult lányainak sorsa a *Mária éveiben*, az *Állomások*ban

Kaffka Margit asszonyi portréja nem lenne teljes, ha a szerző nem rajzolná meg a kor- és harcostársai, a *Nyugat* írói kozt élő, magányos, boldogtalan és szerelmes asszonyt, a megtalált boldogságát később olyan szenvedélyesen oltalmazó feleséget és anyát Kikerulhetetlenul jelen van Kaffka Margit életében (és írásművészetében, publicisztikájában is) a gyűlöletes háború

A *Színek és évek* írójának életműve tragikusan hamar kettétort, félbehagyott szimfónia, de még az első tétel utoljára visszatér a *Levelek a zárdából* világa, témája jelenik meg a *Hangyaboly* lapjain Kaffka Margit sietve élt, hajszoltan alkotott, mintha tudta volna, hogy élményekkel, tervekkel tele élete virágjában, harmincnyolc esztendősen kell elmennie Fia csak egyetlen nappal élte túl

Foldes Anna könyve portré, életrajz és irodalomtörténet De nem a kötelező olvasmányok szerzőjét, hanem az élő, és máig modern Kaffka Margitot állítja a kotet középpontjába

D. KARDOS ÉVA

Üzennek az évek

Kb 192 oldal + 8 oldal, képmelléklet, 124 × 183 mm, fűzve

Ára kb 38,– Ft

ISBN 963 09

A gyermekkoráról írott néhány oldalt olvasva Ady szavai jutnak eszünkbe „Uzen a szomorúság " A makói nagyszulőknél toltott évek kevés òromet tartogattak a kis iskoláslány számára Társnői elhúzódtak tőle, hiszen kommunista édesanyja a Szovjetunióba emigrált, s ez megbocsáthatatlan bűn volt a Horthy-korszakban Nyolcesztendős korában vonakodva, félve utazott édesanyjához, s eleinte riadt csodálkozással szemlélte a számára szokatlan új világot Néhány nehéz, mégis boldog évet toltöttek együtt Korán árvaságra jutott, s rokonai támogatásával végezte el iskoláit Ekozben érte meg a fasiszta Németország Szovjetunió elleni támadását A tobbi fiatallal együtt ő is jelentkezett, hogy kivegye részét a kuzdelemből Rádióskiképzés után szovjet partizánok kozott készult fel a magyarországi bevetésre Itt ismerkedett meg későbbi férjé-

vel, Dékán Istvánnal Útjaik ezután egy időre elváltak, más-más partizáncsoportba osztották be őket Évát mint híradóst vitték Zólyomba, hogy Nógrádi csoportjához csatlakozzon Élete, akárcsak férjéé, tobbszor is hajszálon fuggott, míg 1944-ben Debrecenben ismét találkoztak Egyutt kapcsolódtak be az újjáépulő ország vérkeringésébe, a változó események szabtak irányt egyéni életuk alakulásának is

D Kardos Éva igyekszik híven felidézni fiatalkori benyomásait, nem szépít, s nem helyesbít mai szempontokat figyelembe véve Stílusa élvezetes, ahogy azt a közelmúltban megjelent *Makótól Jeruzsálemig* című könyvének olvasói fogadtatása is bizonyította.

Négy évtized

SIPOS PÉTER–VIDA ISTVÁN

Az angolszász nagyhatalmak és Magyarország

1943–1949

Kb. 160 oldal + 16 oldal képmelléklet, 124 x 183 mm, fűzve

Ára: kb. 25,– Ft

ISBN 963 09

A második világháború befejeződése után Európa képét az antifasiszta koalíció győztes nagyhatalmai alakították ki. Magyarország sorsának formálásában – a belső tényezők mellett – döntő szerepe volt a felszabadító Szovjetuniónak, de Nagy-Britannia és az Egyesült Államok is közreműködtek az új demokratikus magyar állam nemzetközi beilleszkedésének legfontosabb mozzanataiban: a fegyverszünetben és Magyarország diplomáciai elismerésében. 1945 őszétől pedig London és Washington vezető körei gazdasági és politikai eszközökkel arra törekedtek, hogy a mindinkább szocialista irányba kibontakozó fejlődést feltartóztassák vagy legalábbis késleltessék. Ennek érdekében összeköttetésbe léptek a belső polgári-konzervatív erőkkel. Amikor pedig 1948–1949-ben e törekvéseik kudarcot vallottak, fokozatosan leépítették érdekeltségeiket, kapcsolataikat.

Sipos Péter és Vida István az angliai és amerikai levéltárak napjainkban hozzáférhetővé vált iratanyagai alapján a historikus elemzés módszerével dolgozza fel az angol és amerikai kormányzatok magatartását az 1945–1947-ben sűrűn ismétlődő magyarországi politikai válságok idején.

A fegyverszüneti szerződés értelmében a Szövetséges Ellenőrző Bizottság (SZEB) a magyarországi közélet minden területén felügyeleti és közvetlen utasítási joggal rendelkezett. A kötetből kirajzolódik a SZEB működése, és elsősorban az angol és amerikai képviselet tevékenysége. A párizsi béketárgyalások idején kifejtett angol és amerikai álláspontot is új források alapján ismertetik a szerzők.

Az Egyesült Államok és Nagy-Britannia magyarországi politikáját a nemzetközi kapcsolatok újjárendeződésének keretéhez

ben vizsgálják, ennek következtében munkájuk az 1940-es évek második felének általános külpolitika-történetéhez is sok új adatot szolgáltat. A mai nemzetközi viszonyok eredete a könyvben tárgyalt időszakra nyúlik vissza, ezért mindenkit érdekelhet, aki a mai világpolitikát ismerni és érteni kívánja

BERÉNYI SÁNDOR

A magyar közigazgatás fejlődése a felszabadulástól a tanácsrendszer létrejöttéig

Kb. 160 oldal + 16 oldal képmelléklet, 124 × 183 mm, fűzve

Ára: kb. 25,– Ft

ISBN 963 09

Berényi Sándor a felszabadulás utáni magyar közigazgatás fejlődésének bemutatását a burzsoá magyar közigazgatás alapvető sajátosságainak ismertetésével kezdi, vázolja annak a felszabadulás után is tovább élő jegyeit.

A felszabadulással létrejövő új magyar államiságnak új történelmi feladatokat kellett vállalnia, melyek végrehajtásához szükség volt a közigazgatás átalakítására is. Részletesen vizsgálja a népi demokratikus politikai rendszer létrejöttét – mint a magyar közigazgatás újjászervezésének meghatározó tényezőjét.

Az 1945-ös választásokig a közigazgatási feladatokat elsősorban a spontán módon létrejött népi forradalmi szervek (népi bizottságok, nemzeti bizottságok stb.) látták el, biztosították a közigazgatás újjászervezését, a megyei, városi, községi önkormányzatok megalakítását is.

A népi demokratikus forradalom kibontakozásának időszakában a közigazgatás reformja a politikai élet és a politikai küzdelmek központi kérdése lett. Berényi Sándor elemzi a közigazgatás reformjának problémakörét, áttekinti a különféle reformterveket, azok politikai vonatkozásait, szakmai értékét. Figyelemmel kíséri többek között az e korszakban kialakuló új szakigazgatási ágazatokat, a gazdasági irányítás központi intézményrendszerét, az államosított iparágak igazgatását. A közigazgatás alapvető politikai kérdését, a személyzeti rendszert mint a politikai harcok központi problémáját világítja meg.

Részletesen elemzi a szocialista államigazgatási rendszer kialakulásának folyamatát, azokat az alternatívákat, amelyek a szocialista politikai rendszert illetően felmerültek, és amelyek meghatározták a magyar szocialista államigazgatási rendszer lehetséges modelljeit. Kitér az új államigazgatási rendszer alkotmányosságának, jogi szabályozásának kérdéseire. Elemzi

a szocialista szakigazgatási intézményrendszer, különösen a gazdasági igazgatás létrehozásának folyamatát. Vizsgálja a tanácsrendszer kialakításával összefüggő nézeteket, bemutatja e rendszer kialakításának menetét, illetve az ezt előkészítő reformokat.

Végezetül vázolja a négy évtizedes közigazgatási fejlődés elméletileg általánosítható tanulságait

LADÁNYI ANDOR

Felsőoktatási politika

1949–1958

Kb 128 oldal, 124 x 183 mm, fűzve

Ára kb 20,– Ft

ISBN 963 09

A politikai, társadalmi, gazdasági viszonyokkal való összefüggésben vizsgálja a szerző a felsőoktatási politika 1949 és 1958 közötti alakulását A történeti előzmények vázolása után először az 1949 második felétől 1953 júniusáig terjedő időszakot elemzi. Bemutatja a felsőoktatási politikában 1949 őszétől megmutatkozó változásokat, a szektás-dogmatikus vonások erősödését, a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium munkájával kapcsolatos kérdésekről szóló párthatározat előzményeit és következményeit, a felsőoktatás nagyarányú mennyiségi fejlődésének eredményeit és problémáit, a hallgatók szociális összetételének megváltozását, a tanulmányi rendszernek, az oktatás tartalmának és módszereinek, valamint az egyetemek szervezetének átalakulását, majd a felsőoktatási politika hibáinak részletes felméréseit és az 1952 tavaszától ezek korrekcióját szolgáló intézkedéseket

A továbbiakban 1953 júniusától 1956 októberéig tárgyalja Ladányi Andor a felsőoktatási politika alakulását Elemzi az 1953. júniusi fordulat hatását a felsőoktatási politika alakulására, a közoktatás helyzetéről és feladatairól szóló párthatározat előmunkálatait, az „új szakasz" felsőoktatási politikájának kétségtelen eredményeit és egyes problémáit, majd a gazdaságpolitikai koncepció megváltozásából kovetkezően a felsőoktatás „túlfejlesztettségének" és „túlméretezettségének" megszüntetésére irányuló (csökkentési-takarékossági) intézkedéseket. Elemzi ezeknek az intézkedéseknek a kozvetlen és későbbi következményeit, az 1954 őszén lezajlott egyetemi vitákat, az 1955. márciusi fordulat után a felsőoktatási politikában a szektás-dogmatikus tendenciák „újjáéledését", az egyetemek tanulmányi és politikai helyzetéről szóló, 1955 június 30-i PB-határozatot és annak végrehajtását, majd az SZKP XX kongresszusát követően a felsőoktatási politika hibáinak kijavítására, a további fejlődés előmozdítására irányuló terveket,

törekvéseket, valamint az 1956 őszén erősödő jobboldali-revizionista nézeteket.

Végül az ellenforradalom leverésétől 1958 végéig kíséri figyelemmel a felsőoktatási politika alakulását Foglalkozik az egyetemeken és főiskolákon kibontakozó politikai konszolidáció folyamatával, a felsőoktatási politika szocialista megújulásával, vázolja e politika fő vonásait és elemzi az ezekkel kapcsolatos fontosabb korabeli dokumentumokat, majd ismerteti a korábbi hibák kijavítására, a felsőoktatás továbbfejlesztésére irányuló jelentősebb intézkedéseket

NÉMETH JÓZSEF

A magyar értelmiség

1956–1980

Kb 160 oldal, 124 x 183 mm, fűzve

Ára kb 25,– Ft

ISBN 963 09

A felszabadulás óta eltelt négy évtized társadalmi, gazdasági, politikai küzdelmeiben sajátos helye és szerepe volt az értelmiségnek Az 1944–1948 közötti időszakban a szövetségi politikán belül helyesen értelmezték az értelmiségi politikát, míg az 1949–1956 közötti időszak általános ellentmondásai hatottak az értelmiség megítélésére is

Az 1956-os ellenforradalom leverése után az MSZMP szövetségi politikájában – különösen a konszolidáció folyamatában – jelentős helyet kapott az értelmiségi politika

Németh József az értelmiség létszámának, összetételének adataiból kiindulva elemzi az MDP 1956-os értelmiségi határozatát, illetve annak vitáit. Az értelmiség politikai arculatának október–novemberi vizsgálata után az MSZMP értelmiségi politikájának részletes, dokumentált bemutatása következik

Az elemzés középpontjában a nagyobb értelmiségi csoportok állnak, a pedagógusok, az orvosok, a mérnökök, de természetesen az értelmiség más kategóriái sem maradnak ki

A különböző dokumentumokra támaszkodva a szerző két szálon haladva dolgozza fel a témát. Egyrészt azt vizsgálja, mit tett az MSZMP az értelmiség különböző csoportjainak megnyeréséért, másrészt azt, miként aktivizálódott és kapcsolódott be az értelmiség a konszolidáció folyamatába Ezt követően kitér a tárgyalt periódus értelmiségi politikájának gondjaira és eredményeire Bemutatja a művelődéspolitikai irányelvek kidolgozásának feltételeit, körülményeit, a határozat fogadtatását, nyomon követi a különböző értelmiségi csoportokkal folytatott vitákat, az egyetempolitika és a kutatáspolitika alakulását

Meggyőzően mutatja be a szerző, hogy az eszmei-politikai

kibontakozás mellett a különböző értelmiségi csoportokat más és más mozgatórugók ösztönözték

A mának is sok tanulsággal szolgálhat annak újragondolása, hogy miként tudta az MSZMP az ellenforradalmat követő években differenciált értelmiségi politikával aktivizálni az értelmiség jelentős részét, olyan eredményeket érve el, amelyek jelentősen hozzájárultak a társadalom konszolidációjához és amelyekre támaszkodni lehetett a szocialista építés további folyamatában is

Népszerű történelem

ERDÉLYI ISTVÁN

A magyar honfoglalás

Kb 160 oldal + 16 oldal képmelléklet, 124 x 183 mm, kötve

Ára kb 40,– Ft

ISBN 963 09

A magyar honfoglalás pontos dátumát egészen az 1890-es évekig vitatták Végül is egy Bizáncban is megfigyelt és feljegyzett napfogyatkozás segítette a kutatókat a meghatározásban. 895-ben a magyar seregek a bolgárok ellen harcoltak Bizánc szövetségében, s ezalatt a besenyők az etelkozi szállásaikra törtek A harcoló sereg nem is tért már oda vissza, és az etelközıek is megindultak nyugat felé Mire mindez a tudományos vita során kiderült, az ezredéves ünnepségek előkészületeivel elkéstek, és végül azokat 1896-ban kellett megtartani, annak ellenére, hogy a honfoglalás 895-ben zajlott le Erdélyi István ezzel az eseménnyel, előzményeivel és következményeivel foglalkozik

A magyarság már a IX század derekán kozvetlenul megismerte a Kárpát-medence földrajzi képét és népeit Visszafelé pergetve az éveket 894, 892, 884, 862 – villannak elénk az évszámok a régi feljegyzésekből Tehát alig volt egyetlen évtized, amikor magyar seregek ne jártak volna ezen a tájon Eljutottak egészen Bécsig, a frankok legkeletibb tartományába

Magának a Kárpát-medencének a képe a honfoglalás éveiben mind politikailag, mind etnikailag rendkívul sokrétű és színes volt. A IX század derekán salavári központtal létrejott szláv fejedelemség 894-re felbomlott A Dunától északra a morva-szlávok országát torték-zúzták a német seregek és a belső viszályok, mintegy előkészítve a magyar seregek bevonulását A Kárpát-medence délkeleti részét a bolgárok birtokolták, az Alfoldön még az avarok utódai laktak, a mai Közép- és Kelet-Szlovákia területén pedig elszlávosodott avarok és szlávok gazdálkodtak. Amikor a kelet-európai sztyeppeken megváltoztak az erőviszonyok, s kijevi kozponttal kialakult az Ó-Orosz Állam, az uzok és a kunok nyugat felé lokték a komoly erőt jelentő besenyőket Mindez végső soron kihatott a magyarokra, egyre nyugatabbra szorultak Új hazát kellett keresniük

Erdély kikémlelése után útjuk a vereckei hágón keresztül vitte őket. Kik voltak a magyarok vezetői, a törzsfők? Nomádok vagy félnomádok voltak-e az ősmagyarok? Milyen volt a kultúrájuk, gazdálkodásuk, külső megjelenésük és embertani alkatuk, életmódjuk? Hogyan változott mindez a honfoglalás éveiben, majd a vezérek korában? Volt-e kettős honfoglalás? Mindezekre és sok más kérdésre közérthető, olvasmányos magyarázatot ad a szerző.

BERTÉNYI IVÁN

A magyar korona története

(Harmadik, bővített kiadás)

216 oldal + 16 oldal képmelléklet, 124 × 182 mm, kötve

Ára: 40,– Ft

ISBN 963 09 2563 x

Több mint három évtizedes külföldi őrizet után ismét magyar földön van ezredéves önálló állami létünk jelképe, a magyar korona. 1978. január 5-én Budapesten leszállt az a különrepülőgép, amely a koronát és a többi koronázási jelvényt, valamint a történelmi ereklyéket kísérő amerikai küldöttséget hozta, s 1978. január 6-án, délután teljesült népünk jogos kívánsága: Apró Antal, országgyűlésünk elnöke, a magyar társadalom egészét képviselő küldöttség vezetője átvette nemzeti ereklyénket Carter elnök személyes képviselőjétől, Cyrus Vance külügyminisztertől, az amerikai küldöttség vezetőjétől.

A magyar koronáról az elmúlt három évtizedben külföldön számos tanulmányt írtak, több könyvet jelentettek meg. Ezek a zömükben magyar nyelven nem közölt és csak a szaktudósok szűkebb köre által ismert művek döntő módon átalakították azt a hagyományos felfogást, amelyet a felszabadulás előtt tudományunk a korona keletkezéséről vallott. A korona hazahozatala óta is több neves kutató vizsgálta becses nemzeti ereklyénket. E könyv szerzője nem azt tűzte ki elsődleges céljául, hogy a koronáról szóló szinte könyvtárnyi régebbi és újabb irodalom eredményeit minden ponton meghaladja, és saját kutatásai alapján teljesen új tudományos eredményeket nyújtson. Számos helyen ugyan erre is sor kerül, de munkájának mégis az az elsődleges feladata, hogy becses nemzeti ereklyénket, a koronát bemutassa az érdeklődőknek, és tárgyilagosan, de kritikával ismertesse a hozá fűződő újabb kutatási eredményeket. Nem csupán a korona keletkezésének kérdéseivel ismerteti meg az olvasót, hanem szól arról is, mire és miként használták e koronát, s mi volt az idősebbek által anynyiszor hallott »szentkorona-eszme«. És természetesen nem maradhat el magának az ékszernek a története, hisz a korona mintegy részt vett nemzetünk számos jelentős sorsfordulóján,

szinte a magyar történelem tükörképévé vált. Ez teszi érthetővé, miért szerette, miért tisztelte népünk hosszú évszázadokon át a királyok fejékét, az állami életünket szimbolizáló s a nép egyszerű fiai számára csak kivételes alkalmakkor látható koronát.

Bertényi Iván történész részletesen ír egy-egy nevezetesebb koronázási szertartásról, a korona XX. századi történetéről, Nyugatra hurcolásáról, majd hazatéréséről.

E kötet az 1978-ban megjelent mű harmadik, javított és bővített kiadása. A szerző hasznosította az első kiadás óta született újabb eredményeket, az újabb viták tanulságait.

BORSÁNYI GYÖRGY

A nagy válság

1929–1933

Kb. 192 oldal + 16 oldal képmelléklet, 124 × 183 mm, kötve

Ára: kb. 35,– Ft

ISBN 963 09

Az 1929/33-as világgazdasági válságról szóló könyvek általában megelégedtek a munkanélküliség és a belőle fakadó nyomor leírásával. Borsányi György sem hagyja ezt figyelmen kívül, de nem áll meg itt. A magyar társadalom egészét mutatja be, nemcsak a válság időszakában, hanem azt megelőzően és a válságot követő években is.

A könyvet olvasva megismerkedhetünk a Szekfű Gyula által „neobarokknak" nevezett társadalommal; a munkásságon és a parasztságon kívül a középosztály és a kispolgárság különböző csoportjaival is. „Megelevenedik" az uralkodó osztály, elénk tűnnek az arisztokrácia és a burzsoázia főbb képviselői, bepillanthatunk életmódjukba, jövedelmeikbe, szokásaikba. Előlépnek a kor vezető politikusai: Horthy, Bethlen, Gömbös. A szerző nemcsak azt mutatja be, ami azonos volt bennük (a rendszer fenntartásának szándéka), hanem azt is, amiben különböztek egymástól (pl. a hitleri Németországhoz vagy a fasizmus szélsőséges formáihoz való viszony). Bemutatja a „többpártrendszer" korabeli változatát, jellemzi az egyes pártokat és erőviszonyaikat.

Elvben a válságból kétféle út vezethetett ki. A baloldali alternatívát a szocialista munkásmozgalom jelentette. Ennek nagy erőfeszítései (mint pl. az 1930. szeptember 1-i tüntetés) sem tudták megváltoztatni az események menetét, az akkori körülmények között nem válhattak az ország sorsát meghatározó erővé. Volt jobboldali alternatíva is: a fasizmus is kínált egyfajta megoldást a válságra. A szerző a fasiszta alternatíva több változatát is bemutatja, az „úri" fasizmustól egészen addig a radikális tömegmozgalomig, amelyből később a nyilas-

keresztes mozgalom nőtt ki. Foglalkozik a statárium bevezetésével is, amely – a közhiedelemmel ellentétben – nem csupán a kommunisták ellen irányult.

Külön fejezet foglalkozik Budapesttel és elővárosaival, amelyek akkoriban már egyre inkább összeépültek. Elénk tárul a közlekedés, a lakáshelyzet, a budapesti városháza „intim" ügyei, a városatyák tevékenysége, a mindennapi élet sok kisebb-nagyobb gondja-baja. Bepillantást nyújt a mű a válság alatti irodalmi életbe, bemutatja a haladó és a reakciós irányzatokat. Az olvasó megismerheti a kor fontosabb színházait, azok társulatát, repertoárját és törzsközönségét. Szó esik a mozi és a rádiózás elterjedéséről, valamint a magyar sport helyzetéről ezekben az években.

De hogyan lábalt ki a magyar gazdaság a válságból? A szerző erre is válaszol: bemutatja a magyar mezőgazdaságnak és az iparnak a válság szorításában elért eredményeit, amelyek lehetővé tettek egy bizonyos – korlátozott – fellendülést.

A Horthy-Magyarország e nehéz időszakáról eleven képet adó, szép stílusban megírt könyvet korabeli képanyag is gazdagítja.

ADOLF BURGER

A pénzhamisítók

Németből fordította: Gyulay Zoltán

Kb. 208 oldal + 16 oldal képmelléklet, 124 x 183 mm, kötve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09

A szerző, a sachsenhauseni koncentrációs tábor egykori foglya nem szokványos lágernaplót írt. Visszaemlékezése politikai krimi – a szó legjobb értelmében. Burger ugyanis leírja, miként zártak össze a németek néhány tucat kitűnő nyomdászt, grafikust, tipográfust – a koncentrációs tábor foglyait –, hogy a nácik az ő segítségükkel árasszák el a világot a hamis pénzek, bankjegyek millióival. A szerző nem elégszik meg emlékeinek közlésével: a táborból életük kockáztatásával kicsempészett listák, számlakönyvek, fényképek, rajzok segítségével bizonyítja a történteket, megismerteti az olvasót a műhellyel, a technikával, a hamis pénzek készítésének titkaival. Érdekesek azok az adatok is, amelyek a bélyegek és egyéb iratok hamisításáról adnak hírt.

Látszólag szűkszavú a beszámoló a tábor életéről, a foglyok sorsáról. Visszafogott eszközökkel, rendkívül plasztikus képet rajzol a táborok belső mechanizmusáról, bemutatja a parancsnokokat, az őröket. Egy sor név, tábori gúnynevekkel együtt, sziluettek, gyilkosok sziluettjei, akik ugyan ma már az

egész világ előtt ismertek, de ilyen tragikus emberkozelből ritkán lehet találkozni veluk A konyvet lapozva a hitlerista barbarizmus legsötétebb „pontjaival" ismerkedhet meg az olvasó Auschwitz, Birkenau mellett Sachsenhausen, Mauthausen, Ebensee poklaiban szenvedők életével

SALGÓ LÁSZLÓ

A szuezi háromszög

Kb 192 oldal + 16 oldal képmelléklet, 124 x 183 mm kotve

Ára kb 35,- Ft

ISBN 963 09 2814 0

1956 július 26-án Nasszer ezredes bejelentette, hogy államosítják a Szuezi-csatornát Párizs azonnal háborúval akart válaszolni A víziút elvesztése mellett a francia kormány haragját fokozta, hogy Nasszer újabb „bűnnel" tetézte algériai bűnlajstromát

Algériában ugyanis 1954-ben nemzeti felkelés kezdődött, s bár a kormány azt ígérte a parlamentnek, hogy azt három hét alatt felszámolják, a háború már harmadik éve tartott Algéria eddig is Franciaország legértékesebb gyarmata volt, ám ekkor elárulta igazi rejtett kincsét a Szahara homokjából 1956 nyarán tort felszínre az olaj, a foldgáz S e történelmi pillanatban, amikor Franciaország előtt felragyogott a remény, hogy Nyugat-Európa olajhatalma lehet, az Algériai Nemzeti Felszabadítási Front harci osztagai megkérdőjelezték a további gyarmati uralmat

Párizs a legfőbb felelőst Kairóban kereste A forradalom utáni Egyiptom vezetői nem is tagadták szimpatizálnak az afrikai arab néppel, sőt fegyverrel, kiképzéssel kozvetlenul is támogatják a 130 éve sohasem szunetelő algériai ellenállást Franciaország számára tehát a Szuezi-csatorna államosítása nem a háború oka, hanem urugye volt

Hogy meg lehessen tartani Algériát, hadat kell uzenni Egyiptomnak.

Mikor kell kezdeni? Azonnal, augusztusban – vallotta az ellenzékben várakozó de Gaulle tábornok Szeptemberben – mondotta az alapos katonai előkészítést kovetelő hadvezetés Októberben – dontott végul is a magyarországi ellenforradalmi eseményeket figyelő egyesített vezérkar Párizsban, illetve Londonban

Amikor a világ figyelme a Budapesten várható robbanasra irányult, a „Szuez–Algír–Budapest háromszog" végleg kirajzolódott

Október 30-án Párizsba, Londonba megérkezett Budapestről az AFP és a Reuter jelentése „Magyarországon a népi demokrácia megszűnt létezni" A Koztársaság téren az ostrom-

lott pártháznál a földmarkolók a titkos börtön és a még titkosabb pártkassza bizonyítékát kutatták. „Budapesten már Nagy Imre sem kell" – jelentette a *Le Monde* tudósítója Kairóba ekkor érkezett meg az angol–francia ultimátum Egyiptom haladéktalanul szolgáltassa vissza a Szuezi-csatornát

És megkezdődött a hidegháború legrövidebb forró háborúja. November 5-én több oldalról, valamennyi fegyvernemmel megindult a támadás. Két nap alatt elfoglalták a csatornát A támadókat azonban visszakozásra késztette a szovjet vezetés Londonnak és Párizsnak címzett, kemény hangú figyelmeztető távirata. Aki arra számított, hogy a Szovjetunió a magyarországi ellenforradalom miatt akcióképtelen, csalódott A francia–angol–izraeli csapatoknak vissza kellett vonulniuk

Ezeket az eseményeket és összefüggéseket tárgyalja Salgó László lebilincselően izgalmas könyve

Szivárvány könyvek

KLAUS RAINER RÖHL

Amazonok lázadása

Németből fordította: Szilágyi Tibor

Kb. 296 oldal, szöveg közti képekkel, 124 x 210 mm, fűzve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09 2799 3

Az ismert nyugatnémet történész és publicista műve merőben újszerű témával foglalkozik: egy legenda történetével. Az ókori mitológia amazonjairól kimutatja, hogy természetesen a képzelet szülöttei (s a szó származtatásával kapcsolatban az sem áll, hogy az ügyesebb nyilazás érdekében egyik keblüket leégették volna – a-mazosz kebel nélküli személyt jelent, de az „amazon" lehet egy feledésbe merült etnikum elnevezése is).

Röhl alapgondolata, hogy a nőuralmat felváltó férfiuralom (matriarchátus – patriarchátus) korában a nők megpróbálkoztak régi hatalmuk visszaszerzésével: ennek emléke lenne az amazonok mítosza.

De hát nőuralomról sincs szó sehol, sem a klasszikus korszak előtti homályos időkben, sem bárhol, a törzsi társadalmakban, Afrikában vagy Dél-Amerikában. Kivétel talán az afrikai Dahomey, amelynek serege kizárólag nőkből állt. Az anyajogú származtatás elvének feladásáról volt szó, a társadalmi munkamegosztás érdekében.

Mindez roppant száraz témának ígérkezik, de nem az. Az elbűvölő görög mitológiai mozzanatok és Röhl szellemes kommentárjai elvezetnek bennünket a görög történelem kezdeteitől a világ minden tájára; idegen, ma így mondjuk: harmadik világbeli nemzetségi társadalmak különös szokásait ismerjük meg a könyvből, amely kevésbé tetszik majd a férfi olvasóknak, mint a nőknek, mert Röhl hithű feminista, aki gunyorosszellemes stílusa ellenére minden tekintetben a nők történelmi szerepének csodálója, illetve mai egyenjogúságuk híve.

Számos érdekes embertani munka mellett a baloldali német író sokszor utal Marx, főként pedig Engels klasszikus alkotásaira is. S a súlyos mondanivaló ellenére az „Amazonok lázadása" valóságos mondafüzér.

VÁSÁRY ISTVÁN

Arany Horda

Kb. 256 oldal, szöveg közti képekkel, 124 x 210 mm, fűzve

Ára: kb. 40,– Ft

ISBN 963 09 2792 6

A mongolok és „hordáik" története egy tragikus ponton összefonódik a magyar történelemmel. A tatárjárásra gondolunk, amely kis híján elpusztította a magyar királyságot, mérhetetlen szenvedést zúdítva a magyar népre. Persze, nem csupán a magyarra; a mongol lovasoktól ugyanúgy, sőt sok esetben hosszú századokig szenvedtek a dél-orosz puszták török nyelvű népei, a volgai bolgárok és a kunok, de legfőként az orosz nép tömegei.

Az érdeklődés tehát indokolt: hogyan keletkezett Dzsingisz eurázsiai birodalma, kik voltak ezek a pusztai nomádok, európai uluszuk, vagyis országrészük, az Arany Horda pedig valóban barbár birodalom lehetett? És hol helyezkedik el a formációelmélet szerint a mongol-török birodalmak egész sora, Belső-Ázsiától Perzsiáig és az Arany Hordáig? Netán létezett egyfajta pusztai nomád feudalizmus?

Vásáry István, a kérdés szakértője előbb eseménytörténeti áttekintést nyújt a témáról, Dzsingisz birodalmának keletkezésétől és terjeszkedésétől kezdve egészen addig az időpontig, amikor az Arany Horda birodalmáról levált a Kazáni és a Krími Kánság, majd a maradék országrész is megsemmisült.

Ezután, a kötet második felében, a mongol állam egyes aspektusait ismerhetjük meg. A nomád állattartásra épülő gazdaságot, a földművelést (amelyet hamar eltanultak a meghódított népektől a hódítók), a kézművességet (amelyet szintén rabszolgamunkásokkal kezdtek), a városi életet (ez is kialakult idővel), a mongol adórendszert, hadszervezést, hitvilágot és így tovább.

Az utolsó rész témája szerfölött érdekes: a tatárok és Oroszhon. Ebben a legtöbbet szenvedett orosz fejedelemségekben továbbélő tatár hatással ismerteti meg olvasóit az ismert orientalista.

STEPHEN HOWARTH

A templomosok titka

Angolból fordította: Pálvölgyi Endre

Kb. 296 oldal, szöveg közti képekkel, 124 x 210 mm, fűzve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09

David Howarthnak, „Az Armada pusztulása" című sikeres munka szerzőjének fivére, Stephen, a keresztes háborúk egyik legizgalmasabb mozzanatát ragadta meg, a Templomos Lovagrend véres, harcokban és tragikus eseményekben gazdag történetét. Stephen Howarth remekül komponál: művének első fejezetében színes-véres tablót fest egy márciusi napról Párizsban, 1314-ben, amikor a Cité szigetén máglyán égetik el a különös rend utolsó nagymesterét, de Molay-t, a szobor szépségű Fülöp francia király és hatalmas tömeg előtt.

Most kezdi csak a krónikát az angol író; miként alakították meg a kereszténnyé mészárolt Jeruzsálemben (1118-ban vagy 1119-ben) a templomosok vagy templáriusok lovagrendjét, mik voltak a rend szigorú regulái, milyen fanatizmussal küzdöttek tízannyi muzulmán harcossal, milyen pompás diadalokat arattak, illetve milyen véres vereségeket szenvedtek könnyelműségük miatt.

És főként: miként gazdagodtak, hogy végül Európa szinte minden országában földbirtokot, aranykincseket és befolyást szerezzenek, a szegénységi fogadalmat eléggé szemérmetlenül semmibe véve.

Ez is lett pusztulásuk oka. A színes csataleírások és heroikus hőstettek, valamint undorító gaztettek leírása után a szerző részletezi az ellenük indított, minden tekintetben koncepciós per lefolyását. Évekig tartó fogság és kínvallatás után sokan megtörtek, bevallva, hogy homoszexuálisok és istengyalázók, ami nem volt igaz, mások viszont – szó szerint – körömszakadtáig tagadtak.

Végül a vádpontok egyikéből kibontakozik a templomosok igazi titka, amelyről csak annyit árulunk el, hogy köze volt a Torinóban máig őrzött Krisztus-képmáshoz.

NAGY LÁSZLÓ

Hajdúvitézek

(Második kiadás)

Kb. 304 oldal, szöveg közti képekkel, 124 x 210 mm, fűzve

Ára: kb. 55,– Ft

ISBN 963 09

A kiváló tollú történetíró a hajdúkatonák és -telepesek történetét beszéli el, 1591 és 1699 között. Foglalkozik a hajdúság sokat vitatott eredetével, szervezetével és harcmódjával (királyi hajdúk, szabadhajdúk, hajdúvárosok stb.). Leírja a forrásokban annyira ellentétes adatok alapján kirajzolódó, sokszínű fegyelmüket (ha beszélhetünk ilyesmiről), erkölcsi-politikai arculatukat.

A második részben a hajdúkatonák 1591 és 1699 közötti harcaival foglalkozik az író, a tizenöt éves háború (1591–1606) eseményeivel, „Bocskai angyalaival", Bethlen Gábor hajdúvitézeinek tetteivel, Bethlen Gábor és a két Rákóczi György hajdúkatonáinak hadtörténeti szerepével. Ezt a részt színes és érdekes értékelés zárja a hajdúk szerepéről a török- és Habsburg-ellenes harcokban.

A hajdúság – divatszóval élve – „identitása", öntudata máig fennmaradt, nevüket számos, főként erdélyi fejedelmek alapította város és Hajdú-Bihar megye viseli, így az első kiadásban igen alacsony példányszámban megjelent könyv különös érdeklődésre tarthat számot a Tiszántúlon. A szerző kiváló stílusát és a téma érdekességét is számításba véve azonban a könyv a Tiszán innen is tömeges érdeklődésre tarthat számot, mert egyúttal a nemzeti önismeretnek is része a hajdúság története, amely szorosan kapcsolódik a magyar középkor néha felemelő és heroikus, máskor kegyetlen és véres sorsfordulóihoz.

MARK KONSZTANTYINOVICS KASZVINOV

Huszonhárom lépcső a halálba

Oroszból fordította: Dalos György

Kb. 416 oldal, szöveg közti képekkel, 124 x 210 mm, fűzve

Ára: kb. 65,– Ft

ISBN 963 09

A szépíró szerző igen nagy levéltári forrásanyag alapján írta meg a hazájában élénk érdeklődést keltett könyvét. A cím jelképes: II. Miklós cár 23 évig uralkodott, a jekatyerinburgi házban pedig, ahol a cári családot kivégezték, huszonhárom lép-

csőfok vezetett a pincébe A konyv cselekménye 1918 tavaszán indul, a németek és az antant kísérleteivel, hogy a cári családot valahogyan kiszabadítsák a forradalmárok fogságából A szerző bemutatja a Romanov családot, Miklós neveltetését egészen trónra lépéséig II Miklós igen kisszerű történelmi figura volt, akinek immár a trónra lépése is baljós tomegszerencsétlenséggel kezdődik a moszkvai Hodinka-mezőn, ahol háromezer ember tapossa halálra egymást Miklós már ekkor megkapja a „Véres" melléknevet, amit később mindenképpen kiérdemel az orosz–japán háborúval, saját népének lemészárlásával az 1905 évi nagy polgári demokratikus forradalom idején, végul az első világháborúban

Az ellenforradalom által mártíromságként beállított forradalmi ítélkezés okai igen egyszerűek A gyűlolt onkényuralom jelképe volt a cári család, még sokkal egyértelműbben, mint Angliában Stuart Károly, Franciaországban pedig XVI Lajos és Mária Antonia

Minden nép történelmében elérkezik egy pillanat, amikor a polgári forradalom napirendre tűzi az „akasszátok fel a királyokat" zord jelszavát, orosz foldon ez egy kivételesen véres polgárháború korulményei kozott történt meg

Az érdekfeszítő témának ez a konyv az első, marxista szellemű, részletes feldolgozása

SZABÓ LÁSZLÓ

Piave

Kb 240 oldal, szoveg koztí képekkel 124 x 210 mm, fűzve

Ara kb 45 – Ft

ISBN 963 09

Az első világháború történetének kiváló krónikása ezúttal az olasz fronton lezajlott véres végjáték történetét írta meg, ezrednaplók és eddig ismeretlen, osztrák levéltári anyagok alapján

„Az utolsó felvonás" címmel tájékoztat a szerző az Osztrák–Magyar Monarchia hadi helyzetéről, de hasonlóképpen a politikai hangulatról, a háborús fáradságról is Olvashatunk itt az osztrák–magyar, illetve a német hadvezetés érdekellentéteiről, ami miatt a kulisszák mogott heves marakodás folyt

A „Radetzky-hadművelet" című részben az olaszok ellen tervezett végső offenzíva tervét (1918 nyarán), a véres „szakma" belső leírását ismerheti meg az olvasó

Nagyapáink által fájdalmasan ismert helyszíneken vívták „A montellói útkozet"-et a Hétkozség-fennsíkon, a Tonale-szorosban, majd megindult a „vérmalom", a Piavén tervezett véres átkelési kísérlet, amely a szornyű emberáldozatok ellenére végül is kifulladt

A „Vittorio–Veneto"-val fejezi be könyvét Szabó László. Az olaszok 1918. októberi támadása már nem csupán hadtörténeti, hanem történelmi konzekvenciákkal járt, a sokat emlegetett összeomlással, amelyet a két világháború közti hadtörténet – soviniszta megfontolásból – igyekezett a nem magyar egységek számlájára írni, holott a valóságban a halálosan fáradt színmagyar ezredek közül is megfutamodtak már a katonák, amíg előfordult az is, hogy bosnyák, román vagy szerb ezredek tartottak ki az utolsó töltényig ebben a kegyetlen és céltalan haláltusában.

Közgazdaság, világgazdaság

SIMON GYÖRGY

Gazdasági növekedés a két világrendszerben

Kb. 288 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára. kb. 45.– Ft

ISBN 963 09 2771 3

A két világrendszer gazdasági versenyére és a gazdasági fejlődés fontosabb kérdéseire (gazdasági „csodák", lassuló vagy gyorsuló idő, a gazdasági fejlődés távlatai) vonatkozó legújabb kutatási eredményekről ad képet a könyv A szerző három kérdéskört tárgyal a gazdasági növekedés alapvető törvényszerűségei, mechanizmusa, a két rendszer gazdasági versenye; a gazdasági fejlődés néhány főbb problémája

Először összefoglalja a növekedéselmélet területén elért új kutatási eredményeket, majd az ún növekedési mechanizmussal foglalkozik, amelyen a gazdasági fejlődést alapvetően meghatározó törvényszerűségek rendszerét érti A növekedési mechanizmus közvetlenül a termelés területén működik, szemben az irányítási szférára vonatkozó, szokásos értelemben vett gazdasági mechanizmussal. Kitér a két mechanizmus kapcsolatára is.

A továbbiakban a szocialista és a tőkés országok fejlődésének elemzésekor feltárt növekedési törvényszerűséget figyelembe véve mutatja be a szerző a két rendszer gazdasági versenyét. Az 1950 és 1980 közötti időszakot átívelő globális összehasonlító elemzésen túl a munka külön foglalkozik a szovjet–amerikai gazdasági versennyel. Itt alapvető kérdésként vetődik fel, hogy miként fejeződik ki az ún. rendszerhatás, vagyis az eltérő termelési viszonyok szerepe a gazdasági növekedés eredményeiben.

Majd kitért a szerző a gazdasági növekedés több vitatott, eddig jórészt megoldatlan probémájára. Ide sorolhatók az ún gazdasági csodák a gazdasági fejlődés rendkívüli teljesítményei Ezzel kapcsolatban példaként elemzi a „japán csodát", megadva annak természetes, a növekedés alapvető törvényszerűségeire támaszkodó magyarázatát

A konyv befejező része a gazdasági fejlődés távlataival a novekedés jovőjével foglalkozik A szerző a novekedés fő torvényszerűségeiből kiindulva fejti ki álláspontját, párhuzamot vonva a saját kovetkeztetései és más vélemények kozott (pl a Római Klub jelentései, a Kondratyev-ciklus alapján levezetett „lassuló idő" stb)

R A BELOUSZOV

A tervszerű gazdaságirányítás története a Szovjetunióban

Oroszból fordította Varsádi Zsuzsa

Kb 320 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára kb 50.– Ft

ISBN 963 09 2804 3

A szovjet gazdaságirányítási rendszer történetéből az eddigi magyar publikációk alapján viszonylag ismertek a huszas évek vitái Az iparosítás–kollektivizálás időszakának irányitasi rendszeréről mindmáig kevés a tudományos igényű, elemző irodalom Ezt a hiányt pótolja jelentős részben e kotet, amelyből részletesen és lényegretorően, tudományos igényességgel és ugyanakkor olvasmányosan ismerhetjuk meg a szovjet tervgazdálkodás történelmi fejlődését és e fejlődés tanulságait A szerző a szovjet gazdaságirányítás fejlődésében három szakaszt kulonboztet meg az első a Szovjetunió létrejottétől a húszas évekig tart, amikor is kialakul a tervirányitas rendszere, szervezete, alapelvei, a második szakasz a húszas evek végétől a hatvanas évekig tart, és ez a „nagy strukturális átalakulás" időszaka, a harmadik a hatvanas években kezdődő es jelenleg is tartó szakasz, amely a fejlett szocializmus és az intenzifikalás által fémjelzett korszerűsítés időszaka

Kulonosen tanulságos a kotetnek a harmadik időszakot tárgyaló része, amelyben a szovjet tervirányítás hatvanas évek óta felmerult problémáit és korszerűsítésének feladatait elemzi a szerző Rámutat arra, hogy az új helyzetben három feladatot kell egyidejűleg megoldani a gazdaság fejlesztését, a védelmet és az életszínvonal emelését Felteszi a kérdést, hogy e feladatok egyidejű megoldásának van-e realitása? A szerző a megoldási lehetőségek dontő láncszemét a gazdaságirányítás mélyreható korszerűsítésében látja Ezen belul igen fontosnak tartja a gazdasági vezetők új nemzedékének kineveléset és a szocialista demokrácia fejlesztését

BERNÁT TIVADAR–BORA GYULA–
KALÁSZ LAJOS–KOLLARIK AMÁLIA–MATHEIKA
MÁRCIUS

Magyarország gazdaságföldrajza

352 oldal + ábrák, 170 × 240 mm, kötve

Ára: 120,– Ft

ISBN 963 09 2662 8

Évek óta hiányzik a könyvespolcokról egy Magyarország gazdaságföldrajzát bemutató könyv. Ezt a hiányt pótolja az öt szerző vállalkozása, amely közérthető formában átfogó ismereteket nyújt a magyar társadalom és gazdaság területi szerkezetéről, regionális fejlődéséről. Ennek a térszerkezetnek sok összetevője és még több befolyásoló, alakító tényezője van. A szerzők a térszerkezetet meghatározó fontosabb ágazatok földrajzának bemutatására törekszenek. Leírják az egyes ágazatok területi elhelyezkedését, bemutatják a térbeli elrendeződés okait. Vázolják a területfejlesztési politika gyakorlatban megvalósított tapasztalatait.

A kötet témakörei: a természetföldrajzi adottságok, erőforrások értékelése; népesség, közigazgatás, település és infrastruktúra; a gazdaság fejlődése, területi szerkezete; a népgazdasági ágak: az ipar, az élelmiszer-gazdaság, közlekedés, idegenforgalom területi elhelyezkedése; a nemzetközi gazdasági kapcsolatok, külkereskedelem; a gazdasági körzetesítés kérdése, a tervezési gazdasági körzetek.

A nagy ismeretanyagot mintegy félszáz diagram, kartogram, valamint két színes térkép teszi áttekinthetőbbé.

NYITRAI FERENCNÉ

Prioritások gazdaságunk fejlesztésében

Kb. 288 oldal, 142 × 197 mm, fűzve

Ára: kb. 80,– Ft

ISBN 963 09 2782 9

A szerző – a Központi Statisztikai Hivatal elnöke – azt vizsgálja, hogy az 1978 decemberében elhatározott pályamódosítás után milyen prioritások érvényesültek a gazdaság fejlesztésében. A fejlesztés vezérlő elve az egyensúlyi helyzet javítása, s ezen belül elsősorban a külpiaci egyensúly javítása volt. Az intézkedéseket tehát ennek az alapkövetelménynek kellett alá-

rendelni. Azokat a módszereket tárgyalja a könyv, amelyeket a gazdaságirányítás az egyensúly javítása érdekében alkalmazott, elsősorban a szabályozó rendszeren keresztül és mellette operatív döntésekkel is. Elemzi a módszerek hatásmechanizmusát, érvényesülési területeit és azt is, hogy milyen tényezők, mennyiben befolyásolták e hatások érvényesülésének folyamatát.

A gazdaságfejlesztés eszköztárában viszonylag új a központi gazdaságfejlesztő programok szerepe. Ismerteti a szerző az 1979 előtt elfogadott központi gazdaságfejlesztési programok célját, feladatait, megvalósításait, ágazatközi hatásait, valamint a társadalmi jelenségekre és folyamatokra gyakorolt befolyását is. Értékeli a pályamódosítást követően megfogalmazott gazdaságfejlesztési programok szerepét, körét, hatásmechanizmusát. Elemzi, hogy milyen mértékben váltak ezek a központi programok a gazdaság fokozottabb fejlődését elősegítő tényezővé, hogyan orientálták a vállalati szándékot és magatartást és mennyiben voltak képesek mozgósítani a társadalmi erőforrásokat.

Külön figyelmet fordít a szerző annak vizsgálatára, hogy ezek a programok mennyiben tudtak a gazdaság dinamizmusának motorjává válni.

ANDICS JENŐ–ROZGONYI TAMÁS

Vállalatirányítás–hatékonyság–demokratizmus

Kb. 352 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 65,– Ft

ISBN 963 09

A nyolcvanas évek változó társadalmi-gazdasági viszonyai új feltételek közé helyezik a gazdaság egységeit, a vállalatokat. A gazdaságirányítás rendszerének reformja, továbbfejlesztése lényeges elemeiben módosítja a vállalati irányítást is. A vállalati önállóság és a munkahelyi demokratizmus növekedésével új társadalmi problémák, a gazdaságon túlmutató kérdések is felmerülnek. Ezeknek az összefüggéseknek a feltárásban mind nagyobb a súlya annak a szociológiának, amely a vállalati jelenségek és folyamatok bemutatásával és magyarázatával foglalkozik.

A szerzők elemzik a vállalati irányítási folyamatokat befolyásoló társadalmi tényezőket: az érdekviszonyok és a tág értelemben vett kultúra hatását az irányítási folyamatokra, s részletesen foglalkoznak az irányítás konfliktusainak természetével, a konfliktusok kezelésének módszereivel.

Kiemelt szerepet kap a munkában az irányítás talán leg-

meghatározóbb eleme, a döntési rendszer is, s ezzel összefüggésben a vezetői stratégiák, a vezetői érdekeltség s a vezetővé válás kérdései

A könyv áttekinti az irányítás egész eszkozrendszerét, ezen belül az ösztönzési és előrejutási rendszer hatékony működésének feltételeit A vállalatok speciális adottságait figyelembe véve elemzi a vállalatirányítási alternatívákat és azok társadalmi következményeit.

KAHULITS LÁSZLÓ

A szocialista tulajdonviszonyok

288 oldal, 142 x 197 mm, kotve

Ára 60,- Ft

ISBN 963 09 2703 9

A tulajdon kérdéskörében igen kiterjedt és éles viták folynak a szocialista országokban, illetve a marxista ideológusok, kutatók, gazdasági vezetők között Ezeknek a vitáknak az egyik forrása az ellenséges, polgári ideológiai hatásokban keresendő A másik forrását azok a gyakorlati lépések képezik, amelyek a gazdálkodás eddigi formáinak, szervezeti kereteinek, módszereinek megváltoztatására irányulnak A viták fő forrása azonban a termelési módon belüli ellentmondásokban rejlik, valamint abban, hogy mire vezethetők vissza, s milyen kovetkeztetések vonhatók le belőlük. Így ütköznek olyan nézetek, amelyek egyik oldalról abban látják az ellentmondások gyokerét, hogy az állam helytelenül „beavatkozik" a gazdaság természetes rendjébe. A másik oldalon ugyanakkor azt kifogásolják, hogy az állam nem érvényesíti elég erőteljesen hatalmát a gazdaság fölött. Megtalálhatók e nézetkulonbségek a kis és a nagy gazdálkodó szervezetek megítélésében, a magántulajdon szükségszerűsége körüli vitákban, az állami tulajdon egységessége és az elsajátítási funkciók megosztása tekintetében, az üzemi demokrácia, a tulajdon és a gazdasági vezetés összefuggéseinek kérdéseiben

A szocializmusban permanens feladat a tulajdonviszonyok tudatos formálása, fejlesztése Ezért a kutatás funkciója az is, hogy reagáljon azokra a felfogásokra, amelyek helytelenek, és azokra az ideológiai illúziókra is, amelyek olyan „értékeket" védenek, amelyeken a társadalmi gyakorlat túlhaladt már

A szerző azzal a céllal írta e konyvet, hogy tudományos érvekkel bírálja a tulajdonnal kapcsolatos helytelen felfogásokat, hiszen ezek akadályozzák a társadalom fejlődését, benne a tulajdonviszonyok tökéletesítésére irányuló törekvéseket is

NYILAS JÓZSEF

A tudományos-technikai forradalom második szakasza

Kb. 160 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 25,– Ft

ISBN 963 09

A tudományos-technikai forradalom legaktuálisabb kérdéseinek részletes, szerteágazó elemzésére és jövőbeni tendenciáinak vizsgálatára vállalkozik Nyilas József e könyvében.

A bevezetőben a szerző áttekinti a tudományos-technikai forradalom első szakaszának tényezőit, e tényezők változásának hatását a termelőerők fejlődésére, a foglalkoztatottságra, a szakképzettségre, a termelés társadalmasodására és a legfontosabb intézményi változásokra. A tudományos-technikai forradalom minőségi változásokat hozó második szakaszát vizsgálva foglalkozik az új haditechnikai forradalom fejleményeivel is.

Részletesen tárgyalja a könyv a mikroelektronika, a robottechnika, a manipulátorok, a személyi számítógépek, a telekommunikációs eszközök békés célú felhasználásának lehetőségeit a gazdaság különböző területein.

A biotechnológia nyújtotta új lehetőségekről szól a mű legizgalmasabb része. Emellett a szerző bemutatja az atomenergia meggyorsított fejlődését, tárgyalja a környezetvédelemmel kapcsolatos súlyos problémákat és az ezekkel összefüggő ipari kutatások helyzetét. Bizonyítja, hogy a századfordulóra megújul civilizációnk technikai kultúrája.

Végül összefoglalja a tudományos-technikai forradalom második szakaszának társadalmi-gazdasági hatásait országonként és globálisan is.

A könyv sok új összefüggést és információt tartalmazó „csemegéje" lesz nemcsak a szakembereknek, de a közgazdasági kérdések iránt érdeklődő olvasóknak is.

Mit kell tudni a KGST-ről?

Írta Szelecki György

(Második, átdolgozott kiadás)

Kb 128 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb 16,– Ft

ISBN 963 09 2731 4

A könyv átfogóan mutatja be azt az utat, amelyet a KGST – megalakulása óta – 35 év alatt megtett. Megismertet a KGST megalakulásának körülményeivel, bemutatja az együttműködés fejlődésének jellemző szakaszait, mindenekelőtt a szocialista gazdasági integráció kibontakoztatása érdekében tett erőfeszítéseket és az 1984 nyarán tartott felső szintű gazdasági értekezlet szerepét az együttműködés továbbfejlesztésében. Megismerteti az olvasót a KGST keretében folytatott együttműködés elveivel, céljaival, valamint a KGST szervezeti felépítésével és a KGST-tagországok nemzetközi gazdasági szervezeteivel. Részletesen ismerteti a KGST-tagországok közötti gazdasági kapcsolatok fő formáit és azok tartalmát. Kiemelten foglalkozik a termelési és műszaki tudományos együttműködéssel. Konkrét példákon keresztül mutatja be az együttműködés jelentőségét, Magyarország érdekeltségét és részvételét ezekben.

Bemutatja a KGST-nek mint szervezetnek nemzetközi kapcsolatait, ismerteti a KGST külkereskedelmi rendszerét, az egymás közti forgalomba kerülő termékek áralakításának elveit és módszereit, a KGST valutáris és pénzügyi rendszerét, és az ennek működésében tapasztalható nehézségeket.

Külön melléklet tartalmazza a KGST keretében folytatott együttműködés legfontosabb összefoglaló és részadatokat feldolgozó statisztikai táblázatokat.

Gazdaságpolitika

FALUVÉGI LAJOS

Tervezés: egyensúly és kibontakozás (1986–1990)

Kb. 216 oldal, 150 x 220 mm, fűzve

Ára: kb. 40,– Ft

ISBN 963 09

Az 1986–1990-es időszakra készülő VII. ötéves terv fő gazdaságpolitikai törekvéseit, koncepcióját, a tervet formáló szándékokat, vitákat ismerteti az Országos Tervhivatal elnöke, miniszterelnök-helyettes. Kiemeli a legfontosabb társadalmi és gazdasági összefüggéseket, s vázolja a terv végrehajtásának irányítási és egyéb feltételeit.

Faluvégi Lajos – egyebek között – választ keres arra a kérdésre, hogy az elmúlt évek milyen tanulságokkal szolgáltak, s miként járultak hozzá a tervezőmunkához. A 2000-ig szóló hosszú távú fejlődés útjairól, útelágazásairól készített elemzések, alternatívák hogyan kapcsolódnak a tervezőmunkához? A gazdasági fejlődés élénkülésének mik a feltételei, s erre milyen esély van? Hogyan függnek össze a teljesítmények és az elosztás? Miképp alakulnak az életkörülmények? Mik a teendők a kiemelt kulcspontokon, s ebbe hogyan illeszkednek az ipar, az építőipar és a mezőgazdaság legfontosabb feladatai? Milyen előrelépések történtek a társadalmi folyamatok tervezésében, a tervezés társadalmi ellenőrzésében, megszervezésében, a társadalmi érdekegyeztetésben?

A tanulmánykötet gondolatilag folytatása Faluvégi Lajos 1983-ban megjelent *A tervezés mai értéke* című könyvének, amely a VI. ötéves terv előkészítéséről és a tervidőszak első felének gazdaságpolitikai törekvéseiről és eredményeiről szólt.

A könyv a gazdasági vezetők, a közgazdászok és a felsőfokú oktatásban résztvevők mellett ajánlható mindenkinek, aki érdeklődik a gazdasági-társadalmi kérdések iránt.

FODOR LÁSZLÓ

Termeléspolitika – '90

Kb 240 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ara kb 40,– Ft

ISBN 963 09

Az MSZMP KB 1978 decemberi határozata szellemében elemzi a szerző a magyar gazdaság 1980-as évekbeli fejlődését Foglalkozik a hatodik ötéves terv fő jellemzőivel, a magyar és a világgazdaságban lezajlott változások összefüggéseivel, a belső gazdálkodási folyamatokkal, a kialakult feszültségekkel, azok feloldásával Kulon figyelemmel kíséri a termelőágazat fejlődését, hatékonyságát, versenyképességét, de megmutatja annak ellentmondásait is

A továbbiakban ismerteti a magyar gazdaság előtt állo és az 1985–1990-es időszakra vonatkozó feladatokat Ezzel kapcsolatosan olyan kérdéskoroket tárgyal, mint a magyar gazdaság iránti társadalmi-gazdasági kovetelmények, a világgazdaság várható változásai, valamint a gazdasági novekedés és a belgazdasági feltételek kapcsolata

A gazdasági novekedés és a termelőtevékenység fejlődésének összefuggéséről szól a konyv „legfajsúlyosabb" resze Itt a szerző olyan általános kérdésekkel is foglalkozik, mint a termeléspolitika ágazatkozi szemléleten alapuló szintézise vagy a termeléspolitikának a gazdaságpolitikával, az innovációval, az infrastruktúrával és a gazdaságirányítással való összefuggése

Milyen lesz a termeléspolitika irányvonala? Autarkia, visszavonulás, vagy a nemzetkozi munkamegosztásba valo bekapcsolódás fogja-e jellemezni? Miként oldhatók fel a gazdasági fejlődést akadályozó korlátok a termelőszféra oldaláról? Hogyan tud a termeléspolitika lépést tartani a nemzetkozi fejlődéssel? Milyen stratégiára és taktikára van szukség a termeléspolitikában? Sok ilyen és hasonló kérdésre ad feleletet Fodor László

A termeléspolitika hosszú távú stratégiai céljainak es feladatainak ismertetésével zárul e kulcsfontosságú elemző munka

Gazdaságpolitikánk az élenjáró vállalatok gyakorlatában

Propagandisták Országos Elméleti Tanácskozása Győr, 1985. május 28–29.

288 oldal, 150 x 220 mm, fűzve

Ára 50,– Ft

ISBN 963 09 2769 1

Az MSZMP KB Agitációs és Propaganda Osztálya, Gazdaságpolitikai Osztálya és az MSZMP Győr-Sopron Megyei Bizottsága – együttműködve a Magyar Kereskedelmi Kamarával – 1985 május 28–29-én Országos Propaganda Tanácskozást rendezett Győrben „Gazdaságpolitikánk a vállalati gyakorlatban" címmel.

A tanácskozást mindvégig tárgyszerűség, nyitottság, realitásérzék és az alkotó légkör jellemezte Az előadásokat tartó 22 gazdasági, politikai vezető a XIII. kongresszus határozatai szellemében a párt gazdaságpolitikája mellett elkötelezetten fogalmazta meg a vállalati gazdálkodás tapasztalatait, mai feladatait A körülményekkel reálisan számoló, a megoldást kereső, az élenjáró módszereket alkalmazó vállalati magatartás mai, követendő példáit mutatták be az előadók A vállalati, termelőszövetkezeti vezetők ismertették azokat az általuk alkalmazott módszereket, amelyeknek jelentős sikereiket köszönhetik.

Az előadásokat követő vitákban előtérbe került az elmélet és a gyakorlat szorosabb egyeztetésének, kölcsönös figyelembevételének a fontossága Hangsúlyozták, hogy a szervezettség növelésével, a munkafegyelem, a munkamorál javításával, magasabb követelmények felállításával lehet elérni a fő munkaidő jobb megbecsülését, és növelni az anyagi elismerés mértékét. Szóltak arról is, hogy a jogalkotás és gyakorlat nem támogatja kellően az új kezdeményezéseket, s nem követi megfelelően a gazdasági szabályozók változását sem Felfigyeltek arra is, hogy több sikeres vállalat nem él a vgmk-k lehetőségével

A tanácskozás központi kérdései voltak a jövedelemtermelő képesség növelésének lehetőségei, a műszaki megújulás tárgyi és személyi feltételrendszere, az emberi tényező gyakorlati figyelembevétele A tanácskozáson bebizonyosodott, hogy a gazdaságpolitikai propagandának a jövőben az általános népgazdasági ismereteken túl az egyes emberek számára is közvetlenül hasznosítható ismereteket kell közvetítenie

Mit kell tudni a VII. ötéves tervről?

Írta: Bagota Béla–Garam József

Kb. 160 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 22,– Ft

ISBN 963 09 2815 9

A könyv az 1986–1990 közötti időszakkal és ezen belül az új középtávú terv első évének (1986) gazdasági kérdéseivel foglalkozik.

Elemzik a szerzők a hatodik ötéves terv és az 1985-ös év gazdasági eredményeit, megoldott és megoldatlan feladatait. Nem csupán a tervszámokat vetik össze a tényekkel, hanem az okokat is kutatják, miért sikerült elérni, amit kitűztünk magunk elé, és miért maradtunk el – ahol ez megtörtént – a tervezett feladatok teljesítésétől?

A könyv tartalmazza az MSZMP XIII. kongresszusán elfogadott gazdaságpolitikai elveket s igyekszik megvilágítani az ezekben foglalt célok összefüggéseit. Értékes segítséget nyújt, hogy a célok ismeretében jobban tudjunk mozgósítani a feladatok megoldására.

A könyv széles körű érdeklődést válthat ki több okból is. Elsősorban azért, mert a terv olyan időszakban készült, amikor az objektív körülmények nem a mi „malmunkra hajtották a vizet". (Pl. a külgazdasági helyzet alakulása, kedvezőtlen időjárás stb.) Másodszor azért, mert az éves és középtávú tervek elkészítése nemcsak a hivatalos tervezők szűk körének feladata, hanem részt vesznek ebben a tudományos intézetek, a területi szervek, nagyobb vállalatok is. Tehát a terv egyre inkább a gazdasági szervek szélesedő információcseréjének, szorosabb együttműködésének az eredménye. Ma már köztudott, hogy a terv nem pusztán számok rögzítése, hanem életünk alakulásának alapvető, azt sok tekintetben meghatározó dokumentuma. A tervet jelző számok tájékoztatnak össztársadalmunk közeljövőjének várható alakulásáról s az egyes emberek életszínvonalának változásairól.

A terv olvasása, tanulmányozása kissé a jövőbe pillantás is. Es vajon ki ne lenne erre kíváncsi?

A gazdasági mechanizmus továbbfejlesztéséről a Szovjetunióban

Oroszból fordította: Budavári Judit, Hary Judit, Kovács Katalin, Varsádi Zsuzsa, Vígh Tiborné Mokri Ágnes

312 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: 38,– Ft

ISBN 963 09 2727 6

Az SZKP Központi Bizottságának az elmúlt két-három év alatt tartott ülései, legutóbb pedig Mihail Gorbacsovnak, az SZKP KB főtitkárának beszédei arra utalnak, hogy a Szovjetunióban a gazdasági irányítás, a gazdasági mechanizmus javítása változatlanul napirenden van.

Az ezzel kapcsolatos viták az 1950-es évek második feléig nyúlnak vissza, amikor az SZKP XX. kongresszusa után a közgazdaságtudományban is jelentős fejlődés kezdődött el

A gazdasági irányítás átfogó javítására hozott határozatok hol jobban előtérbe kerültek, hol kevésbé. A gyakorlati megvalósítás is ehhez hasonlóan alakult. Az 1970-es évek azonban az egész világgazdaságban új helyzetet teremtettek Ezzel a kihívással minden nemzetgazdaság szembekerült, és a szovjet gazdaságnak is gyakorlati választ kellett adnia nemcsak a saját gazdaságán belül felmerülő, hanem a világgazdasággal összefüggő kérdésekre is

A kötet az elmúlt három év vitáiból, véleményeiből és beszédeiből közöl válogatást. Célja, hogy a magyar olvasókat is megismertesse a szovjet közgazdászok nézeteivel, azokkal a különböző érvekkel és véleményekkel, amelyek alapján a gazdaságirányítási rendszer változtatását értelmezik.

A vélemények közötti jelentős különbségek azt fejezik ki, hogy a Szovjetunió gazdasági fejlődésének ebben a bonyolult időszakában a változtatás szükséges és aktuális.

A szovjet társadalomnak ugyanis a nagyarányú fejlődés ellenére is érzékeny pontja a gazdaság. Az intenzív fejlesztés, a mezőgazdaság és az élelmiszeripar további korszerűsítésének gondja, az energiaipar és a szállítás sebezhetősége nehezíti a helyzetet.

A vitákból és Mihail Gorbacsov beszédeiből is kivehető, hogy a kivezető utat a gyors műszaki fejlődésben, az érdekeltségi rendszer módosításában, a vállalati önállóság fokozásában, a gazdálkodás hatékonyságának a növelésében és a tervezési rendszer javításában kell keresni

Ezekkel a gondolatokkal ajánljuk olvasóink figyelmébe ezt a válogatást

A hazai áralakulásról

Összeállította Wiesel Iván

348 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára 50,– Ft

ISBN 963 09 2758 6

Korunk egyik legáltalánosabb és talán a legbonyolultabb problémája a pénzromlás Ez nem kíméli sem a fejlett ipari országokat, sem a fejlődő világ gazdaságát, sőt különböző formákban és méretekben a tervgazdálkodást folytató országokat sem. Az infláció mindenhol súlyos gazdasági probléma, és emellett éles társadalmi feszültségeket is okoz Bár általános jelenséggel állunk szemben, mégis az okokban, a mértékben, a befolyásolhatóságban az inflációnak tobb nemzeti sajátossága van

Hazánkban hosszú éveken át az infláció nem képezte vita tárgyát, mert a központi tervgazdaságban a pénzérték stabilitását automatikusan megőrizhetőnek vélték. Az infláció általában rejtett maradt, s az áremelkedésekre nem folyamatosan, hanem ugrásszerűen, szakaszosan kerult sor. Ez a megjelenési mód azonban mit sem változtatott az infláció tényleges hatásán, sőt bizonyos szempontból még károsabbnak bizonyult

Napjainkban Magyarországon az inflációs folyamat nyíltan kifejezésre jut, jelezve azokat az egyensúlyi és arányossági problémákat, amelyek gazdaságunkban fennállnak és surgősen megoldásra várnak A jelenség értékelése és felszámolhatósága körül vita folyik, amit jól tukroznek a kotetben szereplő írások.

A tanulmányok szerzői egy-egy inflációs összefuggést vizsgálnak és arra keresnek választ, hogy ezek milyen hatást váltanak ki a gazdaságban és a társadalomban Keresik azokat a lehetőségeket, amelyek mellett hatékony antiinflációs gazdaságpolitika folytatható.

Izelítőként egy-egy kiemelt kérdés a közolt írásokból együtt kell-e élnünk az inflációval? Mit tehet a pénzpolitika az infláció ellen? Milyen szerepe van az áremelkedésben a cserearányok folyamatos romlásának? A gazdasági reform hozta-e az inflációt? Mi a különbség a deflációs és az antiinflá-

ciós politika között? Milyen eszközökkel valósítható meg az áremelkedés fékezése?

A kötetben szereplő, tudományos kutatások eredményeként született írásokból megismerhetik az olvasók a magyarországi infláció sajátosságait és a pénzromlás folyamatának megfékezésével járó problémákat. A tanulmányok szerzői közreműködnek a magyar gazdaságpolitika antiinflációs irányai kidolgozásában s gyakorlati meghonosításában. Ezért a tanulmánykötet írásai hiteles és elsődleges információt nyújtanak mindazoknak, akiket foglalkoztat ez a probléma és annak leküzdési lehetőségei.

Gazdaságpolitikai füzetek

BONTÓ LÁSZLÓ–CSEMNICZKY JÁNOSNÉ

Iparfejlesztés a hetedik ötéves terv időszakában

Kb 176 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára kb 20,– Ft

ISBN 963 09

A könyv szerzői az ipari ágazattal, tehát a makro- és a vállalati szférával egyaránt foglalkoznak.

Értékelik és elemzik az ipar fejlődését a hatodik ötéves terv időszakában.

A továbbiakban az ipar feladatait foglalják rendszerbe a VII ötéves tervidőszakban, kiindulva az MSZMP XIII kongresszusának az iparra vonatkozó határozatából. Az MSZMP KB 1983 júliusi *Az ipar helyzetéről és feladatairól* hozott határozata tükrében tárgyalják a hetedik ötéves terv időszakára vonatkozó kiemelt feladatokat összefüggésben a gazdaságpolitikai célokkal.

Végül részletesen foglalkoznak az ipari feladatok végrehajtását, az ipari fejlődést elősegítő eszközrendszerrel. Tárgyalják a műszaki fejlesztés, az innováció, a központi gazdaságfejlesztési programok és a gazdaságirányítási rendszer korszerűsítését, valamint ismertetik a vállalati gazdálkodás hatékonyságának növelését elősegítő eszközöket.

A könyv sok fontos információt ad a vállalatok szakemberei részére a stratégiai koncepciók kidolgozásához, szakirodalmi anyagként használható a tömegoktatásban, de hasznos ismereteket nyújt az ipar fejlődése iránt érdeklődőknek is.

MARKÓ ISTVÁN

A kisvállalkozások tapasztalatai

Kb. 128 oldal, 124 x 183 mm, fűzve

Ára: kb 16,– Ft

ISBN 963 09

A kisüzemi termelés és a kisegítő gazdálkodás kérdéseit és országos tapasztalatait összegezi és értékeli a szerző könyvében a gazdaságpolitikai követelmények nézőpontjából. Ismerteti a kisüzemi termelés továbbfejlesztésének társadalmi és gazdaságpolitikai indítékait. Foglalkozik azzal, hogy a kisüzemi termelést és a kisegítő gazdálkodást miként lehet a gazdaságpolitika szolgálatában hasznosítani. Az 1982 és 1983 évi általános tapasztalatokat összegezve részletesen elemzi e termelési forma jelenlegi szerepét, súlyát, továbbá a termelés növekedésére, a nagyüzemi termelés hátterének bővítésére, a gazdálkodás hatékonyságára (a jövedelmezőségre, a ráfordításokra), az eszközök kihasználására, a munkaerővel való gazdálkodásra, a lakossági erőforrások bevonására gyakorolt hatását. Vizsgálja a teljesítmények és a jövedelmek kapcsolatát, a kistermelésnek a tulajdonviszonyokkal való összefüggését. Részletesen bemutatja a kisvállalkozások különböző kialakult formáit az iparban, az élelmiszer-gazdaságban, a kereskedelemben, valamint az infrastruktúra és a szolgáltatások területén. Állást foglal a kisüzemi termelés jövőjével, továbbfejlesztésével összefüggő társadalmi, politikai kérdésekben, felhívja a figyelmet a fennálló veszélyekre, felveti az egyes problémák megoldásának lehetséges módjait, irányát.

A könyv hasznos útmutatás és egyben információforrás a kisüzemi termeléssel foglalkozók számára, a politikai, a közgazdasági és a gyakorlati munkában egyaránt.

JÖRG HEIMBRECHT

A milliárdos ügy

Miniszterek, multik, pénz

Németből fordította Glavina Zsuzsa

Kb 192 oldal, 110 x 180 mm, fűzve

Ára kb 25,– Ft

ISBN 963 09 2777 2

A nyugatnémet szerző (a DKP környezetvédelmi bizottságának vezetője) egy segítőtársával (az *Unsere Zeit* egyik szerkesztőjével) látszatcéget alapít avégett, hogy dokumentumokkal alátámasztva kimutathassa milyen szubvenciókat kap az NSZK-ban a nagyipar közpénzekből Egy – a valóságban nem létező – amerikai vegyipari konszern „megbízottjaiként" miniszterekkel, államtitkárokkal, polgármesterekkel tárgyalnak egy leányvállalat telepítésének feltételeiről Az eredmény milliárdos nagyságrendű ajánlatok

A könyv ennek a sajátos módszerekkel folytatott nyomozásnak a történetét mondja el az ötlet megszuletésétől a „cég" felszámolásáig, illetve a könyv megírásáig

A kötet igen életszagú – bár korántsem rendszerezett – képet ad egy tervezett ipartelepítés lebonyolításához szükséges „előtárgyalások" menetéről, bepillantást nyújtva az itt érvényesülő játékszabályokba, a kapcsolatok szövevényes rendszerébe és kicsit – a minden szovetségi államban – az ipartelepítést menedzselő „fejlesztési társaságok" tevékenységébe is. Értékét a leleplezés erejével ható, hűen közolt beszélgetések, s az ezek alapján született (írásban is dokumentált) telepítési javaslatok adják

A könyv olvasmányosan ad konkrét ismereteket a tőkés gazdaság mai működési mechanizmusainak egyik teruletéről, az állami (külön a szövetségi államok), a városok, kozségek és a nagyvállalatok közötti kapcsolatokról

THOMAS J. PETERS–ROBERT H WATERMAN

A siker nyomában

Angolból fordította Kertész Tibor

Kb 368 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára kb 60,– Ft

ISBN 963 09 2793 4

A világhírű McKinsley tanácsadó és szervező vállalat két munkatársa e kötetben 62 neves, egyesült államokbeli vállalat tevékenységét vizsgálja, sikereik okai után kutatva A kotet ter-

jedelmének nagy részét azok a fejezetek teszik ki, amelyekben a kiválasztott vállalatokat legfontosabb parametereik alapján mutatják be a szerzők Az alfejezetek pedig egy-egy „jó tanácsként" szerepelnek a konyvben jóízű anekdotákkal, idézetekkel egyetemben

A szerzők egyúttal kritikus szemlélettel vizsgáljak a kivalasztott vállalatok tevékenységét Elismerik, hogy e vállalatok szilárd pénzugyi alapokon nyugszanak, egyikuk sem kerult még szembe alaptechnológiájának korszerűségét, ágazatának vagy alágazatának létjogosultságát megkérdőjelező kihívassal A vizsgálat azonban mégsem felesleges, mert ezek a vallalatok jelentős pénzugyi eredményeik mellett olyan működési kultúrával rendelkeznek, amely rendkívuli erőkifejtésre osztonzi új és régi munkatársaikat egyaránt Ennek a működési kultúrának a folyamatos fejlesztése a vállalati stratégia fontos része

E kotettel a vezetéstudomány értékes, gyakorlati szemleletű munkával gazdagszik, Erdeme, hogy olvasmányos, gondolatébresztő Bár elsősorban a kapitalista világ tapasztalatait tukrozi, annak keretei kozott hasznosítható jó otleteket, tanácsokat tartalmaz, mégis érdemes a magyar viszonyok kozott is tanulmányozni Tapasztalatokat szerezhet belőle az a magyar érdeklődő, aki vállalatának innovációs készségét, hatékonyságát vezetési, szervezési és magatartásbeli eszkozokkel is javitani kívánja (A Kozgazdasági és Jogi Konyvkiadóval kozos kiadás)

Nemzetközi kérdések, nemzetközi munkásmozgalom

Szovjet–amerikai csúcstalálkozó

Genf, 1985. november 19–21.
(Dokumentumok)

Kb 80 oldal, 142 × 197 mm, fűzve

Ára: kb. 20,– Ft

ISBN 963 09 2801 9

Hat és fél éves szünet után, 1985. november 19–21-én Genfben újra találkoztak a világ két legnagyobb hatalmának, a Szovjetuniónak és az Amerikai Egyesült Államoknak a vezetői. Ez a kötet egyrészt a csúcstalálkozó dokumentumait közli (a szovjet–amerikai közös nyilatkozatot, Mihail Gorbacsov és Ronald Reagan nyilatkozatát, M. Gorbacsov és G. Shultz genfi sajtóértekezletének szövegét), másrészt közvetlenül a csúcstalálkozó után keletkezett, a csúcstalálkozóhoz és annak értékeléséhez kapcsolódó dokumentumokat (a Varsói Szerződés vezetőinek prágai találkozójáról kiadott közleményt, lord Carrington nyilatkozatát a NATO Tanácsának üléséről, R. Reagannek a Kongresszusban elmondott beszédét, M. Gorbacsovnak a Legfelsőbb Tanács ülésén elmondott beszédét és végül az MSZMP KB december elejei üléséről kiadott közleménynek a genfi csúcstalálkozóra vonatkozó részét).

ANDREJ KOKOSIN–SZ. M. ROGOV

A fehér ház szürke eminenciásai

Oroszból fordította: Panajotu Kosztasz

Kb. 368 oldal + 16 oldal képmelléklet, 142 × 197 mm, kötve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09 2780 2

A könyv a Fehér Ház szürke eminenciásai, az amerikai nemzetbiztonsági tanácsadók (McGeorge Bundy, Walt Rostow, Henry Kissinger, Zbigniev Brzezinski, Richard Allan, William

Clark, Robert McFarlaine) portréjának, politikai pályájának bemutatásával áttekinti az Egyesült Államok külpolitikáját az elmúlt negyedszázadban. A könyv, ahogy azt a szerzők is megállapítják az utószóban, „nem az amerikai külpolitika története". Könyvükben mégis összefoglalják – ha vázlatosan is – az amerikai külpolitika történetét, kiemelve a legfontosabb nemzetközi eseményeket, és megkísérlik a kulcsfontosságú döntések hátterét felvázolni. A szerzők bemutatják az amerikai külpolitikai doktrinák változását, az amerikai külpolitika irányításának sajátosságait, a Nemzetbiztonsági Tanács és a nemzetbiztonsági tanácsadó funkcióit.

Kokosin és Rogov igyekszik személy szerint, emberközelből bemutatni egy-egy nemzetbiztonsági tanácsadót. Tudományos igénnyel, ugyanakkor olvasmányosan, érdekes információkkal is fűszerezve tárgyalják a témát. Olvasmányossá teszi a művet, hogy nemcsak a tanácsadók politikai nézeteit és tevékenységét foglalják össze és értékelik, hanem figyelmet fordítanak a politikusok származására, családi, vagyoni hátterükre, tanulmányaikra.

A könyv megírásához a szerzők állami dokumentumokat, híres politikusok emlékiratait, valamint a nyugati sajtó cikkeit használták fel.

Előszó és utószó segíti a könnyebb eligazodást, az alaposabb tájékozódást.

GÖMÖRI ENDRE

Francótól Felipéig

Nemzetközi Zsebkönyvtár

Kb. 240 oldal, 130 x 196 mm, fűzve

Ára: kb. 32,– Ft

ISBN 963 09 2772 1

A szerző, ismert külpolitikai újságíró, eddigi könyveihez hasonlóan alapos tárgyismerettel, gazdag tényanyagra támaszkodva elemzi Spanyolország gazdasági, társadalmi, politikai helyzetét, annak világpolitikai összefüggéseit. Színesen, olvasmányosan foglalkozik a legbonyolultabb elvi-politikai kérdésekkel is.

Feltárja a lényeget: Spanyolországban felülről irányított társadalmi átalakulás zajlott és zajlik, amely elvezette az országot a Franco nevéhez fűződő fasizmustól a polgári demokráciáig. Vizsgálja, hogy már Franco idején mennyire értek meg a feltételek a polgári demokratikus fordulathoz; a francoista rendszer maga volt a megtestesült anakronizmus Európában.

Gömöri Endre bemutatja a spanyol gazdaság sajátosságait is, ugyanakkor érzékletesen írja le a fasiszta állam működését és a hatalmi struktúra sajátosságait. Külön érdeme, és e tekin-

tetben ez a munka kézikönyv értékű, hogy tudományos igénnyel elemzi a szerző az elmúlt tíz év történetét· a spanyol szocialista párt útját a hatalomhoz, a hadsereg, a király és a francoisták küzdelmét, az egyes politikai személyiségek portréját, a spanyol választási rendszert, a spanyol kommunista pártban lezajló izgalmas fejleményeket, az egyház szerepét és nem utolsósorban a NATO-hoz, illetve a Közös Piachoz csatlakozás történetét Természetesen nem hiányzik a baszk probléma sem a feldolgozott témák közül.

BARACS DÉNES

Társbérlet Párizsban

Kb 192 oldal, 130×196 mm, fűzve

Ára· kb 50,– Ft

ISBN 963 09

A szerző, aki az MTI tudósítójaként több évet töltött Párizsban, ismét a francia politika boszorkánykonyhájába kalauzolja el az olvasót 1981-ben, Mitterrand – franciaországi változások című könyvében a szocialista elnökjelolt győzelmének történetét írta meg – most arról számol be, ami azután kovetkezett, egészen az 1986-os nemzetgyűlési választásokig

1981. május 10-ének mámoros éjszakájától, a tőzsde bezárásától, az első béremelésektől, a kommunista miniszterekkel készült csoportképektől a „fékek behúzásáig", a „szigor" politikájáig, a morózus sztrájkokig, a kommunista miniszterek távozásáig, a tőzsde új lendületéig követi nyomon a remények és kiábrándulások ívét Új-kaledóniai válság, iskola-vita, Rainbow Warrior-botrány, a „főnökök háborúja" a jobboldalon, a szocialisták és a kommunisták új szakítása, az FKP önelemzése, francia atomstratégia – mindenre kiterjed Baracs Dénes írása, amely bemutatja a szüntelenül megújuló francia politikai küzdelem markáns alakjait is.

A szerző elemzi a politikai erők mozgását, amely lehetővé tette, hogy a baloldal ellen létrehozott intézményrendszer visszájára forduljon és szocialista jeloltet juttasson az Elysée-palotába, de szükségszerűvé tette a baloldali egység felbomlását. A konyv nélkülozhetetlen kalauza mindazoknak, akik el akarnak igazodni a tavaszi nemzetgyűlési választások nyomán létrejövő bonyolult francia helyzetben, amikor is az 1988-ig választott államfőnek együtt kell élnie „társbérletben" a kialakuló új többséggel

Nemzetközi munkásmozgalom

BORSI EMIL

A felemelkedés szocialista útján

Kb. 320 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára, kb. 48,– Ft

ISBN 963 09

Ezzel a könyvvel a szerző – az MSZMP Politikai Főiskola docense – az 1975-ben *Az európai népi demokratikus forradalmak* címmel megjelent művét folytatja. Ebben Borsi Emil a szocialista országok kialakulását, az egyes népi demokráciák történetét, a szocialista fejlődés egyes állomásait kíséri végig, 1945-től a népi demokratikus forradalmak győzelmétől napjainkig.

A szerző az összehasonlító és a történeti módszer segítségével új szempontokra mutat rá, új összefüggéseket fedez fel a szocialista országok fejlődéstörténetében. Az objektív feltételek és a nemzetközi viszonyok alakulásának kölcsönhatásában tárgyalja a konkrét történelmi eseményeket: a kommunista pártok útkeresését, a gazdaság és társadalompolitika torzulásait, a szocializmus építésének eredményeit és ellentmondásait. Az ötvenes évek közepétől a szocialista építés új koncepcióját ismerteti nem csupán a nyilatkozatok, hanem az egyes szocialista országok valós gondjainak, eredményeinek figyelembevételével is. Kitér a Varsói Szerződés létrehozására, majd a hatvanas-hetvenes évtizedben a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztésére, a KGST-országok gazdasági kapcsolataira. Végül a szocializmus továbbfejlesztésének belső és nemzetközi feltételeit elemzi a nyolcvanas években, ismerteti a kommunista pártok politikáját, nemzetközi kapcsolatait a nyolcvanas évek új körülményei között

BERECZ JÁNOS

Baráti szövetségben

(Negyedik, bővített kiadás)

Kb. 176 oldal, szöveg közti fotókkal, 150 x 220 mm, fűzve

Ára: kb. 30,– Ft

ISBN 963 09

A nagy októberi szocialista forradalom győzelme óta a Szovjetunióhoz való viszony a magyar történelem központi kérdése.

Berecz János könyvének új, negyedik bővített kiadásában összegzi a magyar–szovjet barátság történetét és tanulságait. A korábbinál részletesebben szól e barátság fontosabb történelmi állomásairól. Új fejezetben eleveníti fel az utóbbi három év eseményeit. A könyv képanyaga is sok érdekes fotóval gazdagodott a bővítés során.

Kézikönyvek

FENCSIK LÁSZLÓ–FÖLDES ISTVÁN–MAKAI GYÖRGY

Politikai kisszótár

(Ötödik, javított és bővített kiadás)

Kb. 432 oldal, 142 × 197 mm, kötve

Ára: kb. 75,– Ft

ISBN 963 09 2800 0

A *Politikai kisszótár* legutóbb 1980-ban jelent meg. A kislexikon a nemzetközi élet eseményeiről, a régebbi és a legújabb politikai fogalmakról, a különféle egyezményekről és megállapodásokról, tanácskozásokról, az eszmei áramlatokról ad rövid tájékoztatást, közérthetően, a lényegre szorítkozva. A külpolitikát, napjaink történelmi, politikai eseményeit figyelemmel kísérő olvasók a kislexikont felhasználhatják ismereteik kiegészítésére; a címszavak hasznos segítséget nyújtanak a politikai fejlemények helyes értelmezéséhez.

A népszerű kézikönyv újabb kiadása az utóbbi fél évtizedben lezajlott nemzetközi és hazai politikai események, változások figyelembevételével készült.

PROBÁLD FERENC–SZEGEDI NÁNDOR

A világ fővárosai

Kb. 256 oldal + 80 oldal képmelléklet, 284 × 197 mm, kötve

Ára: kb. 180,– Ft

ISBN 963 09

A kötet öt világrész több mint másfél száz független államának fővárosát mutatja be írásban és képben. Színesen, de adatszerűségre törekedve ismerteti a városok fekvését, éghajlatát, történetét, gazdasági szerepét, közlekedését, legfrissebb népességi adatait és fontosabb kulturális intézményeit. Szól a városok sajátosságairól, a legjelentősebb épületekről; mindezeket gondosan válogatott képek teszik még érzékletesebbé.

Testvérpártok kongresszusai

A Szovjetunió Kommunista Pártja XXVII. kongresszusa

Jegyzőkönyv

Kb. 400 oldal, 142 × 197 mm, kötve

Ára: kb. 60,– Ft

ISBN 963 09

1986 februárjában tanácskozik az SZKP XXVII. kongresszusa. A kötet tartalmazza az SZKP KB beszámolóját, a Politikai Bizottság tagjainak és póttagjainak felszólalásait, az előadói beszédek nagy részét. Továbbá tartalmazza a kongresszuson elfogadott határozatokat és dokumentumokat, az SZKP KB főtitkárának zárszavát és a megválasztott vezető testületek névsorát. A kötetben olvasható lesz az MSZMP küldöttsége felszólalása, a kongresszuson részt vevő külföldi delegációk és vezetőik névsora.

A Szovjetunió Kommunista Pártja XXVII. kongresszusa

Rövidített jegyzőkönyv

Kb. 160 oldal, 150 × 220 mm, fűzve

Ára: kb. 25,– Ft

ISBN 963 09

A kongresszusi jegyzőkönyv rövidített kiadása tartalmazza a Központi Bizottság beszámolóját, az SZKP KB főtitkárának zárszavát, a kongresszuson elfogadott határozatokat, dokumentumokat és az újonnan megválasztott vezető testületek tagjainak névsorát.

1986 kongresszusokban bővelkedő esztendő lesz. A kiadó az eddigi gyakorlatnak megfelelően hozzáférhetővé teszi a testvérpártok kongresszusainak anyagait. Az egyes kötetek teljes terjedelemben közlik a Központi Bizottság beszámolóját, a párt főtitkárának vitazáró összefoglalóját, a határozatokat és a kongresszuson elfogadott legfontosabb dokumentumokat, az MSZMP képviselőjének felszólalását, valamint a kongresszuson megválasztott új vezető testületek tagjainak névsorát.

1986-ban az alább felsorolt kommunista és munkáspártok kongresszusainak anyagai jelennek meg:

A Csehszlovák Kommunista Párt XVII. kongresszusa
A Kambodzsai Népi Forradalmi Párt V. kongresszusa
Kuba Kommunista Pártja III. kongresszusa
A Lengyel Egyesült Munkáspárt X. kongresszusa
A Mongol Népi Forradalmi Párt XIX. kongresszusa
A Német Szocialista Egységpárt XI. kongresszusa
Az Olasz Kommunista Párt XVII. kongresszusa

Egyenként kb. 100–300 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 15–30,– Ft

Mit kell tudni . . .

Mit kell tudni Ausztriáról?

Írta: Józsa György Gábor

256 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: 33,– Ft

ISBN 963 09 2766 7

Ausztria nem csupán szomszédunk. Magyarország és Ausztria történelme, a két nép sorsa szinte a kezdettől összefonódott. Ma Ausztria az európai semleges országok egyike, szomszédaink közül az egyetlen, amelynek tőlünk különböző a társadalmi berendezkedése. A közös múlt, valamint az eltérő jelen is indokolja, hogy a magyar olvasó megismerje ezt a földrajzilag közeli és mégis a miénktől oly különböző ország múltját és jelenét. A kötet érdekessége, hogy részletesen és mai szemmel tárgyalja Ausztria történetének minden magyar vonatkozású mozzanatát, de természetesen sohasem veszíti szem elől legfőbb célját, hogy önmagában mutassa be — színvonalasan és érdekesen — Ausztria múltját és jelenét, felsorakoztatva az ország társadalmát, gazdaságát, kultúráját érintő minden lényeges, fontos és hasznos tudnivalót.

Mit kell tudni Nagy-Britanniáról?

Írta: Keresztesi János

Kb. 160 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 28,– Ft

ISBN 963 09

A legutóbbi évek során, a kétoldalú kapcsolatok fejlődésével párhuzamosan megnőtt az érdeklődés Nagy-Britannia iránt. Ezt a megnövekedett érdeklődést igyekszik kielégíteni a szerző a *Mit kell tudni sorozat* e kötetével. Felvázolja a szigetország földrajzi jellemzőit, lakosságának összetételét, ír a bevándorlókról, az országban beszélt nyelvekről. Röviden ismerteti Nagy-Britannia történelmét az ókortól napjainkig. Külön teret szentel a Brit Nemzetközösség bemutatásának. Részlete-

sen elemzi Nagy-Britannia gazdasági, társadalmi szerkezetét, politikai életét. Ír a politikai pártokról, tömegszervezetekről, a szakszervezeti mozgalomról. Az olvasó rövid áttekintést kap a brit kultúráról, tudományról, oktatásról. Nagy-Britannia külpolitikáját tárgyalva, részletesen szól a szerző a magyar–brit kapcsolatokról.

Mit kell tudni a nemzetközi szervezetekről?

Írta: Hajnal Sándor–Hárs Ernő–Ravasz Károly

Kb. 256 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 38,– Ft

ISBN 963 09

A modern értelemben vett nemzetközi szervezeti forma a múlt század második felében kezdett kialakulni. Azóta egyre-másra születnek a különböző fontosságú és nagyságú politikai, gazdasági, tudományos, kulturális és egyéb szervezetek. Ebbe a szövevényes, szerteágazó világba – elsősorban a nemzetközi politikai szervezetek világába – kalauzolja az olvasót a „Mit kell tudni . . .?" sorozatnak ez az új, bővített és átdolgozott kislexikon jellegű kötete.

Ország–Világ

DUNAI PÉTER

Kerékpár és kúpkalap

Kb 128 oldal + 16 oldal képmelléklet, 168 × 188 mm, kotve

Ára kb 50,– Ft

ISBN 963 09 2803 5

A könyv anyagát három év gazdag élményanyagából válogatta Dunai Péter, a *Népszabadság* volt hanoi tudósítója Az olvasó megismerheti belőle, hogyan élnek ma a vietnamiak nyomon követheti életüket otthon és a munkahelyen, a piacon és az iskolában Vietnam egykor Délkelet-Ázsia éléskamrája volt Ma, a sok évtizedes háború örökségeként, súlyos gond az ország élelmiszer-szükségletének fedezése Miért jobb az ellátás Délen mint Északon, mit tesznek azért hogy a különbség kiegyenlítődjék? És milyen nehézségek elé állítja ma Vietnamot a túlnépesedés – a fejlődő országok egyik legsúlyosabb gondja? Kőfejtő falvakon, sólepárló településeken őserdőkön át vezetett a szerző útja északtól délre, végig az országon

A kötetet a szerző felvételei illusztrálják

POLONYI PÉTER

Kínai filmkockák

200 oldal + 32 oldal képmelléklet, 168 × 188 mm, kotve

Ára 60,– Ft

ISBN 963 09 2721 7

Polonyi Péter 1954 és 1961 között a Kínai Népköztársaságban folytatta egyetemi tanulmányait Több mint két évtizeddel később, 1983 őszén tért vissza négy hétre a Magyar Televízió forgatócsoportjával Az egykori és a mai élmények szembesítése ez a könyv, amely végigviszi az olvasót a forgatás helyszínein, s nemcsak azzal az élményanyaggal ismerteti meg, amelyet a televíziós sorozatban már láthatott, hanem azzal is, ami abba nem került bele

A csoport összesen hat várost keresett fel Pekinget, Hsziant, Nankingot, Vuhszit, Hangcsout és Sanghajt

Pekingben újra találkozott a szerző régi ismerőseivel, meglátogatta a Peking Egyetemet, tájékozódott a kínai lakáshelyzetről A Zsenmin Zsipao kulpolitikai rovatának vezetőjével Kínának a mai világban elfoglalt helyéről beszélgetett Hszian, az egyik ősi város meglátogatása során kitér Polonyi Péter a múlt mai értékelésére, a mai turizmusra, és természetesen bemutatja a város műemlékeit Vuhszinak nemcsak a természeti szépségeit ecseteli, hanem üzemlátogatásokról is beszámol

Megismerkedhetünk még egyebek között az üdülés és ellátás helyzetével, a családtervezési programmal és az öregek helyzetével.

A kötetet Ráday Mihály operatőr felvételei teszik még színesebbé

SÁROSI ERVIN

Zarándokúton Nyugat-Tibetben

Kőrösi Csoma Sándor nyomdokain

Kb 240 oldal + 16 oldal képmelléklet, 168 x 188 mm, kötve

Ára kb 55,– Ft

ISBN 963 09

1984 márciusa – Kőrösi Csoma Sándor születésének 200 évfordulóját ünnepli az ország Négy magyar – egy orvos, egy mérnök, egy üzemgazdász és egy testnevelő tanár – a tudomány egyik leghősiesebb és legáldozatosabb magyar úttörőjéről kíván méltóképpen megemlékezni, amikor hátizsákosan nekivág Nyugat-Tibet még ma is rejtelmes világának, hogy nyomon kövesse azokat a szinte járatlan gyalogutakat, melyeken Kőrösi Csoma nélkülözések és szenvedések közepette eljutott a zanglai, a phugtáli és a thondei kolostorba Az indiai kormány csak 1975-ben nyitotta meg ezt a szinte kőkorszaki hegyvilágot a látogatók előtt A csaknem 2000 kilométeres gyalogút a Himalája zordon világában, a négyezer, sőt olykor az otezer métert is meghaladó magasságokban nem mindennapi megpróbáltatások elé állította a négy „vándort"

A könyv élménybeszámoló, útleírás formájában szól erről a zordságában is varázslatos világról, az ott élő emberek kuzdelmeiről, szokásairól, a kolostorok életéről

ORTUTAY LOVAS GYULA

Buenos Airestől Mexikóvárosig

Kb 208 oldal + 32 oldal képmelléklet, 168 x 188 mm, kotve

Ára kb 60,– Ft

ISBN 963 09

Ortutay Lovas Gyula, a Magyar Nemzet újságírója a latin-amerikai kérdések szakértőjeként rendszeresen megfordul Latin-Amerikában „A tűzhányók gerillái" címmel 1983-ban könyve is jelent meg a salvadori felszabadító mozgalomról

A szerző 1985. novemberi útja során hét latin-amerikai fővárost keresett fel. Buenos Airest, Montevideót, La Pazt, Limát, Mexikóvárost, Managuát és Havannát Riportkönyvében nemcsak az erre az időszakra eső fontosabb eseményekről ír – az argentínai és brazíliai időközi választásokról, a guatemalai és hondurasi elnökválasztásról, Nicaragua reagálásáról a Contadora-csoport békejavaslataira – hanem olyan általánosabb jelenségekről is, mint a térség országainak óriási arányú eladósodása vagy – ettől nem fuggetlenül – a polgári demokrácia helyreállítása több államban Ortutay Lovas minderről úgy ír, hogy közben beavatja az olvasót több mint másfél évtized során szerzett tapasztalataiba, ismereteibe

Társadalompolitika

KÁDÁR JÁNOS

Válogatott beszédek és cikkek 1956–1986

Kb 400 oldal, 142 x 197 mm, kotve

Ara kb 60,– Ft

ISBN 963 09

A kotetet a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkárának az elmúlt harminc esztendőben szuletett írásaiból ad keresztmetszetet A magyar történelem eddig ritkán látott sikereiben gazdag korszaka bontakozik ki ezekből az írásokból Erzékelhető az a világos politikai vonal, amelynek kovetkezetes megvalósítása kovácsolta ki ezeket az eredményeket E politika egyik alapvető elemérol mondta Kádár János 1961 decemberében

„Azt mondják a nyugati publicisták – mert ők is bokodnek minket, s ez nem is baj, hiszen mi úgy vesszuk őket, mint ingyen munkatársakat, akiket az imperializmus fizet azért, hogy folyton keresgéljék a kommunisták hibáit – nos, most ők azt mondják ezek a Kádárék rendkívul ravaszak, mindenkit be akarnak csapni Mert Rákosiék azt mondták régen aki nincs velünk, az ellenünk van, ezek a Kádárék most azt mondják, hogy aki nincs ellenuk, az veluk van Ilyen »hibákat« említenek mostanában a nyugati publicisták Mi ezt teljes nyugalommal vállalhatjuk Igenis, úgy vesszuk aki nincs a Magyar Népköztársaság ellen, az vele van, aki nincs az MSZMP ellen az vele van, és aki nincs a népfront ellen, az vele van"

Majd 1962-ben a párt VII kongresszusán visszatért erre a gondolatra „ ha az országban az általános politika jó, akkor az iparban, a mezőgazdaságban, a szellemi munka teruletein a szocialista társadalom épul, s aki dolgozik, az a szocialista tarsadalmat építi A nagyvonalúság ez esetben azért jó es hasznos, mert a kommunistáknak – de voltaképpen minden valamennyire normális politikai irányzatnak – arra kell torekedniuk, hogy ne gyarapítsák ellenségeik számát, ne taszítsanak ellenségeik kozé embereket, akik helyzetuknél vagy szemléletuknél fogva saját táborukba hozhatók"

E kötetben olvasható írásokat érdeklődéssel fogadják majd azok, akik aktívan részt vettek az elmúlt harminc esztendő alakításában, de különösen tanulságos azoknak, akik koruknál fogva később kapcsolódtak be a politikai életbe, a magyar társadalom építésébe.

NÉMETH KÁROLY

A párt és a társadalom

Válogatott beszédek, cikkek
1979–1985

Kb. 320 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 50.– Ft

ISBN 963 09 2809 4

Hat és fél év beszédeiből, írásaiból ad válogatást a kötet. Hazánk legfontosabb társadalmi, gazdasági kérdései, a párt előtt álló feladatok, a tömegszervezetek és -mozgalmak helyzete, fejlődése kísérhetők nyomon az egymást időrendben követő megnyilatkozások sorából.

Ez a több mint fél évtized az MSZMP XII. és XIII. kongresszusának, a hatodik ötéves terv előkészítésének, megvalósításának és a hetedik ötéves terv kidolgozásának, az országgyűlési képviselők és a tanácstagok választásának időszaka volt. Ezek az állomások mindig lehetőséget nyújtanak az összegzésre, a számvetésre. (Pl. Az MSZMP XII. kongresszusa előtt [1979]; A kongresszusra készülve [1984]; Tovább a lenini úton [1985]; Felszólalás az országgyűlés 1985. évi őszi ülésszakán; Választási nagygyűlési beszéd Zalaegerszegen 1985 májusában.)

Pártunk központi vezető szervei ebben az időszakban kiemelten foglalkoztak a tömegszervezetek és -mozgalmak helyzetével, a párt ez irányú feladataival. A kötet anyagainak egy része e témákhoz kapcsolódik. (Pl. A szakszervezeti munka fejlesztéséről [1983]; Ifjúság és ifjúságpolitika [1985]; Beszéd a III. országos nőkonferencián [1982]; Felszólalás az úttörővezetők VIII. országos konferenciáján [1983].)

Jelentős szerepet kaptak a kötetben a pártmunka elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozó írások, melyek átfogják annak szinte valamennyi aktuális kérdését. (Pl. Az MSZMP negyedszázados tapasztalata a pártegység erősítéséért folytatott küzdelemben [1981]; Az alapszervezet helye a pártmunkában [1982]; Az MSZMP káderpolitikája [1980]; Felszólalás a pártfegyelmi munkáról szóló tanácskozáson [1981]; Vitaindító előadás a pártdemokrácia kérdéseiről [1985].)

A kötetből hazánk erőfeszítésekkel teli, de összességében eredményes korszaka rajzolódik ki az olvasók előtt.

Oktatáspolitikai dokumentumok 1985

Kb. 128 oldal, 142 × 197 mm, fűzve

Ára: kb. 30,– Ft

ISBN 963 09 2796 9

A könyv az Oktatáspolitikai dokumentumok 1980–1984. című kötetnek s egyben az oktatáspolitikában 1972-ben elkezdődött reformfolyamatnak is a folytatása. Tartalmazza Köpeczi Béla művelődési miniszternek 1985. április 18-án az Országgyűlés elé terjesztett törvényjavaslatát; az 1985. évi I. törvényt az oktatásról; a miniszter országgyűlési zárszavát, valamint a törvény hatályba lépéséről, végrehajtásáról, s egyes jogszabályok hatályon kívül helyezéséről szóló határozatokat.

A szerves egységet alkotó dokumentumok együttes tanulmányozása elengedhetetlen mindazok számára, akik tájékozódni kívánnak a magyar oktatásügy jelenlegi helyzetéről, törekvéseiről és feladatairól.

DR. PIRITYI OTTÓ

Az érdekegyeztetés társadalmi mechanizmusa és intézményrendszere

Kb. 160 oldal, 142 × 197 mm, fűzve

Ára: kb. 30,– Ft

ISBN 963 09

Ismét előtérbe került a gazdaságirányítási rendszer reformja és határozott lépéseket teszünk a korszerűbb, hatékonyabb irányítási formák, szervezeti, működési keretek kialakítására. A szocialista demokrácia útját járva a korábbinál élesebben, nyiltabban jelentkeznek, ütköznek és „egyezkednek" a különféle érdekek. Az érdekegyeztetés társadalmi feltételeiről és kiteljesedő, korszerűsödő intézményrendszeréről szól dr. Pirityi Ottó új könyve, akinek a kiadónál megjelent korábbi munkája, a *Milyen lesz a vállalat 2000-ben* (1984) sikerkönyv lett. Az érdekegyeztetés is olyan témakör, amely a propagandisták, a társadalom- és gazdaságpolitikai kérdések iránt érdeklődők széles táborának figyelmét felkeltheti.

Társadalmi, népgazdasági, vállalati érdekről közismerten sok szó esik, de annál kevesebb a nemzeti, a vállalkozói, a fogyasztói, a munkavállalói, a lakóterületi, fogyasztói-vásárlói érdekről. Hogyan lehet ezeket összehangolni, érvényesülésü-

ket harmonizálni? Mi történik akkor, ha az országgyűlés a nemzet átfogó és távlati érdekeinek, a vállalati tanács a kollektíva szocialista köztulajdonosi érdekeinek, a kamara a vállalatoknak mint vállalkozóknak még inkább valóságos képviselőjévé válik? Hogyan illeszkedik bele az érdekképviseletek rendszerébe a szakszervezet? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre válaszol a könyv.

ILLISZ LÁSZLÓ–POLGÁR TIBOR–BERNÁT JÁNOS

Személyzeti munka – társadalmi környezet

Kb. 176 oldal, 124 x 183 mm, fűzve

Ára: kb. 28,– Ft

ISBN 963 09 2778 0

Napjaink társadalmi, politikai és gazdasági viszonyainak fejlesztése, a szocialista demokrácia kiszélesítése egyre inkább megköveteli az emberek (mint társadalmi lények) szerepének minőségi változását. Ez azt is jelenti, hogy a személyzeti munka tartalmát, céljait és módszereit is meg kell változtatni.

A szerzők elöljáróban áttekintik az elmúlt 25 esztendő káder- és személyzeti munkáját, majd figyelmüket a jelenre irányítják. Sokoldalúan elemzik a megváltozott körülményekhez, az egyre nagyobb követelményekhez igazodó személyzeti tevékenység alakulását. Vizsgálják a szervezeti és érdekeltségi viszonyoknak a személyzeti munkára gyakorolt közvetlen hatását, az egyszemélyi felelősség és a demokratizmus elvének érvényesülését, valamint a vezetők stabilitásával és mozgásával összefüggő tapasztalatokat, különös tekintettel a pályázati rendszerre. Elemzik a kárderutánpótlás tervezésének, képzésének és továbbképzésének a képesítési előírások és a minősítési rendszer alkalmazásának legfontosabb tapasztalatait. Foglalkoznak a munkások és a nők vezetővé nevelésének kérdéseivel, valamint a személyzeti munka demokratizmusának és szakmai színvonalának alakulásával. Szemügyre veszik a napjainkban jelentkező pozitív és negatív tendenciákat, majd a káderpolitikai elvek tükrében elemzik az állami és szövetkezeti vezetőállomány összetételét. Vázolják továbbá a személyzeti munka fejlődésének lehetséges irányait, és az ezzel kapcsolatos legfontosabb feladatokat.

A könyv hasznos segítséget nyújt a vezető beosztásban és a személyzeti területen dolgozóknak egyaránt.

A személyzeti munka kézikönyve

Írta: szerzői kollektíva

(Második, átdolgozott kiadás)

Kb. 352 oldal, 124 x 210 mm, fűzve

Ára: kb. 80,– Ft

ISBN 963 09

A gazdaságfejlesztés mai körülményei között különös jelentősége van annak, hogy mennyire vagyunk képesek hasznosítani, felszínre hozni az emberekben rejlő képességeket.

Az elmúlt néhány évben társadalmi-gazdasági irányítási rendszerünkben olyan jelentős változások mentek végbe, amelyek érintették és érintik a káder- és személyzeti munka egészét, de főleg egyes részterületeit. E változások indokolják a kézikönyv második kiadását.

A kötet rendszerezett és a gyakorlati munkában jól használható ismereteket ad a párt káderpolitikájáról és a kádermunkáról, az állami személyzeti politika és személyzeti munka alapvető céljairól, feladatairól, legfontosabb kategóriáiról s e munka főbb területeiről. Néhány téma: az alkalmasság és a kiválasztás; a munkahelyi beilleszkedés; a munkahelyi oktatás, továbbképzés, nevelés; a minősítési rendszer és a minősítés módszerei; az utánpótlás tervezése és felkészítése; a döntéselőkészítő tevékenység a személyzeti munkában; a vezetők beszámoltatásának rendszere.

Foglalkoznak a szerzők a személyzeti munkában hasznosítható olyan tudományos ismeretekkel is mint a jog szerepe, a szociológiai és pszichológiai ismeretek, a statisztika, a munkagazdaságtan alkalmazása, a felnőttneveléstan, a szervezés- és vezetéselmélet, az egészségügyi kérdések.

Mit kell tudni a magyar ifjúsági mozgalmakról?

Írta: Csikós József, Tóth András

Második, átdolgozott kiadás

Kb. 120 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 20,– Ft

ISBN 964 09 2812 4

Az Ifjúmunkások Országos Szövetsége 1918. december 30-án nagy szavazattöbbséggel elfogadta és kihirdette elszakadását a szociáldemokrata párttól, és alig több, mint egy hónappal a

Kommunisták Magyarországi Pártjának megalakulása után új szervezetet alapított. Olyan politikai jellegű ifjúsági tömegszervezetet hozott létre, amely a KMP támogatásával működött, nyíltan kommunista eszméket vallott, vállalta a harcot a szocialista forradalom győzelméért.

Csikós József és Tóth András könyve végigtekint az ifjúság sok évtizedes harcán. Az 1848-as forradalom és szabadságharc, a márciusi ifjúság, Petőfi és Vasvári neve fémjelzi a hőskorszakot, a kezdetet.

A Tanácsköztársaság győzelme után létrehozták a Kommunista Ifjúmunkások Magyarországi Szövetségét. A KIMSZ-esek fegyverrel védték a Tanácsköztársaságot, annak leverése után aktívan vettek részt a fehér terror elleni harcban, majd az antifasiszta ellenállásban is.

A felszabadulást követő évek ifjúsági szervezeteit is bemutatják a szerzők, majd részletesen szólnak az 1957. március 21-én zászlót bontott Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség tevékenységéről egészen napjainkig.

A kötet második, átdolgozott kiadásának megjelentetését még aktuálisabbá teszi az ez év tavaszán megrendezésre kerülő XI. KISZ-kongresszus. Hasznos és érdekes olvasmány mindazok számára, akik érdeklődnek a közelmúlt történelme, s annak oly fontos és jelentős része, az ifjúsági mozgalom története iránt.

Mit kell tudni az új családjogi törvényről?

Írta: Dr. Hartai László

Kb. 160 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 30,– Ft

ISBN 963 09

A családjogi törvény az a jogszabály, amellyel az állampolgár már születése pillanatában találkozik, érinti életének minden fontosabb mozzanatát, és hat az élet utolsó pillanatáig.

Minden állampolgárt fűz valamilyen kapcsolat a családhoz, amelybe beleszületik, ahol felnevelkedik, házasságot köt, gyermeket nevel – egyszóval leéli az életét. Halála után – a családjogi kapcsolatok eredményeként – legközelebbi családtagjai lesznek örökösei: gyermeke, házastársa, testvére, szülei.

A családban élés jogokkal és kötelezettségekkel jár. Ezek nagy részét bírósági, hatósági (gyámhatósági, államigazgatási) úton érvényesíteni is lehet. E jogokat elsősorban a családjogi törvény szabályozza. Ez a törvény adja az alapját az olyan más törvényeknek, rendeleteknek stb. is, amelyek még érintik a családi jogviszonyokat. Elsőrendű állampolgári érdek

fűződik tehát ahhoz, hogy mindenki ismerje a családdal kapcsolatos jogokat és kötelességeket. Ezek szabályozzák például a házasságkötést, a házastársak jogait, vagyoni viszonyait, tartáshoz való jogát, de éppúgy a szülőknek gyermekeikkel kapcsolatos jogait és kötelességeit is. Rendelkezései alapján döntenek a házassági bontóperekben és ehhez kapcsolódóan a gyermek elhelyezése, tartása, válás utáni láthatása ügyében, sőt a közös lakás válás utáni használatának rendezése, illetve a házastársak közös és külön vagyona megosztásának kérdését tárgyaló perekben is. Ebből a nem teljes felsorolásból is kitünik, hogy egy-egy családjogi perben hozott bírói döntés gyakran életreszólóan meghatározza az érintettek sorsát.

A családjogi kérdések iránti fokozódó érdeklődést igyekszik kielégíteni ez a könyv, amelynek külön aktualitást ad az a körülmény, hogy a közeljövőben kerül az Országgyűlés elé a családjogi törvény módosítását tartalmazó törvényjavaslat, amely várhatóan jelentős változásokat tartalmaz. A szerző felhívja a figyelmet az új jogszabályi rendelkezésekre, megmagyarázza azok lényegét, és eligazítja a törvény útvesztői közt mindazokat, akik mint szülők, ügyfelek, peres felek, nap mint nap találkoznak vele ügyes-bajos dolgaik intézése során. (A Magyar Nők Országos Tanácsával közös kiadás.)

Magyarország megyéi

Kötetenként kb. 264 oldal + 32 oldal képmelléklet, 142 × 197 mm, kötve

Ára: kb. 38,– Ft

A hazánk megyéit bemutató sorozatban 1986-ban előreláthatóan négy kötet jelenik meg: Borsod-Abaúj-Zemplén, Somogy, Vas és Zala megyékről.

E könyveket is – a sorozat előző köteteihez hasonlóan – az adott megyében élő szerzők írták, akik benne élnek szűkebb pátriájuk társadalmában. Hitelesen mutatják be megyéjük történetét, földrajzát, gazdaságát. Képet adnak a közoktatásról, a közművelődésről, a tudományos életről, az egészségügyről, a testnevelésről és a sportéletről. Megismertetik az olvasót a megyék műemlékeivel, természeti tájaival.

Szemléletes fotók, ábrák, statisztikák teszik eredetivé és színvonalassá a köteteket.

Távlatok

ÁBRAHÁM KÁLMÁN

Környezetünk

Kb. 80 oldal, 130 x 196 mm, fűzve

Ára: kb. 15.– Ft

ISBN 963 09

Valamikor a föld, a növények és az állatok, az egész természet az emberiség létének biztosítása érdekében kényesen kezelt érték volt. A fejlődés során az ember beleavatkozott a természet rendjébe, s fel nem mérve ennek következményeit, elhatározta, hogy legyőzi a természet erőit. A civilizáció, a technikai haladás árnyoldalaként életterünket elszennyeztük, az emberiség ősi lakóhelye ma már védelemre szorul. A környezet ilyen mértékű szennyezése már önmagunk mérgezése, és a védekezés önvédelem.

Korunkban a béke és háború kérdése, az éhezés és a túlnépesedés mellett az emberiség legnagyobb problémája környezetének megóvása. A technikai haladással, az ipari tevékenység fejlődésével az ember egyre nagyobb mértékben szennyezi a levegőt, a vizet, a talajt; pusztulnak az állatok, az élőlények, veszélyben az erdő, a földet borító zöldtakaró és közben óriási mennyiségű hulladék halmozódik fel (az élővilágra veszélyes mérgező hulladékok is!), amit a természet már nem képes feldolgozni.

Mindezek felismeréséig már eljutottunk, de a hatékony védelem érdekében, társadalmunk mozgósításához ismernünk kell az ökoszintézis, az ökológia legfontosabb törvényszerűségeit, a körülöttünk levő természeti elemek szoros egyensúlyi összefüggéseit, a biológiai egyensúly megbomlásának veszélyét.

Ehhez kíván e könyv is néhány gondolattal hozzájárulni. Ennek jegyében foglalkozik a szerző a termőföld, az alapkőzet, az ásványvagyon védelmével, a talajok savanyodásával, az erózióval, a deflációval, a bányászattal és ezek negatív hatásaival. Ismerteti a felszíni és felszín alatti vizek védelmének kérdéseit, sorra veszik a levegőtisztaság, az élővilág, a táj és a település védelmét.

KŐSZEGFALVI GYÖRGY

Településeink szellemi arculata

Kb. 80 oldal, 130 x 196 mm, fűzve

Ára: kb. 15,– Ft

ISBN 963 09

Településeink, különösen városaink életében, fejlődésében, sorsuk mindenkori alakulásában meghatározó szerepe volt, van és még inkább lesz a jövőben a szellemi életnek: a kiművelt emberfőknek, a magasabb iskolai végzettségű és szakmai kvalifikációval rendelkező embereknek; valamint az intézményeknek is, melyek az oktatás, művelődés, a kulturális élet sokrétű megnyilvánulásainak, a tudománynak a hordozói, közvetítői. Az általuk teremtett légkör, szellemi atmoszféra városainknak mindenkor sajátos arculatot kölcsönzött és kölcsönöz. Egyedi, gyakran pótolhatatlan vonásokkal ruházza fel az adott város, település közösségének életmódját, formálja magatartását, irányítja újat akaró törekvéseit. A települések, különösen a városok szellemi arculatának gyakran messzi vidékekre kisugárzó hatása van. Nagy tájegységek, országrészek életét befolyásolja, formálja, s az esetek jelentős részében maradandóan meghatározza.

Társadalmi-gazdasági fejlődésünk mai szakaszában, s a jövőben még inkább döntő szerepe van annak, hogy milyen településeink, s különösen városaink szellemi arculata: vannake, mennyien és milyen szerepet töltenek be fejlődésükben a kiművelt emberfők? Hogyan működnek a szellemi élet intézményei, műhelyei? Segítik-e a települések fejlődését, motorjai-e a népesség sorsának jobbrafordulását szorgalmazó tetteknek, törekvéseknek? Vagy netán „parttalan" életükkel alig észrevehető a szerepük a helyi közösségek életében, emberimorális magatartásában, megnyilvánulásában.

A könyv alapkérdése: hogy alkalmasak-e városaink az újabb ismeretek, tudományos és kulturális eredmények befogadására és közvetítésére közelebbi-távolabbi vidékek felé. Lehetnek-e hordozói a gazdaság megújulásának, az új szellemi kultúra központjainak?

A *Távlatok* sorozatban megjelenő könyvben Kőszegfalvi György e kérdések megválaszolására vállalkozik. Közérthetően, oldott stílusban mutatja be a témát, annak néhány karakterisztikus elemét, gondolkodásra késztetve, de mindenképpen hasznos ismereteket közvetítve az érdeklődő olvasóknak, szakembereknek egyaránt.

SZEPESI GYÖRGY

Népesedés ma és holnap

Kb. 80 oldal, 130 x 196 mm, fűzve

Ára: kb. 15,– Ft

ISBN 963 09

1981 óta hazánk népessége fogy. Ez a jelenség rajtunk kívül mindössze két-három országban fordul elő annak ellenére, hogy számos fejlett országban alacsony a születések száma. Mi okozza a népesség fogyását? A születések alacsony vagy a halálozások magas száma? Úgy tűnik, hogy rövid távon az utóbbi a fő ok. Miért magas nálunk a halandóság? Miben hasonló, miben tér el a halandóság irányzatainak alakulása a hozzánk hasonló fejlettségű országoktól? Életmódbeli vagy egészségügyi problémáról van szó? Kevés-e a gyermek nálunk? Miként alakult az elmúlt 30–40 évben a családok összetétele? Van-e szerepe a női foglalkoztatottságnak a családok gyermekvállalásában?

Milyen esélyeink vannak? Megállítható-e egyáltalán a népesség csökkenése és mikorra? Mit kell tennünk a magas halálozási arányszám mérséklése érdekében? Van-e ésszerű lehetőség arra, hogy a családok átlagos gyermekszáma növekedjen? A probléma buktatói: az önálló családtervezés, a rétegek közötti termékenységi különbségek, a felelős gyermekvállalás.

A népesedés és az anyagiak függvényében vizsgálja a szerző az anyagi viszonyok szerepét a jövedelem, a lakáskörülmények, szolgáltatások, és a születésszám alakulásában. Ezzel kapcsolatban egy kis nemzetközi kitekintésre is sort kerít Szepesi György. Majd felteszi a kérdést, hogy befolyásolható-e egyáltalán a családok gyermekvállalási szándéka?

A továbbiakban áttekinti a népesedéspolitikai határozatot. Elemzi, hogy milyen megfontolások húzódtak, illetve húzódnak meg az 1978-as, illetve 1984-es népesedéspolitikai határozat mögött. Miben egyezik meg a kettő és miben tér el.

Végül néhány kényes kérdést is felvet, pl.: fenyeget-e a nemzethalál, „kicsi vagy kocsi, egyke vagy egy se, biológiai vagy szociális minőség"?

A kérdések felvetésén túl igyekszik választ is keresni a mindnyájunkat foglalkoztató problémákra, és felvázolja azok megoldási lehetőségeit is.

GYENIS JÁNOS

Szövetkezeteink a 21. század küszöbén

Kb. 128 oldal, 130 x 196 mm, fűzve

Ára: kb. 15,– Ft

ISBN 963 09

Pártunk szövetkezeti politikája – a szövetségi politika különböző területei, a gazdaságirányítás fejlesztése, az agrárpolitika mellett – számos olyan pozitív tapasztalatot rejt magában, ami nemzetközileg is figyelemre méltó, egyértelműen elismert és hasznosítható, s gazdagítja a szocialista építés marxi–lenini elméletét.

A szövetkezeti szektorok jelentős szerepet töltenek be a mezőgazdaságban; az ipar kis- és középvállalati rendszerében, az egyes ipari ágazatokban; a kis- és a nagykereskedelemben, különösen a falusi kereskedelemben; a lakásépítésben és -fenntartásában, az üdülőépítésben és -fenntartásában; a lakossági pénz-, hitel-, takarékügyekben.

A felsoroltakon kívül még számos területet (garázs- és műhelyépítés és -fenntartás, iskolások szövetkezetei, kertszövetkezetek, szakcsoportok stb.), gazdasági feladatot (export, műszaki fejlesztés, innováció stb.) és társadalmi funkciót (demokrácia, önigazgatás, társulások, egymás segítése, nemzetközi kapcsolatok, érdekvédelem stb.) említhetnénk, ahol számottevő szerepe és jelentősége van a szövetkezésnek.

A szövetkezés hazai és nemzetközi távlatát bemutató könyvnek külön aktualitást ad, hogy 1986 végén tartják szövetkezeti ágazataink soron levő kongresszusát.

Pártépítés, pártoktatás

A pártdemokrácia kérdéseiről

Kb. 40 oldal; 125 x 180 mm, fűzve

Ára: kb. 15,– Ft

ISBN 963 09 2813 2

A kötet az 1985. november 21–22-én rendezett országos elméleti tanácskozás anyagát adja közre.

A már rendszeressé váló elméleti tanácskozásnak először volt témája a párt, s ezen belül a pártdemokrácia érvényesülése és fejlődési lehetőségei, mint ami kihat a szocialista demokrácia, a politikai intézményrendszer egészére, befolyásolja annak helyzetét, működését, kezdeményező és integráló szerepével meghatározza a fejlesztés irányát, fő követelményeit, tartalmát.

A tanácskozás résztvevői három szekcióban egyrészt áttekintették – alapvető tanulságként – megtett történelmi utunk és a testvérpártok tapasztalatait; másrészt a pártdemokrácia helyzetét a társadalom egészének tükrében; valamint a témához kötődően a párt belső életének és működésének folyamatait.

A kötet tartalmazza Lakatos Ernő megnyitó beszédét, Németh Károly vitaindítóját, a szekciók munkájáról szóló összefoglalót.

Szervezeti kérdések a Magyar Szocialista Munkáspártban

Szerkesztette Látos István

(Második, átdolgozott kiadás)

Kb 160 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára kb 25,– Ft

ISBN 963 09

Mint a cím is utal rá, a kötet a pártszervek és pártszervezetek működésével kapcsolatos szervezeti kérdések összefoglalását tartalmazza Ismerteti a párt szervezeti szabályzatát, a párt programjának és szervezeti szabályzatának összefüggéseit Részletesen tárgyalja a szervezeti felépítés és az irányítási rendszer kérdéseit, sok gyakorlati problémára is választ adva

A könyv olyan, a pártszervek és szervezetek működésével kapcsolatos kérdésekkel is foglalkozik, mint például a pártmunka tervezése, a döntés, az állásfoglalás, az irányelv és ezek különbözősége stb Feldolgozza a pártszervek és szervezetek hatáskörével, feladatkörével kapcsolatos kérdéseket

E témák részletes kifejtése mellett a könyv tartalmazza a szervezeti szabályzat teljes szövegét és több szervezéspolitikai határozatot is

A pártalapszervezet tisztségviselői

II. rész

Kb 144 oldal, 150 x 220 mm, fűzve

Ára kb 15,– Ft

ISBN 963 09

A kötet az 1985 elején azonos címen megjelent kézikönyv második része Az első rész tartalmazta az alapszervezeti titkár, szervezőtitkár, agitációs és propagandafelelős, tömegszervezeti felelős, termelési felelős legfontosabb feladatainak leírását Ez a második kötet folytatja az alapszervezet választott és megbízott tisztségviselői tennivalóinak bemutatását A pártmunkát segítő kiadványok – a népszerű nevén „csíkos sorozat" – között megjelenő összeállítás az információfelelős, a gazdasági felelős, a pártcsoportbizalmi és a propagandista, valamint a politikai irodalom terjesztőjének munkáját, általánosítható feladatait foglalja össze, természetesen nem mentve

fel ezzel a tisztségviselőket attól, hogy a helyi sajátosságokat figyelembe véve önállóan, kezdeményezően tevékenykedjenek, lássák el tisztségüket.

LÓTH LÁSZLÓ

Az audiovizuális eszközök alkalmazása a politikai képzésben

Kb. 128 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 12,– Ft

ISBN 963 09

Napjainkban mindinkább társadalmi igénnyé válik a tartalmában, módszereiben és eszközeiben is korszerű, fejlett képzés. Különösen fontos ez a politikai oktatás területén, ahol az igen sokrétű ismeretanyagot nem elég csak megtanítani, hanem az egyének tudatának, meggyőződésének formálását is szem előtt kell tartani.

E folyamatban igen fontos szerepet játszanak az audiovizuális eszközök, amelyek segítségével a rendelkezésre álló – rendszerint kevés – idő alatt egyre több ismeretanyagot kell elsajátíttatni.

A szerző áttekinti az említett eszközök fejlődési útját egészen a napjainkban már jelen levő, de a jövőt képviselő számítógépekig. Jellemzi az egyes eszközöket, azok felhasználási lehetőségeit és alkalmazási tapasztalatait. Kiemelten foglalkozik a korszerű informatikai eszközök családjába tartozó videoés számítástechnika ismertetésével, azok alkalmazásának módszertani megfontolásaival. Vizsgálja a politikai képzési folyamat sajátosságait, különös tekintettel a szemléletesség–szemléltetés didaktikai elvének érvényesülésére a különböző képzési formákban.

A könyvet elsősorban a politikai, társadalomtudományi területen dolgozó propagandisták, oktatók, oktatásszervezők figyelmébe ajánljuk. Jól használható módszertani segédkönyvként is, mivel a példák felsorakoztatásával megkönnyíti a szemléltetés megtervezését a foglalkozásokon.

NAGY ANDOR

A tömegkommunikációról propagandistáknak

Kb. 96 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 12,– Ft

ISBN 963 09 2821 3

A tömegkommunikációs eszközök a világban való tájékozódás döntő, s egyben a leggyorsabb csatornái. A politikai oktatás, amely ugyancsak a világban és a napi eseményekben való biztosabb, jobb eligazodást segíti, eredményesen használhatja a tömegkommunikációs eszközöket, a bennük rejlő lehetőségeket. Ahhoz, hogy a kísérletek sikerrel járjanak, feltétlenül meg kell ismerni a tömegkommunikációs eszközök alkalmazásának módszereit is.

Ebben nyújt igen nagy segítséget Nagy Andor könyve, amely a tömegkommunikációs eszközöknek a politikai nevelésben történő felhasználásáról, történeti, elvi és módszertani kérdéseiről szól. Értelmezi a tömegkommunikációs folyamatokat, tisztázza a témakörhöz tartozó alapfogalmakat s ismerteti a tömegkommunikációs eszközök létrejöttének történetét. Közérthető formában összefoglalja mindazt, amit a propagandistáknak a tömegkommunikációról tudniuk kell ahhoz, hogy a politikai munkában, a politikai nevelésben alkalmazni tudják.

MONTÁGH IMRE

Figyelem vagy fegyelem?

Az előadói készség fejlesztése

Kb. 112 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 12,– Ft

ISBN 963 09 2785 3

„Egy ünneplő ruhás, kövérkés férfi áll a vörös drapériás asztal mögött (az asztalon egy kancsó víz két pohárral), és szavanként tagolva mondanivalóját, emelt hangon felolvas. A hallgatóság »pozitív« arccal ül, és úgy tesz, mintha figyelne. Valójában azt lesi: hány lap van még hátra. A szónok azonban rafináltan a paksaméta alá teszi a felolvasott lapokat – a közönség tehát csak találgathat afelől, vajon meddig tart még a megpróbáltatás."

Az idézett sorok Montágh Imre új könyvének első mondatai. A gyakorlati példákkal illusztrált, olvasmányos stílusban megírt szakkönyvben megismerhetjük az előadói magatartás

nyilvánvaló és rejtett hatáselemeit. Tanácsokat kaphatunk az öltözködéstől a hanghordozásig mindarra, ami az előadói tevékenységet javíthatja, színvonalát emelheti. A kommunikáció és a metakommunikáció, a verbális és a nonverbális kifejezőrendszer alapszabályain kívül megismerhetjük a testtartás, a gesztus, a mimika, a tekintet és a hang tudatos és tudattalan kódrendszerét. A szerző színészpedagógiai tapasztalatainak birtokában bevezeti az olvasót a magatartáselemzés, a személyiség-kiteljesítés gyakorlatába, és rendelkezésére bocsátja beszédtechnikai gyakorlatait, amelyeket a szónokképzés különböző területein alkalmaz

A könyvet mindazoknak ajánljuk, akik sokat szenvedtek már unalmas felolvasások hallatán, s – mint előadók – nem akarják embertársaikat hasonló szenvedéseknek kitenni

ZRINSZKY LÁSZLÓ

A politika tanítása – tanulása

Kb. 320 oldal, 150 x 220 mm, fűzve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09

Az elmúlt években több jelentős állami és párthatározat született az oktatás fejlesztésének feladatairól, valamint a felnőttek szakmai és politikai továbbképzésének szükségességéről, a lehetőségek biztosításának megteremtéséről.

E cél megvalósításához, konkrétan a felnőttek politikai képzéséhez és továbbképzéséhez, a káderképzés pedagógiájához kíván segítséget nyújtani a kötet, melyben a szerző, együtt tárgyalva a különböző oktatási formák pedagógiai kérdéseit, megteremti az ismeretközlő és feladatokat nyújtó, problémákat támasztó, valamint az önellenőrzést szolgáló mozzanatok egységét.

Elemzi a politikai pedagógia tárgyát és sajátosságait, s a képzés helyét a propaganda rendszerében Foglalkozik a felnőtt személyiség jellemzőivel, a felnőttek világnézeti, politikai nevelhetőségének kérdéseivel és módszereivel, a politikai tananyagtervezés problémájával. Vizsgálja a propagandista–hallgató viszonyt, hangsúlyozva ebben a propagandista személyiségének fontosságát. Végül a politikai képzés folyamatán belül ismerteti a különböző didaktikai és tömegkommunikációs eszközök felhasználásának lehetőségeit, az eredménymegállapítás és értékelés követelményeit Nem előírásokat, recepteket ad, hanem elsősorban szemléletet, módszertani segítséget nyújt propagandistáknak és pedagógusoknak egyaránt.

A könyv – amelyet gazdag irodalomjegyzék is kiegészít – sokoldalúan használható ismeretforrás és tanulásirányító eszköz.

Irodalom

Szülőföldem: Magyarország

Irodalmi antológia

Válogatta és szerkesztette Erki Edit

Kb 400 oldal, 142 x 197 mm, kotve

Ara kb 50,– Ft

ISBN 963 09

A magyar irodalomban mindig is erőteljes és szép hagyománya volt a szulőföldhoz való kotődés írói megfogalmazásának A hazaszeretet legkonkrétabb, legkozvetlenebbul átélhető kifejezése nyilvánul meg azokban a vallomásokban, amelyek a gyermekkor tájait, ízeit, hangulatait, az emberré formáló élményeket gyűjtik csokorba Nem váltak hűtlenné ehhez a hagyományhoz a mai, élő magyar irodalom jelesei sem, szinte nincs is olyan koltőnk, írónk, akinek életművében ne találnank – és rendszerint a legmélyebb, legművészibben megformált írások kozott – olyat, amely ehhez a témakorhoz kapcsolodik Magyarországnak jóformán minden tája, tájegysége, varosa felbukkan valakinek az emlékezésében, s az írások hangvételének skálája is igen széles A gyongéd, lírai vallomástol a szigorú, onkritikus vizsgálódásig, a riportszerű oknyomozástól az ironikus felhangú nosztalgiázásig, majdnem-novellától a majdnem-prózaversig szinte minden tónus és műfaj előfordul ebben a reprezentatív antológiában

A teljes felsorolás igénye nélkul tobbek kozott Agh István, Benjámin László, Bertha Bulcsu, Csanády Imre, Cseres Tibor Csoóri Sándor, Csorba Győző, Csurka István, Galgoczi Erzsebet, Illés Endre, Juhász Ferenc, Kardos G Gyorgy Karinthy Ferenc, Kertész Akos, Mándy Iván, Nemes Nagy Agnes, Orbán Ottó, Ottlik Géza, Sánta Ferenc, Sőtér István, Szakonyi Károly, Száraz Gyorgy, Tatay Sándor írásait olvashatjuk a kotetben

VASZILISZ VASZILIKOSZ

A csodagyógyszer

Görögből fordította: Ádám Péter

Kb. 236 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 40,– Ft

ISBN 963 09 2795 0

A nagy sikerű „Z" szerzője ismét konkrét esetet dolgoz fel új regényében. Görögországban a ciprusi kaland és a fasiszta junta bukása után bizonytalanság, csodaváró hangulat alakult ki. Ebben a helyzetben tűnt fel egy Giorgos Hyperomos nevű ügyvéd, aki Kos szigetén, Hippokratész egykori szentélye közelében egy minden betegséget gyógyító elixírt fedezett fel. A folyadék a Kos szigetén található sziklák porát tartalmazta vízben oldva, s természetesen semmilyen tényleges gyógyító hatása nem volt. Az egyszerű, babonás görög parasztok azonban, akiknek mind ez ideig nélkülözniük kellett a korszerű egészségügyi ellátást, csodát reméltek az elixírtől, s rajongó hívéül szegődtek.

Hyperomos nemcsak sarlatán, de jobboldali monarchista is volt, aki csalással szerzett népszerűségét eszméi propagálására használta fel. Ingyen osztogatta a csodaszert a fővárosi középületek előtt és másutt szerte az országban, s közben a polgári demokrácia és a köztársaság ellen uszított. Szédelgései hosszú ideig nem lepleződtek le, mert egy 12 tagú „szervező bizottság" állt mögötte, mely befolyásos nagytőkésekből és monarchista katonatisztekből állt.

Vaszilisz Vaszilikosz, a világszerte ismert, népszerű író feszült stílusban írja le a „csodás" gyógyulásokat, s egy-egy sors bemutatásával érzékelteti azt a társadalmi helyzetet, melyben a „csodatevő" kultusza kialakulhatott. A könyv keserű szatíra a görög politikai életről és egészségügyi ellátásról, tágabb értelemben véve pedig az emberi hiszékenységről. A regény sikerre számíthat az értékes, egyszersmind olvasmányos műveket kedvelő olvasók körében.

VALERIJ KUBASZOV

A kozmosz érintése

Oroszból fordította: Dandé Krisztián

Kb. 140 oldal + 32 oldal színes és fekete-fehér képmelléklet, 150 x 220 mm, fűzve

Ára kb. 50,– Ft

ISBN 963 09 2756 X

Az ismert űrrepülő, a Szovjetunió hőse, könyvében a szovjet–magyar közös űrrepülés példáján mesél a legénység felkészítéséről, az űrrepülők munkájáról általában, azokról a bonyolult és egész embert kívánó feladatokról és helyzetekről, amelyek a ma űrrepülésének és űrkutatásának résztvevőire várnak.

Részletesen megismerkedhetünk a különböző kísérletek gyakorlati oldalaival, azzal a szereppel, amelyet a szocialista országok ipara és kutatóintézetei az Interkozmosz-program megvalósításában játszanak. E program sok érdekes tudományos kísérletének sajátosságáról, az orbitális űrállomásokon végzett munka jelentős népgazdasági hasznáról is szól a szerző.

Részesei lehetünk az űrrepülés dolgos, „izzasztó", mulatságos és felemelő pillanatainak, az emberi tudás, akaraterő, a helyzetfelismerés, a találékonyság, az űrhajós professzionalizmus megnyilvánulásainak. Izelítőt kapunk a közös űrrepülések előtörténetéből: az ötlet megszületésétől a tervek kidolgozásán, a Szojuz–Apollo-legénység felkészítésén keresztül a szocialista országok űrhajósaival folytatott repülésekig. Mindezt érzékletesen írja le az űrhajós szerző, és kitér a világűrben fellépő lelkiállapot-változásokra, amelyek a merőben idegen körülmények között megfeszített munkát végző emberekben fellépnek, továbbá ezen lelkiállapotok feloldódására a kollégákkal, barátokkal való találkozáskor az összecsatolásoknál.

A kötetet sok színes kép illusztrálja. (Az Ifjúsági Könyv- és Lapkiadó Vállalattal közös kiadás.)

VALENTYIN PIKUL

Rekviem egy hajókaravánért

Oroszból fordította: Recski Ágnes

Kb. 192 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 32,– Ft

ISBN 963 09 2798 5

A lett származású Pikul Szovjetunió-szerte ismert író: főleg történelmi tárgyú regényeket, dokumentumregényeket ír.

Új könyvében a nagy honvédő háború egyik kevéssé feldolgozott epizódjához nyúl vissza. A regényben tárgyalt eseményekhez személyes emlékek is fűzik: mint hajósinas, majd matróz az északi flottánál szolgált, és maga is tanúja volt az USA-ból érkező hajókaravánok sorsának.

Ezek a karavánok 1942-ben indultak el az Egyesült Államokból hadianyaggal és élelemmel megrakva, Izland érintésével Murmanszkba. Az angol kormány megszegte a magára vállalt lend-lease szállítások kötelezettségeit, megfosztotta a nagyobbrészt angol és amerikai hajókból álló konvojt az őrzővédő kísérettől. Ennek kettős célja volt: a Churchill-kormány egyrészt így szándékozott bizonyítani Rooseveltnek és Sztálinnak, hogy a fegyver- és hadianyag-szállítmányok eljuttatása a Szovjetunióba ily módon lehetetlen S akkor leállítják a további szállításokat. Másrészt Dudley Pound, az angol flotta főparancsnoka arra számított, hogy a fegyveres kíséret nélkül útnak indított, kiszolgáltatott hajókaraván kihajózásra készteti bázisáról a német tengeri flotta vezérhajóját és büszkeségét, a Tirpitz-cirkálót, és így lehetőség nyílik a megsemmisítésére A karaván elindult és a nyílt tengeren elmaradtak mellőle a kísérő naszádok, a láthatáron pedig feltűntek a német rombolók és a haditengerészet repülőgépei . . .

A kiszolgáltatott és védtelen karavánból csak egyetlen hajó menekült meg . . .

(Az uzsgorodi Kárpáti Könyvkiadóval közös kiadás.)

LEONYID MLECSIN

A Walhalla-terv

Oroszból fordította: Gellért György

152 oldal, 112 x 197 mm, fűzve

Ára: 35,– Ft

ISBN 963 09 2754 3

Leonyid Mlecsin fiatal szovjet prózaíró, publicista, politikai újságíró; műveit publikálták már angol, spanyol, francia és japán nyelven is. Kedvenc műfaja a valóságos tényeken alapuló politikai krimi. Erénye a bonyolult, szerteágazó szálak precíz vezetése, a tömör és találó stílus, a rendkívüli helyismeret a Távol-Kelet országaiban, elsősorban Japánban, a fordulatos és érdekfeszítő cselekmény, a nagy politikai és történelmi tárgyi tudás.

E könyve is egy bűnügyi regény kereteibe helyezett tényfeltárás és oknyomozás a világ újfasiszta erőinek akcióiról, „Barna Front" nevű nemzetközi szervezetükről, az egyes országok – Olaszország, Spanyolország, az USA, az NSZK, Belgium, Dánia, Svájc – újfasiszta csoportosulásai közötti élénk kapcsolatokról.

A regény cselekményébe a szerző beleszövi a közelmúlt olyan megrázó eseményeit, mint a CIA támogatta Tejero-puccskísérlet Spanyolországban, a torinói ügyészhelyettes meggyilkolása, amelynek hátterében ugyancsak a neofasisztákkal szimpatizáns, nagyon magas társadalmi poziciójú személyiségek (például a volt feketeinges főügyész) állnak, továbbá a francia Occident-csoport robbantási hullámai, valamint a neofasiszták „katonai klubjainak" szinte deklarált „hadgyakorlatai", tüntetései és nagygyűlései Nyugat-Németországban, amelyek minden nyiltságuk és arcátlanságuk ellenére a hatalom és a rendőri szervek részéről rendkívül kegyes elbánásban részesültek. A fő hangsúlyt azonban a volt szövetségesek – Japán és Németország – hasonló beállítottságú erőinek szoros kapcsolatára helyezi, melyet a nyugat-németországi „radikális" erők az Antikomintern Paktumtól örököltek.

A háború után egyes volt nácik Japánban leltek menedékre, és azóta is a kapcsolatfelújításon fáradoznak – igaz, most már egészen más szintű kapcsolatokról van szó. A „Nagy Japán Feltámadás" nevű radikális szervezet mindenkit szívesen lát a soraiban, akinek nézetei megfelelnek a szervezet programjának.

A program megvalósításának gyakorlati lépései is felfedezhetők már: a latin-amerikai partok közelében, pontosabban fel nem derített helyen, ahol egy tudós-csoport dolgozik . . . A CIA minél több információt akar szerezni az úgynevezett Walhalla-tervről, amelyről feltételezhető, hogy a Nagy Japán Feltámadás szolgálatában áll . . .

(Az uzsgorodi Kárpáti Könyvkiadóval közös kiadás.)

G. ALEKSZEJENKO–M. BABIDOVICS

Fényjelek a hegyek között

Oroszból fordította: Lusztig Károly

264 oldal + 12 oldal képmelléklet, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: 35,– Ft

ISBN 963 09 2698 9

A szovjet szerzőpáros műve irodalmi igényű történelmi forrásmunka a kárpátaljai partizánmozgalomról.

Több évtizedes helytörténeti kutatómunkát végeztek, megszólaltatták a szemtanúkat, közzétették az egyes csoportok bevetésére vonatkozó magyar és szovjet dokumentumokat. Sikerült adatokat feltárniuk az egyes partizánosztagok, illetve harcosaik sorsáról, melyek eddig ismeretlenek voltak a magyar olvasók előtt.

1938 és 1941 között Kárpátalján szervezett partizánmozgalom bontakozott ki. A Szovjetunióból ejtőernyőn ledobott szervező tiszteknek és az illegális kommunistáknak sikerült

egyre több embert maguk mellé állítaniuk, s az ellenállók a Vörös Hadsereg bevonulásáig sorozatos fegyveres akciókat hajtottak végre.

A könyvben a kárpátaljai partizánharcokról kibontakozó kép kevésbé romantikus, mint amit a regényekből és filmekből ismerünk. Nem kétséges azonban, hogy az itt leírt vég nélküli menetelések, nélkülözések és az aprólékos szervező munka hívebben tükrözi a partizánok mindennapjait, mint az irodalmi feldolgozások. Amit tehát az olvasó illúziókban veszít, azt megnyeri hitelességben és pontosságban, s ez a könyv legnagyobb erénye.

(Az uzsgorodi Kárpáti Könyvkiadóval közös kiadás.)

ANATOLIJ KUZMICSOV

Márciusi szél

Oroszból fordította: Pető Miklós

Kb. 400 oldal, 142 × 197 mm, kötve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09 2768 3

1944 augusztusa. A katonák már érzik, hogy nem sok lehet hátra a háborúból. Némelyikük már azt számolgatja, hány ezer kilométert hagyott a háta mögött bevonulása óta, megpróbálja elképzelni, milyen lesz a hazatérés. Addig azonban még van tennivaló, többek között a regény hőseire vár Magyarország felszabadítása.

Anatolij Kuzmicsov a magyarországi hadműveletekben részt vevő II. Ukrán Front egyik gépesített hadteste mellé szegődik krónikásként. Naplószerű hitelességgel ábrázolja az ütközeteket, Budapest felszabadítását, a dunántúli csatákat, a kemény frontélet mindennapjait. De nem ragad le a harctereken. Érdekes és az események megértéséhez nélkülözhetetlen képeket villant fel Sztálin dolgozószobájából, Hitler főhadiszállásáról, a budapesti Királyi Palotából.

Kuzmicsov regénye a magyarországi felszabadító harcok sodró lendületű története. Markáns hőseit megőrzi emlékezetünk.

DYMPHNA CUSACK

Fekete villám

Angolból fordította Mész Lászlóné

*

A megperzselt fa

Angolból fordította Kardos Tilda

368 oldal, 150 x 220 mm, fűzve

Ára 70,– Ft

ISBN 963 09 2733 0

A hazánkban is népszerű, nemrég elhunyt ausztráliai írónő két regényét tartalmazza a kötet

A *Fekete villám* hősnője, Tempe Caxton úgy érzi, hogy értelmét vesztett életének véget kell vetnie A kórházi ágyon kapja kézhez Malájföldon elesett fiának naplóját, mely nem sejtett titkot fed fel előtte és egyszerre fordulatot hoz egész életébe Újra van célja. segítenie kell az unokáján Tempe asszonyt a naplóból sugárzó segélykérés felrázza halálos kábultságából. Minden erejét, befolyását és összeköttetését felhasználja, hogy megmenthesse nemcsak az unokát, hanem mindazokat, akiket meg akarnak fosztani az emberhez méltó élettől ősi földjükön

A megperzselt fa három ember múltját, sorsát, gondolatait követi nyomon Ki ez a három ember? Paul, a fiatal katona, Kemmy, a bennszülött kisfiú, és Benda, a nagy szerelmében csalódott postáskisasszony Hogyan találkozik ez a három hányatott sorsú ember, akiknek romantikusnak tűnő élete lényegében napjaink súlyos problémáit vetíti elénk? A vietnami háború, a rezervátumba kényszerített bennszülöttek, a kozony, a nemtörődömség, a nők kiszolgáltatottsága mind-mind főszereplő ebben a lírai hangvételű regényben

Asszony a világ fölött

Válogatta és szerkesztette: Németi Irén

216 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: 40,– Ft

ISBN 963 09 2764 0

A Magyar Írók Szövetsége, a Magyar Nők Országos Tanácsa és a Nők Lapja szerkesztősége irodalmi pályázatot hirdetett a felszabadulás 40. évfordulója tiszteletére, egy kisepikai mű (elbeszélés, novella, tárca) megalkotására, azzal az egyetlen megkötéssel, hogy a pályamunka a felszabadulás utáni évtizedekről szóljon.

A pályázaton számos neves magyar író vett részt megváltozott és változó életünket ábrázoló írásokkal. Ezekből válogatott tíz elbeszélést a Nők Lapja főszerkesztője e kötet számára. A Jókai Anna, Kertész Ákos, Fekete Gyula, Szakonyi Károly, Galsai Pongrác, Balázs József, Fenákel Judit, Tatay Sándor, Simonffy András és Végh Antal alkotásaiból összeállított kötetet az 1986-os nőnap alkalmából vehetik kézbe az olvasók. (A Magyar Nők Országos Tanácsával közös kiadás.)

GYÁRFÁS ENDRE

Ábécéskert

Kb. 32 oldal, 210 x 295 mm, kötve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09 2751 9

A Dörmögő Dömötör jól ismert írója most a kerti munka örömeit ismerteti meg kis olvasóival. Ezer apró tudnivalót közöl virágokról, zöldségekről, gyümölcsökről, kerti szerszámokról. A verseskönyv egy esztendőt kísér végig tavasztól télig, s természetesen az itt lezajló események a gyermeki képzelet által átformálva, játékosan, meseszerűen elevenednek meg az író tolla nyomán. (A Magyar Nők Országos Tanácsával közös kiadás.)

CSERHALMI IMRE

Ki fog repülni?

Kb. 200 oldal, 150 x 220 mm, fűzve

Ára: kb. 50,– Ft

ISBN 963 09

A gravitáció legyőzése, mint az ember egyik legősibb vágya és legnagyszerűbb tette! Légi utak, légi katasztrófák, nemzetközi kapcsolatok és ellentétek a levegőben, Ferihegy! A MALÉV mint vállalat! A stewardessek magánélete, tundöklése és/vagy bukása. A magyar repülés mai szervezete (nemcsak egy vállalat tartozik ide), múltja, sportja, technikája, mai eredményei és feszültségei A magyar repülőgépgyártás (mert ilyen is van). A pilóta mint ember – avagy mint valamely számítógéprendszer élő eleme. Ifjúi álmok, romantika, életveszély, tragédiák, kemény robot! És teherszállítás és kormánygép! És egy hatalmas, kollektív szenvedély, amely sztorikat, kalandokat, sajátos életvitelt teremt és amely nemcsak a „hajózó" ötszáz embert tartja fogva, hanem azokat is (több ezreket), akik eme ötszáznak a munkáját előkészítik, garantálják, szervezik· a szerelők, a menetirányítók, a jegykezelők, a csomaghordók, az üzletkötők . . . Külföldi kirendeltségek, vegyesvállalatok, hazai irodák. És a szállíttató, az utas, és a géppark! Nemzetközi összehasonlításban: hol tartunk, hol kellene s hova akarunk eljutni?

A kamionosokról írott sikeres könyv szerzője ezúttal a repulés iránti igen széles körű érdeklődést igyekszik kielégíteni Mindezt színvonalasan, de ugyanakkor népszerű stílusban írja meg, hogy a bőséges és korrekt ismeretanyagot szórakoztató formában adja. A viszonylag kényes témát úgy kezeli, hogy nemcsak az olvasókért, hanem az ábrázoltakért érzett felelősség is áthatja, jellemzi Közvetett módon bár, de újra bizonyítja e könyv politikánknak azt a fontos alapvonását, hogy nincsenek tabu-témák

Család, otthon

DR. CZEIZEL ENDRE

Az egészséges utódokért

Kb. 240 oldal, 142 x 197 mm, kötve

Ára: kb. 45,– Ft

ISBN 963 09

Czeizel Endre és munkatársai – az Egészségügyi Világszervezet támogatásával – világviszonylatban is egyedülálló kísérletre készülnek: az úgynevezett Optimális Családtervezési Modell megvalósítására. Céljuk a családtervezés korszerű elméleti ismereteinek gyakorlati hasznosítása. E program ürügyén és népszerűsítésére a neves orvosgenetikus cikksorozatban foglalta össze a *Nők Lapjá*ban mindazokat a tudnivalókat, amelyekkel rendelkeznie kell(ene) valamennyi gyermekvállalásra készülő szülőnek. Mikor célszerű elkezdeni a felkészülést a terhességre? Mettől kezdve illeti meg az anyát a terhes nőnek kijáró védelem? Hogyan lehetne a szülési kedvet növelni? A cikksorozat foglalkozott az utódok veszélyeztetettségével, a gyermekvállalás és az anyai életkor összefüggéseivel, a terhesség alatti gyógyszerszedéssel, és bemutatta a genetikai tanácsadók munkáját is.

Jóllehet a téma nem teljesen új, hiszen éppen a szerző tett igen sokat annak érdekében, hogy a társadalom széles rétegei számára hozzáférhetővé és közvetlenül is hasznosíthatóvá váljék számos tudományos ismeret az emberi öröklődésről, a terhességről és születésünk titkairól, mégis úgy véljük, hogy napjainkban – amikor az egyik legfontosabb társadalmi feladat népesedésünk helyes arányainak visszaállítása – indokolt és szükséges, hogy ezek az ismeretek könyv formájában is eljussanak az érdekeltekhez. A szerző ahhoz kíván segítséget nyújtani, hogy minél több leendő szülő már a gyermekvállalás elhatározásától kezdve tudatosan készülhessen a nagy feladatra. A részben már ismert és az új tudományos kutatási eredményekre alapozott ismeretanyagot a családtervezés szempontjából redszerezi Czeizel Endre.

Egyszersmind alapos, összefoglaló választ igyekszik adni arra a számtalan segítség- és tanácskérő levélre is, amelyekkel őt és munkatársait megkeresik a rászorulók problémáikkal

a megoldás reményében. (A Magyar Nők Országos Tánácsával közös kiadás.)

DR. TEMESVÁRI ERZSÉBET

Amit az allergiáról tudni kell

Kb. 100 oldal, 124 x 183 mm, fűzve

Ára: kb. 25,– Ft

ISBN 963 09

Az allergia korunk egyik leggyakoribb civilizációs betegsége. A vegy- és gyógyszeripar fejlődése során új és egyre újabb vegyi anyagok születnek. Mindinkább elterjednek a különböző testápolók és tisztítószerek, növekszik a külső és a belső használatú gyógyszerek száma és fogyasztása is. Mindezek a környezeti allergének – a túlérzékenységet kiváltó anyagok – választékát bővítik. Az allergiás megbetegedések száma növekszik, bár pontos statisztikák nem állnak rendelkezésünkre. A betegség jelentkezésekor a betegek általában nem az allergológust keresik fel (gyakran azt sem tudják, hogy ilyen van), hanem a bőrgyógyászati, tüdőgyógyászati és a belgyógyászati rendelésekre, fekvőbeteg osztályokra kerülnek. (A bőrgyógyászati szakrendelésekre járók közül átlag minden ötödik ember allergiás vagy allergiás tünetei is vannak.) A legtöbben azonban panaszaikkal – mivel az az első megjelenéskor általában mérsékeltebb jellegű – orvoshoz sem fordulnak. Az allergiás megbetegedések hosszú éveken át, gyakran egy egész életre elkísérik a betegeket.

A statisztikai adatok azt is bizonyítják, hogy éppen a munkaképes korosztályokat (20–50 éveseket) sújtják a legnagyobb mértékben. A szerző arra is felhívja a figyelmet, hogy a megbetegedések növekvő száma gazdasági szempontból sem közömbös, akár a fekvőbeteg osztályok, rendelőintézetek túlterheltségére, akár a táppénzes napok nagy számára gondolunk. Az allergológus szerzőt – aki nemcsak felkészült elméleti, de nagy gyakorlati tapasztalattal is rendelkező szakember – könyve megírásánál az allergiával kapcsolatos felvilágosító munka fontossága vezette.

A felvilágosító tevékenységnek e betegség kezelésében ugyanis igen nagy jelentősége van, mert a tünetek ismételt megjelenése elsősorban a kiváltó anyagok következetes elkerülésével gátolható meg. Ennek érdekében ad hasznos tanácsokat a betegség különböző megjelenési formáinak, a kiváltó tényezőknek, illetve elkerülésük lehetőségeinek bemutatásával. (A Magyar Nők Országos Tanácsával közös kiadás.)

SÁNDORNÉ DR. HORVÁTH ERIKA

A gyermekgondozási segélytől a gyermekgondozási díjig

Kb. 160 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 30,– Ft

ISBN 963 09 2789 6

Világviszonylatban is figyelemre méltó szociálpolitikai intézkedésünk, a gyermekgondozási segély történetét dolgozza fel e könyvében a szerző. Vázolja ennek folyamatos bővülését, a változó igényekhez idomuló alakulását, és bemutatja a körülötte összecsapó vitákat, ellentétes nézeteket is. Felteszi a kérdést, hogy vajon enyhítette-e a nők kettős terhelését ez az intézkedés, vagy csupán időleges megoldást kínált erre a problémára? Konzerválja-e a hagyományos értékrendet, munkamegosztást a családokban azáltal, hogy az anyáknak lehetőségük van néhány évig csak a gyermekneveléssel foglalkozni? Valóságos-e a választási lehetőség a szülők előtt, amikor dönteniük kell, hogy melyikük marad otthon huzamosabb ideig a gyermeket gondozni.

E kérdések feltevésén túl a szerző érzékelteti a témával kapcsolatos intézkedések, illetve egyéni döntések mögött meghúzódó társadalmi folyamatokat is. Elsősorban tárgyszerű ismereteket közöl, és sok hasznos információt nyújt.

Behatóan foglalkozik az időközben bevezetésre került gyermekgondozási díjjal. A függelékben részletesen tájékoztat az újonnan megjelent, illetve a hatályban lévő jogszabályi rendelkezésekről.

A könyvet egyaránt jól használhatják majd, akik hivatalból foglalkoznak ezekkel a kérdésekkel, illetve intézkedésekkel, valamint azok is, akik érintettek, vagy egyelőre még kívülállók és csak érdeklődnek e téma iránt. (A Magyar Nők Országos Tanácsával közös kiadás.)

Lexikon a szerelemről

Kb. 144 oldal, szöveg közti illusztrációkkal, 150 x 220 mm, fűzve

Ára: kb. 80,– Ft

ISBN 963 09

Az utóbi években számos szexualitással, nemi felvilágosítással foglalkozó könyv jelent meg a hazai könyvpiacon. Mégis az ismeretterjesztő művek egyre bővülő választéka mellett hiányzik egy, a témát sajátos szemlélettel és eszközökkel feldolgozó lexikon jellegű kiadvány, mely a fiatalok legszélesebb rétegeihez szól. A kötet célja, hogy megfelelő magyarázatot, útbaigazítást adjon a fiatalokat foglalkoztató, a mindennapokban felmerülő lényeges kérdésekre, gondokra. Probléma sok van, ugyanakkor nincs elegendő fórum és megfelelően felkészült szakember, ahol és akiknél a megoldást keresni lehetne. A panaszok orvoslásának gyakran gátja a szégyenérzet vagy az elemi szintű ismeretek hiánya. Mindezeket mérlegelve a lexikon nemcsak orvosi, pszichológiai, szexológiai ismereteket tartalmaz, hanem praktikus jogi útbaigazítást is ad a téma által érintett, jogi vonatkozású ügyekkel kapcsolatban. (Például házasságkötés, apai elismerés, apaság megállapítása, mesterséges megtermékenyítés stb.)

A szerzők e kötettel olyan kézikönyvet szánnak a fiatal olvasóknak, amely számos kétséget, aggodalmat eloszlat és sok hasznos tanácsot is ad. Ugyanakkor a címszavak összességéből kirajzolódik egy olyan felelősségteljes, pszichoszexuálisan érett személyiség szemlélete, értékrendje is, amely követésre méltó lehet a fiatalok számára. (A Magyar Nők Országos Tanácsával közös kiadás.)

DR. HALÁK LÁSZLÓ

Együttéléstan

Kb. 128 oldal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 25,– Ft

ISBN 963 09

Újabb, viselkedéskultúránkkal foglalkozó könyvet kap kézhez az olvasó a sikeres *Illemkocka* szerzőjének tollából.

A házasságok és a válások arányának alakulásával, a családok helyzetére gyakorolt hatásával sokan foglalkoznak: tudósok és publicisták, bírák és szociológusok keresik az okokat, az összefüggéseket. E könyv a válásokat, illetve az újra kötött házasságokat egyszerűen tényként elfogadva – és nem minősítve – ahhoz igyekszik útmutatást adni, hogy milyen magatartásformákat betartva lehet elviselhetőbbé tenni a házasság

felbontásának körülményeit, illetve hogy korábbi tapasztalatokból okulva hogyan előzhetők meg az újabb válások.

Példákon keresztül mutatja be Halák László, a tipikusan helytelen magatartási mintákat és ezek követésétől óva int. Igyekszik felvázolni egy, az új körülmények között elfogadásra méltó viselkedési modell körvonalait. Minden viselkedés „társasjáték", amely nagyban függ az egymáshoz való viszonyulástól. Ezt a „társasjátékot" nehezen „játsszák" azok az emberek, akik között megromlott a kapcsolat, akik nemegyszer gyűlölették fajuló ellenszenvvel viseltetnek egymás iránt. Minden magatartási formában alapvetően fontos, hogy ne okozzunk kellemetlenséget partnerünknek. A viselkedés „művészete" az önuralomban, önfegyelemben rejlik, és erre legnagyobb szüksége annak van, aki az egyik legszorosabb emberi kapcsolat megszakítására készül. Ugyanakkor nem szabad elfelejteni, hogy a házasság válsága nemcsak a házastársak életét befolyásolja. A gyermekekhez, szülőkhöz, barátokhoz fűződő kapcsolatokra is hatással van. (1984 első felében például 27 458 házassági per indult, amiből 12 693 ítélettel be is fejeződött. A felbomlott házasságokban 13 354 kiskorú gyermek volt.) Ha feltételezzük, hogy minden házasság esetén legalább három szülő (anyós és após) életben van, továbbá azt, hogy legalább két olyan baráttal rendelkeznek, aki problémáikat ismeri, átéli, és ha idevesszük még a hivatalból érintetteket (a pedagógusokat, tanácsi ügyintézőket, ügyvédeket, bírákat) is, csaknem félmillió olyan embert találunk, aki egyetlen félév alatt – a tudomásra jutás szintjétől az aggódáson át a kétségbeesésig terjedő széles skálán – de érintett volt egy-egy házassági válságban. A számokat nézve kiderül, hogy egyáltalán nem közömbös azoknak a magatartása sem, akik a házastársakkal a kritikus időszakban kapcsolatban állnak. Hiszen viselkedésük a házasság kedvező vagy kedvezőtlen alakulását jelentősen befolyásolhatja.

A könyv sorra veszi a különböző helyzetekben ajánlott magatartási formákat mind a házastársak, mind a környezetükben élők számára. (A Magyar Nők Országos Tanácsával közös kiadás.)

HORVÁTH ILONA

Szakácskönyv

(A tizenharmadik átdolgozott kiadás utánnyomása)

Kb. 576 oldal, szöveg közti illusztrációkkal, 142 x 197 mm, fűzve

Ára: kb. 48,– Ft

ISBN 963 09 2797 7

Horváth Ilona népszerű szakácskönyvének F. Nagy Angéla által átdolgozott kiadása, megőrizve azokat az erényeit, amelyek eddig is kedveltté tették a kezdő és gyakorlott háziasszonyok körében, a korszerű, egészségesebb táplálkozás kívánalmainak megfelelő tájékoztatással is segíti az olvasót. Ismerteti a legújabb konyhatechnikai eljárásokat, az újfajta főzőedények használatát, a konzerv- és mirelitkészítmények, a félkész ételek, porok, ízesítők felhasználását és előnyeit. Az előkészítő eljárások ismertetése mellett sok jó tanácsot ad a korszerű otthoni és a szabadban való vendéglátás változatossá tételére is. (A Magyar Nők Országos Tanácsával közös kiadás.)

F. NAGY ANGÉLA

A család szakácskönyve

Kb. 416 oldal, 150 x 220 mm, kötve

Ára: kb. 100,—Ft

ISBN 963 09

E könyv első ízben 1972-ben jelent meg. Azóta nagyon megváltozott a világ körülöttünk. Napi étkezési szokásaink is átalakultak: új, a korszerű táplálkozást elősegítő nyersanyagok kerültek forgalomba, újdonságokat kínálnak a piacon. Módosult egyes ételek elkészítésmódja is, alkalmazkodva a modern életformához.

Ez a bővített kiadás igyekszik kielégíteni azokat a megváltozott igényeket, amelyeket a könyvvel szemben az olvasók támasztottak. Az újdonságok mellett számos, a háztartásban nélkülözhetetlen alaprecept is helyet kap a kötetben. Igyekszik teljes, átfogó képet adni a ma háztartásáról és azokról a korszerű eszközökről, amelyek megkönnyítik a konyhai munkát. A hagyományos és az újdonságnak számító receptek mellett sok egyszerű, könnyen, gyorsan elkészíthető ételleírást is tartalmaz a kötet. A receptek címe mellett található jelzések segítik az eligazodást. Találhat magának valót az is, aki csak most ismerkedik a főzés tudományával, és az is, aki már gyakorlott háziasszonyként megy ki a konyhába. Így kezdők és haladók egyaránt haszonnal forgathatják a család szakácskönyvét. (A Magyar Nők Országos Tanácsával közös kiadás.)

LENGYEL GYÖRGYI

Nagyanyáink öröksége

Kb 80 oldal + 64 oldal színes és 96 oldal fekete-fehér

rajz és fotó, 168 x 188 mm, kötve

Ára kb 100,– Ft

ISBN 963 09 2762 4

Viszonylag kevés olyan hímzésminta él a köztudatban, amelynek keletkezése a századfordulóra, a múlt századra vagy még régebbre tehető. A többnyire egyszerű felépítésű, művészileg mégis rendkívül hatásos minták nemcsak régi emlékeket elevenítenek fel, hanem napjainkban is esztétikai élményt nyújtanak.

A kultúra egész területén megmutatkozó nosztalgiahullám is megerősíti, hogy a régi szép hímzésminták ma is kifejtik varázslatos hatásukat. A kötet népi hímzéskönyvek mintáiból készült válogatás.

Lengyel Györgyi az ország hímzésközpontjaiban gyűjtött régi, kevéssé ismert, válogatottan szép mintákat, mutat be. Módszere ezúttal is, előző könyveihez hasonlóan, a történeti-összehasonlító eljáráson alapul. Megmutatja a népi hímzés alakulásának folyamatát az egyes hímzésközpontokban, hogyan vezet az út az egyszerű fehérhímzéstől, az egyszerű mintáktól a színesedés, az összetettebb kompozíciók irányába.

A különböző hímzésközpontok és az egyes minták művészeti elemzése közben megjeleníti a művelődéstörténeti hátteret is.

A kötet gyakorlati haszna: fejleszti a kézizlést a bemutatott kézimunkák, illetve minták elemzésével, újabb lehetőségekkel gazdagítja és felfrissíti a kézimunkázók mintáinak kincsestárát, megmutatja mai alkalmazásuk változatos lehetőségeit.

A leolvasható minták mellett az alkalmazott technikák leírását is tartalmazza a könyv.

A szép kézimunkák bemutatása a leírások közérthetősége még azokban is minden bizonnyal felkelti az igényt a hímzőtű kézbevételére, akik eddig csak gyönyörködtek mások munkáiban. (A Magyar Nők Országos Tanácsával közös kiadás.)

Nők magazinja évkönyv '87

Kb. 282 oldal, szöveg közti képekkel. 124 x 210 mm, fűzve

Ára: kb. 40.—Ft

ISBN 963 09

Az előző évihez hasonlóan gazdag tartalmú családi kalendárium, sok érdekes ismeretterjesztő cikkel, terjedelmes ételrecept-, kézimunka- és divat-összeállítással, számos rejtvénnyel, felüdülést kínáló és elgondolkodtató olvasmánnyal szolgál. Különösen sok illusztráció, fénykép és rajz lesz a kötetben.

Nők magazinja kiskönyvtár

DR. OLÁH ANDOR

A természet patikája

Kb. 64 oldal, 124 x 210 mm, fűzve

Ára: kb. 15,—Ft

ISBN 963 09

Az orvos-szerző több mint három évtizede foglalkozik a természetes gyógymódok kutatásával és alkalmazásával. E kis könyvben elsősorban a gyógynövények felhasználási lehetőségeit tárgyalja. A téma azért is időszerű, mert sajnos egyre többen folyamodnak gyógyszeres öngyógyításhoz, szednek szükségtelenül radikális szereket, amelyek hatása végül az ellenkezőjébe fordulhat: ahelyett hogy visszaállítanák vagy megőriznék, veszélyeztetik az egészséget. A szerző ismerteti a gyógynövényekkel folytatott kezelés előnyeit, s az időnként elégségesnek ítélt növényi kúrák mellett a gyógyszeres és növényi kezelés kombinálását ajánlja.

Kilenc fejezetben, hatástani csoportosításban szól a gyógynövényekről: nyugtató hatásúak; élénkítőek; köptető hatású, légzőszervi bajokat orvosló gyógyfüvek; szívre és vérkeringésre hatók; máj- és epebetegségeket gyógyítók; emésztést, gyomor- és bélműködést befolyásolók; vese- és húgyuti bajokra alkalmazhatók; gyulladás ellen hatók; izzasztó, tisztító hatásúak. Szól ezenkívül a növényi gyógykúrákról (gyümölcs- és gyümölcsléböjt, nyers növényi étrend stb. kúrák), a regeneráló diétáról.

PELLE JÓZSEFNÉ

Nyári ízek – télire

Kb. 64 oldal, 124 x 210 mm, fűzve

Ára: kb. 15,—Ft

ISBN 963 09 2802 7

Napjainkban a házi befőzés, helyesebben mondva tartósítás a reneszánszát éli. A háztájiból, a kiskertből, a „szedd magad" akciók révén egyre többen jutnak ingyen vagy olcsón gyü-

mölcshöz, zöldségfélékhez, melyeknek egy részét szívesen megőrzik télire.

Pelle Józsefné tanácsai alapján a kezdők is bátran nekivághatnak a munkának, s bizonyos az is, hogy nincs az a jó és gyakorlott háziasszony, aki ne tanulhatna a könyvecskéből néhány új fogást, ne találna benne családot, vendégeket megörvendeztető különlegességek elkészítéséhez útmutatást.

Íme egy kis ízelítő a témákból: befőttek, gyümölcsízek, lekvárok, dzsemek, cukrozott gyümölcsök, gyümölcsszörpök, gyümölcsborok készítése. Külön fejezet szól a cukor nélküli tartósítás módjairól; a főzelékek, zöldségek eltevéséről; a savanyúságok, valamint az ételízesítők és az aromás ecetek készítéséről. Felelevenïti a könyv a szárítás, az aszalás nagyanyáink által jól ismert, már-már feledésbe merült módozatait. A mélyhűtés viszont csak most van nálunk terjedőben, ennek technikájával, fogásaival is megismerkedhetnek az érdeklődők a kötetből.

Tartalom

A marxizmus–leninizmus klasszikusai 7

Források ... 11
Marx és Engels életéről, munkásságáról ... 13

Marxista–leninista világnézet 17

Szociológia ... 26
Vallástörténet ... 29
Univerzum Könyvtár ... 33

Kultúra, esztétika 35

Esztétikai Kiskönyvtár ... 39
Vélemények / Viták ... 42

Történelem, munkásmozgalom-történet 45

Egyetemes történelem ... 47
Nemzetközi munkásmozgalom-történet ... 51
Magyar történelem ... 54
Magyar munkásmozgalom-történet ... 65
Visszaemlékezések, életrajzok ... 69
Négy évtized ... 78
Népszerű történelem ... 83
Szivárvány Könyvek ... 89

Közgazdaság, világgazdaság 95

Gazdaságpolitika ... 104
Vélemények / Viták ... 108
Gazdaságpolitikai füzetek ... 111

Nemzetközi kérdések, nemzetközi munkásmozgalom 115

Nemzetközi munkásmozgalom ... 120
Kézikönyvek ... 122
Testvérpártok kongresszusai ... 123
Mit kell tudni ... 125
Ország-Világ ... 127

Társadalompolitika 131

Távlatok ... 140
Pártépítés, pártoktatás ... 144

Irodalom 149

Család, otthon 161

Nők Magazinja Kiskönyvtár ... 171

Megrendelőlap Kossuth Könyvkiadó

Igényelt db.

A marxizmus–leninizmus klasszikusai

Marx és Engels művei 48. kötet .....
V. I. Lenin: Aforizmák .....
K. Kautsky: A szociális forradalom .....
P. Togliatti: Előadások a fasizmusról .....
H. Gemkow: Kettős életrajz .....
Domonkos Anna: Politika, politikai forradalom Marx és Engels műveiben az 1840-es években .....
Thoma László: A szabadidő termelése .....

Marxista–leninista világnézet

Sziklai László: Proletárforradalom után .....
Az élő Lukács .....
Ágh Attila: A demokrácia mítosza és valósága .....
Nyíri Kristóf: Európa szélén .....
E. Bitsakis: Fizika és materializmus .....
Ancsel Éva: Pszichikum és történelem .....
Csepeli György: A hétköznapi élet anatómiája .....
Társadalmi beilleszkedési zavarok Magyarországon (Tanulmányok) .....
A magyar értelmiség a nyolcvanas években .....
Felsőszölnök – Dobronak .....
Gecse Gusztáv: A keresztény-katolikus bölcselet .....
Poór József: A protestáns teológia Magyarországon .....
I. R. Grigulevics: Pápaság a XX. században .....
Gergely Jenő: II. János Pál és a társadalmi kérdés .....
B. Brentjes: Izmael fiai .....
R. Drössler: Amikor a csillagok istenek voltak .....

Kultúra, esztétika

Kulturális kisenciklopédia .....
Köpeczi Béla: A magyar kultúra útja, 1945–1985 .....
Balogh Edgár: Magyarok, románok, szlávok .....

Igényelt db.

Berkes Erzsébet: A mai magyar líra .....
Ézsiás Erzsébet: A mai magyar dráma .....
Tőkei Ferenc: A kínai elégia születése .....
A regényről .....
Áru-e a kultúra? .....

Történelem, munkásmozgalom-történet

G. Rudé: Forradalmárok, zendülők .....
A Német Szövetségi Köztársaság története ..
Karsai László: Flamandok és vallonok .....
Évfordulók, 1987 .....
Jemitz János: Május elseje születése .....
A nemzetközi munkásmozgalom történetéből, Évkönyv 1987 .....
Veres Péter: Az Alföld parasztsága .....
Szabó Zoltán A tardi helyzet .....
Kelet Népe – 1935–1942 .....
Szép Szó – 1936–1939 .....
Dokumentumok a magyarországi cigányság történetéhez .....
Ács Zoltán: Nemzetiségek a történelmi Magyarországon .....
Pártprogramok – 1919–1944 .....
Dombrády Lóránd: Hadsereg és politika Magyarországon .....
Szabó Bálint: Az „ötvenes évek" .....
Képes Krónika, 1956–1986 .....
Hollós Ervin–Lajtai Vera: Ellenforradalom Magyarországon 1956-ban .....
Geréb Sándor–Hajdu Pál: Az 1956-os ellenforradalom fegyveres csoportjai .....
A magyar antifasiszta ellenállás kisenciklopédiája 1941–1945 .....
Az első szocialista kongresszus Magyarországon .....
Kun Béla: Az egységfrontról, a népfrontról ...
Tilkovszky Loránt: A Szociáldemokrata Párt és a nemzetiségi kérdés .....
Kun Béla műveinek bibliográfiája .....
B. Frachon: Emlékeim .....
Kun Béla a kortársak szemével .....
Tilkovszky Loránt: Bajcsy-Zsilinszky .....
Az utak összefutnak .....
Földesi József: Perben, hűségben .....
Stern Dezső: Nehéz utakon .....
Szobek András: Egy munkásélet emléke ....
Kertész Erzsébet: A fejedelemasszony .....
Földes Anna: Kaffka Margit .....

	Igényelt db
D. Kardos Éva: Üzennek az évek	
Sipos Péter–Vida István: Az angolszász nagyhatalmak és Magyarország	
Berényi Sándor: A magyar közigazgatás fejlődése a felszabadulástól a tanácsrendszer létrejöttéig	
Ladányi Andor: Felsőoktatási politika, 1949–1958	
Németh József: A magyar értelmiség, 1956–1980	
Erdélyi István: A magyar honfoglalás	
Bertényi Iván: A magyar korona története	
Borsányi György: A nagy válság	
Adolf Burger: A pénzhamisítók	
Salgó László: A szuezi háromszög	
K. R. Röhl: Amazonok lázadása	
Vásáry István: Arany Horda	
S. Howarth: A templomosok titka	
Nagy László: Hajdúvitézek	
M. K. Kaszvinov: Huszonhárom lépcső a halálba	
Szabó László: Piave	

Közgazdaság, világgazdaság

Simon György: Gazdasági növekedés a két világrendszerben	
R. A. Belouszov: A tervszerű gazdaságirányítás története a Szovjetunióban	
Bernát Tivadar–Bora Gyula–Kalász Lajos–Kollarik Amália–Matheika Március: Magyarország gazdaságföldrajza	
Nyitrai Ferencné: Prioritások a gazdaság fejlesztésében	
Andics Jenő–Rozgonyi Tamás: Vállalatirányítás – hatékonyság – demokratizmus	
Kahulits László: A szocialista tulajdonviszonyok	
Nyilas József: A tudományos-technikai forradalom második szakasza	
Mit kell tudni a KGST-ről?	
Faluvégi Lajos: Tervezés: egyensúly és kibontakozás, 1986–1990	
Fodor László: Termeléspolitika – '90	
Gazdaságpolitikánk az élenjáró vállalatok gyakorlatában	
Mit kell tudni a VII. ötéves tervről?	
A gazdasági mechanizmus továbbfejlesztéséről a Szovjetunióban	

Igényelt db.

A hazai áralakulásról .....
Bontó László–Csemniczky Jánosné: Iparfejlesztés a hetedik ötéves terv időszakában ...
Markó István: A kisvállalkozások tapasztalatai
J. Heimbrecht: A milliárdos ügy .....
T. J. Peters–Robert H. Waterman: A siker nyomában .....

Nemzetközi kérdések, nemzetközi munkásmozgalom

Szovjet–amerikai csúcstalálkozó .....
A. Kokosin–Sz. M. Rogov: A Fehér Ház szürke eminenciásai .....
Gömöri Endre: Francótól Felipéig .....
Baracs Dénes: Társbérlet Párizsban .....
Borsi Emil: A felemelkedés szocialista útján .
Berecz János: Baráti szövetségben .....
Fencsik László–Földes István–Makai György: Politikai kisszótár .....
Probáld Ferenc–Szegedi Nándor: A világ fővárosai .....
A Szovjetunió Kommunista Pártja XXVII. kongresszusa .....
A Szovjetunió Kommunista Pártja XXVII. kongresszusa, (Rövidített jegyzőkönyv) .....
Testvérpártok kongresszusai .....
Mit kell tudni Ausztriáról? .....
Mit kell tudni Nagy-Britanniáról? .....
Mit kell tudni a nemzetközi szervezetekről? ..
Dunai Péter: Kerékpár és kúpkalap .....
Polonyi Péter: Kínai filmkockák .....
Sárosi Ervin: Zarándokúton Nyugat-Tibetben .
Ortutay Lovas Gyula: Buenos Airestől Mexikóvárosig .....

Társadalompolitika

Kádár János: Válogatott beszédek és cikkek, 1956–1986 .....
Németh Károly: A párt és a társadalom .....
Oktatáspolitikai dokumentumok, 1985 .....
Dr. Pirityi Ottó: Az érdekegyeztetés társadalmi mechanizmusa és intézményrendszere ...
Illisz László–Polgár Tibor–Bernát János: Személyzeti munka – társadalmi környezet .....
A személyzeti munka kézikönyve .....
Mit kell tudni a magyar ifjúsági mozgalmakról? .....

Igényelt db.

Mit kell tudni az új családjogi törvényről? ....
Magyarország megyéi ....
Ábrahám Kálmán: Környezetünk ....
Kőszegfalvi György: Településeink szellemi arculata ....
Szepesi György: Népesedés ma és holnap ....
Gyenis János: Szövetkezeteink a 21. század küszöbén ....
A pártdemokrácia kérdéseiről ....
Szervezeti kérdések a Magyar Szocialista Munkáspártban ....
A pártalapszervezet tisztségviselői II. rész ....
Lóth László: Az audiovizuális eszközök alkalmazása a politikai képzésben ....
Nagy Andor: A tömegkommunikációról propagandistáknak ....
Montágh Imre: Figyelem vagy fegyelem? ....
Zrinszky László: A politika tanítása – tanulása ....

Irodalom

Szülőföldem: Magyarország ....
V. Vaszilikosz: A csodagyógyszer ....
V. Kubaszov: A világűr érintése ....
V. Pikul: Rekviem egy hajókaravánért ....
L. Mlecsin: A Walhalla-terv ....
G. Alekszejenko–M. Babidovics: Fényjelek a hegyek között ....
A. Kuzmicsov: Márciusi szél ....
D. Cusack: Fekete villám * A megperzselt fa Asszony a világ fölött ....
Gyárfás Endre: Ábécéskert ....
Cserhalmi Imre: Ki fog repülni? ....

Család, otthon

Dr. Czeizel Endre: Az egészséges utódokért ....
Dr. Temesvári Erzsébet: Amit az allergiáról tudni kell ....
Sándorné dr. Horváth Erika: A gyermekgondozási segélytől a gyermekgondozási díjig ....
Lexikon a szerelemről ....
Dr. Halák László: Együttéléstan ....
Horváth Ilona: Szakácskönyv ....
F. Nagy Angéla: A család szakácskönyve ....
Lengyel Györgyi: Nagyanyáink öröksége ....
Nők Magazinja Évkönyv '87 ....
Dr. Oláh Andor: A természet patikája ....
Pelle Józsefné: Nyári ízek – télire ....

Névmutató

(Írók, összeállítók, szerkesztők)

Ábrahám Kálmán 140
Ács Zoltán 57
Ágh Attila 21
Alexejenko, G. 155
Ancsel Éva 24
Andics Jenő 100

Babidovics, M. 155
Bagota Béla 107
Bajcsy-Zsilinszky Endre 71
Balogh Edgár 38
Baracs Dénes 119
Bassa Endre 61
Belouszov, R. A. 98
Berecz János 121
Berányi Sándor 79
Berkes Erzsébet 39
Bernát János 136
Bernát Tivadar 99
Bertényi Iván 84
Bitsakis, Eftichios 23
Bontó László 111
Bora Gyula 99
Borsányi György 85
Borsi Emil 120
Brentjes, Buchard 33
Burger, Adolf 86

Cusack, Dymphna 157
Czeizel Endre 163

Csemniczky Jánosné 111
Csepeli György 24
Cserhalmi Imre 159
Csikós József 137

Deme Péter 66
Dombrády Lóránd 59
Domonkos Anna 14
Drössler, Rudolf 34
Dunai Péter 127

Engels, Friedrich 9
Erdélyi István 83
Erki Edit 151
Ézsiás Erzsébet 40

Faluvégi Lajos 104
Fencsik László 122
Fodor László 105
Földes Anna 75
Földes István 122
Földesi József 72
Frachon, Benoît 69

Gábor Sándorné 65
Garam József 107
Gárdos Miklós 50
Gecse Gusztáv 29
Gemkow, Heinrich 13
Geréb Sándor 63
Gergely Jenő 32, 58
Glatz Ferenc 58
Gömöri Endre 118
Grigulevics, Ioszif, R. 31

Gyárfás Endre 158
Gyenis János 143

Hajdu Pál 63
Hajnal Sándor 126
Halák László 166
Hárs Ernő 126
Hartai László 138
Heimbrecht, Jörg 113
Hollós Ervin 62
Horváth Ilona 168
Howarth, Stephen 91
Huszár Tibor 27

Illisz László 136

Jemnitz János 51
Józsa György Gábor 125

Kádár János 133
Kahulits László 101
Kalász Lajos 99
Kardos Éva, D. 76
Karsai László 49
Kaszrinov, Mark K. 92
Kautsky, Karl 11
Kenyeres Ágnes 36
Keresztesi János 125
Kertész Erzsébet 75
Kokosin, Andrej 117
Kollarik Amália 99
Köpeczi Béla 37
Kőszegfalvy György 141
Kubaszov, Valerij 153
Kun Béla 66, 67, 70
Kuzmicsov, Anatolij 156

Ladányi Andor 80
Lajtai Vera 62
Látos István 145
Lengyel Györgyi 169
Lenin, Vlagyimir Iljics 9
Lóth László 146

Makai György 122
Mann Miklós 48
Markó István 112
Marx, Karl 9
Matheika Március 99
Mezei Barna 56
Milei György 66
Mlecsin, Leonyid 154
Montágh Imre 147

Nagy Andor 147
Nagy Angéla, F. 168
Nagy László 92
Németh József 81
Németh Károly 134
Németi Irén 158
Nyilas József 102
Nyíri Kristóf 22
Nyitrai Ferencné 99

Oláh Andor 171
Ortutay Lovas Gyula 129

Pelle Józsefné 171
Peters, Thomas J. 113
Petrák Katalin 70
Pikul, Valentyin 153
Pirityi Ottó 135
Polgár Tibor 136
Polonyi Péter 127
Pomogyi László 56
Poór József 30
Pölöskei Ferenc 58
Probáld Ferenc 122

Radnai György 43
Ravasz Károly 126
Ripp Zoltán 67
Rogov, Sz. 117
Rozgonyi Tamás 100
Röhl, Klaus Rainer 89
Rudé, Georges 47

Salgó László 87
Sándorné Horváth Erika 165
Sárosi Ervin 128
Simon György 97
Sipos Péter 78
Stern Dezső 73
Stier Miklós 58

Szabó Bálint 60
Szabó László 93
Szabó Zoltán 54
Szegedi Nándor 122
Szelecki György 103
Szepesi György 142
Szerdahelyi István 42
Sziklai László 19, 20
Szobek András 74

Tauber István 56
Temesvári Erzsébet 164
Thoma László 15
Tilkovszky Loránt 67, 71
Togliatti, Palmiro 12
Tóth András 137
Tőkei Ferenc 41

Ungvári Tamás 42

Vámos György 72

Varga Istvánné 67
Vásáry István 90
Vasziliszkosz, Vaszilisz 152
Veres Péter 54
Vida István 78
Waterman, Robert H. 113
Wiesel Iván 109
Zrinszky László 148

A kiadásért felel a Kossuth Könyvkiadó igazgatója
85-3581 Szikra Lapnyomda Budapest
Felelős vezető Csöndes Zoltán vezérigazgató
Szerkesztette Koronczai Jánosné
A borító és a tipográfia Lovey Mihály munkája
Műszaki vezető Bereczki Gábor
Terjedelme 10,6 (A/5) ív